

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Ketabton.com

د افغانستان د بانکدارۍ قانون

گڼه رسمي جريدېده (۸۱۹)

نېټه ۱۳۸۲/۱۱/۳۰ هـ. ش

خواننده گرامی!

افتخار داریم که بعد از نشر "مجموعه قوانین افغانستان" با شیوه تنظیم موضوعی، اکنون به خاطر سهولت بیشتر در دسترسی شما به قوانین مورد نیاز، سلسله دیگری از قوانین نافذ کشور را با قطع کوچک جیبی در اختیار شما قرار می دهیم.

خانیوه حبیب الله "غالب"
وزیر عدلیه

نام:	قانون بانکداری
ناشر:	وزارت عدلیه جمهوری اسلامی افغانستان
تهیه و ترتیب:	ریاست نشرات
مدیر پروژه:	قانونمل محمد رحیم "دقیق" سرپرست ریاست نشرات
تدارکات و اداری:	سید محمد هاشمی رئیس امور مالی و اداری و احمد خالد عزیز می معاون واحد پروژه بانک جهانی در وزارت عدلیه
طراح جلد و صفحه آرا:	امان الله صداقت (غیبی)، عباس رسولی و حسین امینی
مصححین:	نورعلم خان، حلیم سروش، محمد رفیع عمری و احسان الله نیکزاد
مشاورین:	اسماعیل حکیمی و محمد یمما قسمیار
تاریخ نشر:	۱۳۹۰
تیراژ:	۵۰۰۰
چاپ:	اول (قطع جیبی)
قیمت:	۷۵ افغانی
مطبعه:	مطبعه طباعتی و صنعتی احمد
تلفن ریاست نشرات:	۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷
وبسایت:	www.moj.gov.af

کلیه حقوق چاپ برای وزارت عدلیه محفوظ است.

پښتو فهرست

د بانکداری قانون

۱۶	لومړۍ فصل: عمومي حکمونه
۱۶	اصطلاحگانې
۱۹	ممنوعه فعالیتونه
۲۱	د بانکداری د مقرراتو وضع کول
۲۱	د داخلي بانکداری په فعالیتونو کې د بهرنیو گټو په هکله
۲۲	کپنلاره
۲۳	له عدلي تعقیب څخه مصونیت
۲۳	دوه یم فصل: جواز او اجازه لیک
۲۳	د بانکداری جواز او اجازه لیک
۲۴	د بانکداری د جواز، اجازه لیک او فیس لپاره غوښتنلیک
۲۴	د جدید التأسیس شرکتونو لپاره د بانکداری د جواز د صادرېدو
۲۵	ډول
۲۷	د موجودو شرکتونو لپاره د جواز د ورکړې کپنلاره
۲۷	د بانکونو د فروعو او د نمایندگیو د دفترونو لپاره د جواز
۲۸	لیکونو د ورکولو کپنلاره
۲۹	د بهرنیو بانکونو له تنظیمونکي سره همکاري
۳۰	د بانکي جواز یا اجازه لیک د صادرېدو په اړه عمومي شرایط
۳۳	د بانکونو د ثبت دفتر
۳۳	د بانکي جواز لغو کول
۳۳	د غوښتنلیک په صورت کې د بانکي جواز یا اجازه لیک لغو کول
۳۷	

۳۸	د بانکي جواز يا اجازه ليک د لغو کولو د تصميم خپرول.....
۳۸	درېم فصل: د بانک تشکيل، مالکيت او اداره.....
۳۸	د بانک تأسيسول.....
۳۸	د بانک قانوني جوړښت.....
۳۹	د بانک اساسنامه.....
۳۹	د بانک پانگه ييز جوړښت.....
۳۹	په بانک کې د واکمنو استحقاقي ونډو په هکله قيودات.....
۴۳	د بانک اداري جوړښت.....
۴۴	د ونډه والو عمومي مجمع.....
۴۶	نظار هيئت.....
۴۸	عامل هيئت.....
۴۹	د بررسۍ کميټه.....
۵۰	د مديرانو د شرايطو لړل.....
۵۰	د سوداگريزو گټو بر بنډول (افشاء کول).....
۵۱	د اسرارو ساتل.....
۵۱	بانک ته له نوي سره سازمان ورکول.....
۵۲	د بانک د استحقاقي ونډو په هکله محدوديتونه.....
۵۵	څلورم فصل: دنده ايزې غوښتنې (عملياتي التزامونه).....
۵۵	د بانکوالي عمومي اصول.....
۵۶	بانکوالي فعاليتونه.....
۵۸	ممنوعه فعاليتونه.....
۵۸	احتياطي ايجابات.....
۶۱	د بانک او مشتريانو رابطه.....
۶۳	له سر رسيد د مخه د بدهي ورکړه.....
۶۴	تضمين شوي پورونه.....
۶۵	د معاملو او ژمنو سندونه.....

۶۶	مربوطو (واسته) اشخاصوته بانکي اعتبار.....
۶۷	د جنايتونو د ارتکاب په اړه د بانکي خدمتونو منع کول.....
۶۸	پنځم فصل: حسابداري، رپوټ ورکونه او پلټنه
۶۸	مالي صورت حسابونه او احصائوي رپوټونه.....
۷۰	بهرنی خپلواک بررس.....
۷۱	د مالي صورت حسابونو او د بررسانو د رپوټونو خپرول.....
۷۱	د پلټنې رپوټونه.....
۷۳	شپږم فصل: اجرائي تدبيرونه
۷۳	مخه نيونکي اقدام.....
۷۴	د اصلاحي اقداماتو د سرته رسولو پلان.....
۷۵	د بېرنيو اصلاحي اقداماتو د اجراء کولو طرز العمل.....
۷۸	اورېدل او څېړنه.....
۷۹	مؤقت دستور.....
۸۰	د دستورونو صادربدل، انفاذ او پاي ته رسېدل.....
۸۱	د دايمي يا مؤقتو دستورونو په اړه د دافغانستان بانک واکونه.....
۸۲	اووم فصل: متوليت
۸۲	د متولي د انتصاب دليلونه.....
۸۳	د متولي انتصاب.....
۸۴	د متولي د انتصاب اغېزې.....
۸۵	د بانک د چارو مشري (زمامداري).....
۸۵	د نوي کتنې خبرتيا.....
۸۶	د متولي رپوټ او د عمل برنامه.....
۸۷	استمهال.....
۸۷	د متوليت تېرېدل (انقضاء).....
۸۸	اتم فصل: د بانک بيا رغول
۸۸	د بيا رغولو پروسه.....

۸۸	نهم فصل: د بانک انحلال
۸۸	د اوطلبانه (اختیاري) انحلال
۸۹	اجباري انحلال
۹۱	لسم فصل: د بانک تصفیه
۹۱	پر بانک باندې د افلاس د عمومي قانون نه تطبیقیدل
۹۱	د ورشکستگۍ د اقداماتو پیل
۹۱	د ورشکستگۍ د اقداماتو د پیل کېدو غوښتنلیک
۹۲	د متولي انتصاب
۹۲	د غوښتنلیک د رد د لیلونه
۹۳	د غوښتنلیک د رد دلایل
۹۴	د بېخایه غوښتنلیکونو نه منل
۹۵	د ورشکستگۍ د اقداماتو د غوښتنلیک د نه منل کېدو په صورت کې اجباري انحلال
۹۵	د ورشکستگۍ فیصله
۹۶	د ورشکستگۍ د فیصلې ابلاغول او خپرول
۹۶	د تصفیې مدیر
۹۷	د تصفیې د مدیر واکونه
۹۸	د ورشکستگۍ د فیصلې ابلاغول
۱۰۰	د ورکړو او بها لرونکو سندونو د تسویې په سیستم کې د تسویې قطعیت
۱۰۱	د بانک د ونډو یا بډیهیو لېږدونه
۱۰۲	د املاکو او شتمنیو رپوت
۱۰۳	د مطالباتو ثبتول
۱۰۴	د غوښتنو منل
۱۰۶	تعادل او تلخیص
۱۰۸	د روانو (جاري) قراردادونو فسخ کول

- د غوښتنو په تصفيې کې تفاهم..... ۱۰۹
- تضمين شوې غوښتنې ۱۰۹
- د ورکړو لومړيتوب (تقدم) ۱۱۰
- د انحلال پلان ۱۱۱
- د ورشکسته بانک بيا احيا کول ۱۱۲
- له اعتبار ورکونکو سره نه جوړېدل (نه سازش) ۱۱۲
- عمومي غونډه او د اعتبار ورکونکو کميټه ۱۱۲
- د سپارنو اېښودونکو ته د د مخه فوري ورکړه ۱۱۳
- وېش ۱۱۳
- د فرع يا داخلي نمايندگۍ د دفتر پر خلاف د ورشکستگۍ
اقدامات ۱۱۴
- له پولې (مرز) څخه د بهر بانک افلاس ۱۱۶
- د کمپسيون او د د افغانستان بانک ترمنځ مشورې ۱۱۷
- د ورشکستگۍ د اقداماتو پای ته رسېدل ۱۱۷
- يوولسم فصل: وروستني حکمونه** ۱۱۸
- د د افغانستان بانک د واکونو خپلواکي (استقلاليت) ۱۱۸
- د وړ ادارې معيارونه ۱۱۸
- انتقالي حکمونه ۱۱۹
- انفاذ ۱۱۹
- د قوانينو لغو کېدل ۱۲۰

فهرست (دری)

قانون بانکداری

فصل اول: احکام عمومی	۱۲۴
اصطلاحات	۱۲۴
فعالیت های ممنوعه	۱۲۶
وضع مقررات بانکداری	۱۲۸
طرز العمل در مورد منافع خارجی در فعالیت های بانکداری	
داخلی	۱۲۹
مصونیت از تعقیب عدلی	۱۲۹
فصل دوم: جواز و اجازه نامه	۱۳۰
جواز و اجازه نامه بانکداری	۱۳۰
درخواست برای جواز بانکداری اجازه نامه و فیس	۱۳۰
طرز صدور جواز بانکداری برای شرکت های جدیدالتأسیس	۱۳۱
طرز العمل اعطای جواز برای شرکت های موجود	۱۳۳
طرز العمل اعطای جواز نامه برای فروع و دفاتر نمایندگی	
بانک ها	۱۳۴
همکاری با تنظیم کننده بانکهای خارجی	۱۳۵
شرایط عمومی در مورد صدور جواز یا اجازه نامه بانکی	۱۳۵
دفتر ثبت بانک ها	۱۳۷
لغو جواز بانکی	۱۳۸
لغو جواز یا اجازه نامه بانکی در صورت درخواست	۱۴۱
نشر تصمیم در مورد لغو جواز یا اجازه نامه بانکی	۱۴۱
فصل سوم: تشکیل، مالکیت و اداره بانک	۱۴۲

تأسیس بانک	۱۴۲
ساختار قانونی بانک	۱۴۲
اساسنامه بانک	۱۴۲
ساختار سرمایه‌ی بانک	۱۴۳
قیودات در مورد سهام استحقاقی ذیصلاحیت در بانک	۱۴۳
ساختار اداری بانک	۱۴۶
مجمع عمومی سهامداران	۱۴۷
هیئت نظار	۱۴۸
هیئت عامل	۱۵۰
کمیته بررسی	۱۵۰
واجد شرایط بودن مدیران	۱۵۱
افشاء منافع تجارتي	۱۵۲
حفظ اسرار	۱۵۲
سازمان دهی مجدد بانک	۱۵۳
محدودیت‌ها در مورد سهام استحقاقی بانک	۱۵۳
فصل چهارم: ایجابات وظیفوی (التزامات عملیاتی)	۱۵۶
اصول عمومی بانکداری	۱۵۶
فعالیت‌های بانکداری	۱۵۶
فعالیت‌های ممنوعه	۱۵۸
ایجابات احتیاطی	۱۵۸
روابط بانک و مشتریان	۱۶۱
پرداخت بدهی قبل از سر رسید	۱۶۲
قروض تضمین شده	۱۶۳
اسناد معاملات و تعهدات	۱۶۴
اعتبار بانکی به اشخاص وابسته	۱۶۴
منع خدمات بانکی در رابطه ارتکاب جنایات	۱۶۵

۱۶۶	فصل پنجم: حسابداری، راپور دهی و تفتیش
۱۶۶	صورت حسابات مالی و راپوهای احصائیوی
۱۶۷	بررس مستقل بیرونی
۱۶۸	انتشار صورت حسابهای مالی و راپور بررسها
۱۶۹	گزارشات تفتیش
۱۷۰	فصل ششم: تدابیر اجرائی
۱۷۰	اقدام بازدارنده
۱۷۱	پلان انجام اقدامات اصلاحی
۱۷۲	طرز العمل اجرای اقدامات اصلاحی عاجل
۱۷۴	استماع رسیدگی
۱۷۵	دستور مؤقت
۱۷۵	صدور، انفاذ و اختتام دساتیر
۱۷۷	صلاحیت‌های د افغانستان بانک در رابطه به دساتیر دایمی یا مؤقت
۱۷۷	فصل هفتم: متولیت
۱۷۷	دلایل انتصاب متولی
۱۷۸	انتصاب متولی
۱۷۹	اثرات انتصاب متولی
۱۷۹	زمامداری امور بانک
۱۸۰	آگاهی تجدید نظر
۱۸۰	گزارش متولی و برنامه عمل
۱۸۱	استمهال
۱۸۱	انقضای متولیت
۱۸۲	فصل هشتم: احیای مجدد بانک
۱۸۲	پروسه احیای مجدد
۱۸۲	فصل نهم: انحلال بانک

۱۸۲ انحلال داوطلبانه (اختیاری)
۱۸۳ انحلال اجباری
۱۸۴ فصل دهم: تصفیه بانك
۱۸۴ عدم تطبیق قانون عمومی افلاس در مورد بانك
۱۸۴ آغاز اقدامات ورشکستگی
۱۸۵ درخواست آغاز اقدامات ورشکستگی
۱۸۵ انتصاب متولی
۱۸۶ دلایل رد درخواست
۱۸۶ دلایل رد درخواست
۱۸۷ عدم پذیرش درخواست‌های بیهوده
	انحلال اجباری در صورت عدم پذیرش درخواست اقدامات
۱۸۸ ورشکستگی
۱۸۸ فیصله ورشکستگی
۱۸۸ ابلاغ و انتشار فیصله ورشکستگی
۱۸۹ مدیر تصفیه
۱۹۰ صلاحیت‌های مدیر تصفیه
۱۹۰ انفاذ فیصله ورشکستگی
۱۹۲ قطعیت تسویه در سیستم تسویه پرداخت و اسناد بهادار ...
۱۹۳ انتقال سهام و بدهی‌های بانك
۱۹۴ گزارش املاك و دارایی‌ها
۱۹۴ ثبت مطالبات
۱۹۵ قبول مطالبات
۱۹۷ تعادل و تلخیص
۱۹۹ فسخ قراردادهای جاری
۱۹۹ تفاهم در تصفیه مطالبات
۱۹۹ مطالبات تضمین شده

۲۰۰	تقدم پرداخت ها
۲۰۱	پلان انحلال
۲۰۲	احیایی مجدد بانک ورشکسته
۲۰۲	عدم سازش با اعتبار دهندگان
۲۰۲	جلسه عمومی و کمیته اعتبار دهندگان
۲۰۳	پیش پرداخت فوری به سپرده گذاران
۲۰۳	توزیع
۲۰۴	اقدامات ورشکستگی علیه فرع یا دفتر نمایندگی داخلی
۲۰۵	افلاس بانک خارج از مرز
۲۰۶	مشاورت بین کمیسیون و دافغانستان بانک
۲۰۶	پایان اقدامات ورشکستگی
۲۰۷	فصل یازدهم: احکام نهائی
۲۰۷	استقلال صلاحیت های د افغانستان بانک
۲۰۷	معیارهای اداره شایسته
۲۰۸	احکام انتقالی
۲۰۸	انفاذ
۲۰۸	الغای قوانین

د بانکداری قانون ۱۵

د افغانستان د بانکداری د قانون د انفاذ په هکله، د افغانستان

د انتقالي اسلامي دولت د رئیس
فرمان

گڼه: (۶۳)

نېټه: ۱۳۸۲/۶/۲۷

د نني عصر له مقتضیاتو سره د بانکي قوانینو د هماهنگ کولو په خاطر او د بشپړې ډاډمنې او مصوښې فضاء د رامنځته کولو، په بانکي سیستم کې د کورنیو او بهرنیو او نورو نړیوالو مراجعو د خصوصي پانگې اچونې د اعتماد د جلبولو او لازياتې هڅونې، په اقتصادي ژوندانه کې د هغوی د کارنده برخې اخیستنې او خصوصي برخې ته د دولت د پام اړونې په منظور، د افغانستان د بانکداری قانون، د لوی خدای (ج) په نامه توشیح کوم. دغه قانون د توشیح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جریده کې دې خپور شي.

حامد کرزی

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئیس

د بانكدارۍ قانون

لومړۍ فصل عمومي حكمونه

اصطلاحگانې

لومړۍ ماده:

لاندې اصطلاحگانې په دې قانون کې لاندینۍ معناوې لري:

۱- مدیر: هغه شخص دي چې د بانک د نظار هیئت، عامل هیئت یا د څېړنې (بررسی) د کمېسیون غړی وي او یا د هغه د مدیریت په بست کې دنده ترسره کړي.

۲- بانک: هغه حکمي شخصیت دی چې د اعتباراتو د جوړونې یا د پانگې اچونې په منظور، خپل حساب ته له ټولو څخه په راکړې ورکړې او د پولي سپارنو یا د ورکړې وړ نورو وجوهو په ترلاسه کولو مشغول وي.

۳- بانکي مور (مادر) شرکت: هغه شرکت دی چې د یوه هیواد د بانکونو د تنظیموونکي لخوا چې مقر یې هلته واقع دی، تنظیمېږي او د هغه یو یا له یوه څخه زیات تابع شرکت د بانکي جواز لرونکی وي.

۴- د بانكدارۍ جواز: هغه اجازه لیک دی چې له ټولو خلکو څخه د اماناتو او سپارنو یا د ورکړې وړ نورو وجوهو د ترلاسه کولو په کسب باندې د بوختېدو، د اعتبار د ورکولو او پانگې اچونې لپاره د د افغانستان بانک لخوا یوه شرکت ته صادرېږي.

۵- بانکي فعالیتونه: هغه فعالیتونه چې د دې قانون په دري دېرشمه ماده کې درج شوي دي.

۶- فرع یا د فرعي دفتر: د راکړې ورکړې هغه ځای دی چې د قانون مطابق په بانک پورې اړه لري او په هغه کې د بانكدارۍ ټولې یا یوه

د بانکداری قانون ۱۷

برخه چارې ترسره کېږي. په دې قانون کې د درج شوو حکمونو مطابق د غیر مېشت بانک ټول داخلي فروع دفترونه، د واحدې نمایندګۍ د دفتر په توګه ګڼل کېږي. د نمایندګۍ له هغه دفترسره د افغانستان بانک مراسلات او مکاتبات چې د غیر مېشت بانک لخوا هغه ته ورپیژندل کېږي او یا د نه ورپیژندنې په صورت کې، د هغه نماینده ګۍ له دفترسره چې د د افغانستان بانک یې لازم وګڼي صورت موندلی شي.

۷- اعتبار: د یوه مبلغ هر ډول ورکړه یا د ورکړې ژمنه ده چې د ټکټانې له ورکولو سره د ورکړل شوي مبلغ د بېرته ورکړې د حق، د نورو تضمین شویو یا ناتضمین شویو لګښتونو، د پور هر ډول تمديد، هر ډول صادر شوي تضمین او د پور د بها لرونکو سندونو د پېرودلو او یا د مبلغ د ورکړې د ژمنې د نورو ډولونو په عوض چې په مستقیمه توګه یا د ټکټانې د تخفیفې پېرودنې د یوې بیې په واسطه ورکول شوی وي.

۸- د پور بها لرونکي سندونه: د معاملي وړ د پور سند، د هغه معادل سند او د معاملي وړ سند دی چې د ګډون یا تبادلې د ژمنې له لارې د معاملي وړ د پور د بل بها لرونکي سند د حصول حق ورکړي. د پور بها لرونکي سندونه د دفتر په ثبت شوي سند کې شامل دي.

۹- سپارنه: د یوه مبلغ پیسو تحویلول دي چې د بانک د دفترونو د جاري یا سپما په یوه حساب کې شاملېږي. دغه تحویلي د یو تړون پر بنسټ چې د سپارونکي یا د هغه د استازي او بانک ترمنځ، بل حساب ته د بېرته ورکړې، لېږدونې په هکله له ټکټانې یا له هغې پرته یا جائزي سره د سمدستي او میعادې غوښتنلیک په وسیله صورت مومي.

۱۰- داخلي: هغه حکمي شخص دی چې مرکزي دفتر یا د راکړې ورکړې اصلي ځای ئې په افغانستان کې واقع وي.

۱۸ دبانكداری قانون

۱۱- غیر فعال حساب: هغه مفهوم دی چې د دې قانون د شپږمې دېرشمې مادې په (۵) فقره کې درج دی.

۱۲- وړ او مناسب شخص: هغه امین او د باور وړ شخص دی چې حرفوي واکونه، کاري سابقه، مالي موقعیت یا بوختیا یې د د افغانستان بانک لخوا د بانک له مالکیت، ادارې یا تولید څخه نه وي سلب شوی. هغه شخص چې د جرم د ارتکاب له امله د واکمنې محکمې لخوا په حبس محکوم شوی وي، مناسب او وړ شخص نه گڼل کېږي، خو دا چې محکومیت یې د سیاسي یا مذهبي فعالیتونو په اړه وي، یا د واکمنې محکمې لخوا ورشکسته اعلان شوی وي او یا د شخصي ناوړه چلند له امله د واکمن مقام له لوري د یوه کسب (حرفې) له ترسره کولو څخه بې واکه شوی وي او یا یې واک د تعلیق په حالت کې راوستل شوی وي.

۱۳- د د افغانستان بانک: هغه مفهوم دی چې د د افغانستان بانک د قانون په لومړۍ ماده کې درج دی.

۱۴- د مالي شخړو د حل او فصل کمېسیون: هغه کمېسیون دی چې د دې قانون په اته شپېتمه ماده کې درج دی.

۱۵- غیر مېشت: د دې مادې په (۱۰) جزء کې درج شوي له حکمي شخصیت څخه د پرته په مفهوم دی.

۱۶- شخص: له حقيقي يا حکمي شخص څخه عبارت دی.

۱۷- واکمنه استحقاقې ونډه: په یوه تشبث کې مستقیمه یا غیر مستقیمه ونډه ده چې لرونکي یې په سلو کې د لس یا له هغې څخه د زیاتې پانگې یا د راتې ورکولو د حق یا د یوه تشبث په اداره کې چې نوموړې ونډې په هغې کې واقع دي د پام وړ نفوذ د اعمالولو د امکان مستحق وي.

دبانګداری قانون ۱۹

۱۸- د نمایندګۍ دفتر: په بانک پورې تړلی د راکړې ورکړې ځای دی چې په هغه کې پولي سپارنې یا د بېرته ورکړې وړ وګوره له ټولو خلکو څخه ترلاسه کېدلی نه شي.

۱۹- تابع شرکت: هغه حکمي شخصیت دي چې یو شخص یا داشخاصو یوه ډله په ډله ایزه توګه په هغه کې په سلو کې د پنځوسو معادل یا له هغه څخه زیات د رأیو د حق لرونکو ونډو یا د واکمنو ونډو لرونکي وي او د شرکت په اداره او د سیاستونو او پروګرامونو په اجراء کولو کې ئې اغېزمن نفوذ او کنټرول ولري.

ممنوعه فعالیتونه

دوه یمه ماده:

(۱) هېڅ شخص نه شي کولای له دد افغانستان بانک څخه د بانکداری د جواز له ترلاسه کولو پرته، په هېواد کې د اعتبار د رامنځته کولو یا پانګې اچونې په منظور له عمومو څخه د پولي سپارنو یا د بېرته ورکړې وړ نورو وجوهو د ترلاسه کولو په فعالیتونو لاس پورې کړي.

لاندې اشخاص له دې حکم څخه مستثنی دي:

۱- هغه شخص چې د دې قانون له نافذېدو د مخه یې د تقنیني سندونو مطابق په افغانستان کې د اعتبار د رامنځته کولو یا پانګې اچونې په منظور د سپارنو یا د بېرته ورکړې وړ نورو وجوهو د ترلاسه کولو لپاره ئې د فعالیت جواز ترلاسه کړی دی.

۲- هغه شخص چې د اعتباراتو د تمویل پیسې په بېرته د ورکړې نه وړ پانګه کې د ونډه ییز ګډون د ژمنې، د مالي مؤسسو د اعتبار له ماحصل یا د پانګې په بازارونو کې د صادرو شوو بها لرونکو سندونو له لارې ترلاسه کوي.

۳- هغه شخص چې د تشبث د ماهیت او اندازې یا د هغه د منابعو (سرچینو) په علت، د د افغانستان بانک لخوا د دې قانون له حکمونو څخه معاف شوی وي.

۲۰ دبانکداری قانون

دغه معافیتونه کېدلی شي مشروط یا د وخت له نظره محدود یا قسمي وي او د دي قانون ځیني برخې چې په نوموړي شخص باندې د اطلاق وړ وي، مشخصې او فهرست کېږي.

(۲) هېڅ شخص نه شي کولای د بانکداری له جواز پرته د بانک د کلیمې یا د هغې له مشتقاتو څخه د راکړې ورکړې، محصول یا خدمت په اړه گټه واخلي، خو دا چې له هغې څخه گټه اخیستل قانون یا بین المللي موافقه لیک په رسمیت پېژندلي وي، یا هغه موارد چې پکې د (بانک) کلمه په کار وړل شوې وي، په بانکي فعالیتونو پورې اړه ونه لري. د نمایندگۍ دفتر نه شي کولای د بانک له کلیمې څخه په خپل عنوان کې استفاده وکړي، خو دا چې د (بانک) کلمه د هغه بانک د قانوني نوم یو جزء وي چې د نمایندگۍ دفتر په هغه پورې مربوط دی.

هغه بانک چې د بانکداری جواز ئې لغو شوی وي، مکلف دی چې په خپل عنوان کې د (انحلال په حال کې بانک) عبارت په کار یوسي.

(۳) د افغانستان بانک کولای شي د نظر وړ اشخاصو د سندونو او ثبت دفترونه وپلټي، د تعلل او سرغړونې په صورت کې، مسئول امنیتي مراجع مکلف دي، د غوښتنې په وخت کې له زور څخه په کار اخیستنې سره له د افغانستان بانک سره په دې اړه مرسته وکړي.

(۴) په هغه صورت کې چې شخص د دې مادې له حکمونو څخه مغایر فعالیتونه ترسره کړي، د د افغانستان بانک کولای شي په دې هکله په لاندې توگه چلند وکړي:

۱- د فعالیتونو د سملاسي بندېدو په هکله هدايت صادر کړي. په هغه صورت کې چې شخص د یوې میاشتنې په موده کې خپل فعالیتونه بند نه کړي، د افغانستان بانک موضوع د شخړې د حل کمېسیون ته وړاندې کوي. کمېسیون د د افغانستان بانک لخوا د شتمنیو، دفترونو او سندونو د ضبط او ساتنې په هکله تصمیم نیسي

د بانكدارۍ قانون ۲۱

او د موضوع د څېړنې په هکله د يوې اوونۍ په ترڅ کې اقدام کوي او د څېړنې په غونډه کې د نظر وړ شخص او نورو علاقه لرونکو اشخاصو ته بلنه ورکوي او د دې قانون د دري شپېتمې مادې له حکم سره سم د شخصيت د انحلال يا د شتمنيو، دفترونو او سندونو د ضبط او ساتنې د ليرې (رفع) کولو امر صادروي.

۲- کمپسيون کولای شي د شتمنيو، دفترونو او سندونو د ضبط او ساتنې د امر د رفع کولو په صورت کې، د دافغانستان بانک ته د اووېستي زيان د جبران د څرنگوالي په اړه دستور صادر کړي.

۳- د انحلال په صورت کې، د انحلال عايدات د قضائې مخارجو او د دافغانستان بانک د نورو لگښتونو، د امانت اېښودونکو او د مربوطې مؤسسې يا نورو شخصي دانينو د سپارنو لپاره د ترجيح په ترتيب سره وپشل کېږي. پاتې شتمنی د هغو مالکينو ته لېږدول کېږي يا په دولت پورې اړه نيسي.

د بانكدارۍ د مقرراتو وضع کول

درېيمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک کولای شي د دې قانون د حکمونو مطابق مقررات وضع کړي. د کورنۍ بانكدارۍ صنعت ته د پام د راگرځولو په منظور د مقرراتو طرح د هغو د اهدافو له شرحې سره يو ځای خپروي او له خبرتيا سره يو ځای يې د نظريو او وړاندیزونو د راټولولو لپاره اړوندو مراجعو ته لېږي.

د مقرراتو د مسودې په اړه نظريې او وړاندیزونه، د ټاکلې مودې په ترڅ کې چې د مسودې خپرولو له نېټې څخه وروسته له يوې مياشتې څخه لږه نه وي، د دافغانستان بانک ته وړاندې کېږي.

(۲) د دافغانستان بانک، د مقرراتو د وروستني متن په برابرولو کې هغه نظريې چې د دې مادې د (۱) فقرې په اساس يې لاس ته راوړي دي، په نظر کې نيسي، د مقرراتو د تصويب په صورت کې، د

۲۲ دبانكدارۍ قانون

د افغانستان بانک مکلف دی د پورتنیو نظریو په اړه خپل ځواب خپور کړي.

که چېرې د مقررې وروستني متن له پومبني متن څخه چې د دې مادې د (۱) فقرې مطابق يې خپور کړی دی، د کتنې وړ تفاوت ولري، د دې تفاوت عمده ټکي هم د افغانستان بانک لخوا خپرېږي. (۳) په هغه صورت کې چې د افغانستان بانک يې تشخيص کړي چې د دې مادې په (۱ او ۲) فقره کې د درج شوو حکمونو په تطبيق کې تاخير د بانکي سيستم گټو ته ټينگ (جدي) تهديد گڼل کېږي، د نوموړو فکرو مفاد په وړاندیز شوو مقرراتو باندې د اطلاق وړ ندي. د مقررې په سريزه کې د دغه ډول تصميم په هکله توضيح ورکول کېږي.

د داخلي بانکدارۍ په فعاليتونو کې د بهرنيو گټو په هکله کړنلاره څلورمه ماده:

(۱) د افغانستان بانک واک لري غيرو مېشتو بانکونو او بانکي مور شرکتونو ته اجازه ورکړي تر څو هغو بانکونو ته چې له د افغانستان بانک څخه يې جواز اخیستی، دی واک لرونکې استحقاق ونډه او د داخلي تابع شرکتونو د بانکدارۍ د جواز مطابق يا د افغانستان بانک لخوا د صادر شوي اجازه ليک مطابق، فرعې او د داخلي نمايندگيو دفترونه ولري، په دې شرط چې د هغو شتمنۍ او فعاليتونه د افغانستان د ملي بانکدارۍ د سيستم له منظمې پراختيا او سالمې کړنې سره متضاد نه وي او پر هغه تهديد ونه گڼل شي.

(۲) د افغانستان بانک د غير مېشتو بانکونو داخلي تابع شرکتونو، بانکي مور شرکتونو، د غير مېشتو بانکونو پر فرعو او د داخلي نمايندگيو د دفترونو او د داخلي بانکونو پر غير مېشتو فرعو او د نمايندگۍ د دفترونو د فرعو په تنظيم او څارنه کې له اړوندو بهرنيو

د بانګداری قانون ۲۳

بانګي نظارت کونکو سره د بالمثل عمل پر بنسټ په اغېزمنه توګه همکاري کوي.

پدې منظور د د افغانستان بانک کولای شي د بهرنيو بانکونو له تنظيمونکو سره د همکاري موافقت لیکونه لاسليک کړي.

له عدلي تعقيب څخه مصونيت

پنځمه ماده:

د د افغانستان بانک د عالي شوري غړي، د ټولو رئيس، مرستيال، مامور يا بې استازي او هغه شخص چې د دې قانون د حکم مطابق د متولي يا د تصفيې د مدير په توګه منسوبېږي، د دندې د ترسره کولو يا د ترسره کولو د قصد لپاره د اقدام يا نه اقدام څخه د راپيدا شوي هېڅ ډول زيان مسئول نه دي، خو دا چې ثابته شي چې عمل يا تېروتنه يې له سوء نيت څخه صورت مندلې دی.

دوه يم فصل

جواز او اجازه لیک

د بانګداری جواز او اجازه لیک

شپږمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک د فروعيو يا د نمايندګو د دفترونو د بانګداری د جواز لیک يا د بانګي اجازه لیک د صادرولو او لغو کولو يوازنی مرجع ده.

(۲) هغه جوازونه او اجازه لیکونه چې د دې قانون د حکمونو مطابق صادرېږي د يوې نامحدودې نېټې لپاره اعتبار لري او د لېږدونې وړ ندي او د صادرېدو له نېټې څخه نافذ دي، خو دا چې په قانون کې بل ډول اټکل شوي وي.

دبانګداری قانون ۲۴

(۳) د د افغانستان بانک کولای شي د بانکداری د جواز یا اجازه لیک د صادرولو په وخت کې د اړتیا په صورت کې، شرطونه او محدودیتونه ضمیمه کړي. دغه محدودیتونه کېدلای شي چې وروسته د د افغانستان بانک لخوا تعدیل شي.

(۴) د بانکداری جوازونه یوازې هغو شرکتونو ته چې د افغانستان د قوانینو مطابق جوړ او ثبت شوي وي او د هغو لومړنۍ ورکړل شوي مجازې پانګه له دوه سوه پنځوسو ملیونو (۲۵۰۰۰۰۰۰۰) افغانیو یا هغه زیات مبلغ څخه چې په دې منظور د د افغانستان بانک د مقرراتو پر بنسټ ټاکل کېږي، لږه نه وي، صادرېږي.

د بانکداری د جواز، اجازه لیک او فیس لپاره غوښتنلیک اوومه ماده:

(۱) د بانکداری د جواز او اجازه لیک لپاره غوښتنلیک په لیکلې توګه د افغانستان بانک ته وړاندې کېږي. د غوښتنلیک د وړاندې کولو شرایط او ارزونه د د افغانستان بانک په مقرراتو کې مشخص او خپرېږي.

(۲) د د افغانستان بانک مکلف دی د بانکداری د جواز یا اجازه لیک د غوښتنلیک له تصویبولو مخکې، د بانک د مالکینو او په هغه کې د استحقاقي ونډې لرونکو او مدیرانو د مالي وضعیت، شخصي، حرفوي او جرمي سوابقو په اړه چې د هغو لپاره غوښتنه په جریان کې ده، هر اړخیزې څېړنې ترسره کړي.

مالي مؤسسې او د مالیاتو د راټولونې او امنیتي مراجعو مسئولین مکلف دي. په دې هکله له د افغانستان بانک سره همکاري وکړي.

(۳) د د افغانستان بانک کولای شي د بانک د نظارت، جواز یا اجازه لیک له ورکړې څخه د راپیدا شوو مخارجو د یوې برخې د جبران په منظور ټاکلی فیس او همداراز د دغو جوازونو او اجازه لیکونو د

د بانکداری قانون ۲۵

اداري لگښتونو د تأمينولو لپاره چې د کلونو په اوږدو کې نافذ پاتې کېږي، کلني فیس وغواړي او ترلاسه يې کړي.
(۴) د دې مادې د (۱) فقرې په درج شوي غوښتنليک کې د شرطونو او د ارزونې د معيارونو د تحقق نه موندلو په صورت کې، وړاندې شوی غوښتنليک مستردېږي.

د جديدالتاسيس شرکتونو لپاره د بانکداری د جواز د صادرېدو ډول اتمه ماده:

(۱) د جديدالتاسيس شرکتونو لپاره د جواز د صادرېدو ډول د لاندې دوو پړاوونو لرونکی وي:

۱- د شرکت د مؤسسینو لخوا د بانکداری د جواز د اخیستلو لپاره د لومړني غوښتنليک وړاندې کول.

۲- له تاسيس او ثبت وروسته د وروستي (نهایی) غوښتنليک وړاندې کول چې د دې قانون په دوولسمه ماده کې د درج شوو شرایطو او د اوومې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو مقرراتو لرونکی دی. د افغانستان بانک کولای شي د غوښتنليک د خپرېدو په وخت کې نور مدرکونه هم وغواړي.

(۲) د د افغانستان بانک مکلف دی د لومړني غوښتنليک له ترلاسه کولو او د هغه له بشپړوالي څخه له ډاډه کېدو او د غوښتنليک ورکونکو او د بانک له وړاندیز شوو مدیرانوسره له کتنې وروسته، له موضوع څخه غوښتنليک ورکونکو ته خبر ورکړي.

(۳) د د افغانستان بانک مکلف دی، د دې مادې په (۲) فقره کې د درج شوي خبرتیا له صادرېدو وروسته، د دريو مياشتو په موده کې غوښتنليک منظور يا رد کړي او د خپل تصميم يو نقل غوښتنليک ورکونکو ته واستوي.

دبانكدارۍ قانون ۲۶

د هغو لومړنيو غوښتنليكونو د بررسۍ موده چې د غير مېشت غوښتنليك وركوونكي لخوا وړاندې كېږي شپږ مياشتې ده او په دې هكله د تصميم نېول د لاندې مطالبو لرونكي دي:

۱- د بانكدارۍ د جواز له صادرېدو د مخه د وركړې وړ پانگې د حداقل اندازې ژمنه او وركړه. (د د افغانستان بانک، د بانک د پانگې د حداقل مبلغ د ټاكلو لپاره په خاصه د بانک د بانكي راكړې وركړې او فعاليتونو برنامې چې د هغې په تاييدوونكو سندونو او مدركونو كې درج شوي دي، تر كتنې او څېړنې لاندې نيسي).

۲- د جواز په صادرېدو پورې د اړوندو شرايطو او محدوديتونو فهرست، د هغو د وضع كېدو په صورت كې.

۳- د هغو ځانگړو شرايطو د په پام كې نيولو د څرنگوالي په اړه مفصلي څرگندونې چې د جواز له صادرېدو د مخه لارمې گڼل كېږي.

۴- د افغانستان بانک د بانكدارۍ د جواز د لومړني (مقدماتي) غوښتنليك د ردولو او يا د بانكدارۍ پر جواز باندې د ځانگړو شرايطو او محدوديتونو د وضع كولو په صورت كې د هغو دلايل پلټونكو ته ذكر كوي.

(۴) د د افغانستان بانک د مقدماتي غوښتنليك د تصويب په صورت كې د تشكيلېدو په حال كې بانک په نوم د ژمنې شوي پانگې د ترلاسه كولو لپاره په خپلو دفترونو كې يو حساب پرانيزي او د تصويب له نېټې څخه د شپږو مياشتو په ترڅ كې، غوښتونكي شركت د يوه شركت په عنوان جوړېږي او په د افغانستان بانک كې د ثبت په اړوند دفتر كې ثبتېږي او د هغې پانگې د مبلغ حداقل ميزان چې د د افغانستان بانک لخوا ټاكل شوې ده وركړل كېږي. وروسته د شركت له لوري، د بانكدارۍ د جواز لپاره وروستني غوښتنليك د افغانستان بانک ته وړاندې كېږي.

د بانګداری قانون ۲۷

د دغو پړاوونو له بشپړولو پرته هغه تصمیم چې پر بنسټ یې غوښتنلیک تصویب شوی او فسخ ګڼل کېږي.

هغه وروستنی غوښتنلیک چې د افغانستان بانک د مقرري پر بنسټ وړاندې کېږي، لاندې تائیدي مدرکونه پکې شامل دي:

۱- د هغو مستندو شواهدو موجودیت چې د شرکت د تشکیل او ثبت او نورو هغو خاصو شرایطو چې د افغانستان بانک لخوا اعمال شوي دي.

۲- د شرکت لخوا د صادر شوې لیکلې اقرارلیک موجودیت چې په مقدماتي غوښتنلیک کې په وړاندې شوو اطلاعاتو کې د مهم نه بدلون بیانونکی وي. د هر ډول بدلونونو رامنځته کېدو په صورت کې، موضوع مفصلاً شرح ورکول کېږي.

(۵) په هغه صورت کې چې د افغانستان بانک ډاډ ترلاسه کړي چې غوښتنلیک وروستنی او د دې مادې په (۳) فقره کې درج شوي حکمونه په پام کې نیول شوي دي، د بانګداری جواز صادروي او موضوع په لیکلې توګه غوښتنلیک ورکونکو ته خبر ورکوي او په د افغانستان بانک کې د شرکت په حساب کې د موجودو وجوهو اړوند شرایط توضیح کوي او تر ممکن حده پورې د هغه د خلاصون زمینه برابروي.

د موجودو شرکتونو لپاره د جواز د ورکړې کړنلاره

نهمه ماده:

(۱) شرکتونه کولای شي د غوښتنلیک او تائیدي مدرکونو په وړاندې کولو سره چې د شرکت د تاسیس او ثبت بنګارندوی وي او د دې قانون په دوولسمه ماده کې د درج شوو حکمونو او د افغانستان بانک له صادري شوي مقرري سره مطابقت ولري، له افغانستان بانک څخه د جواز د ترلاسه کولو غوښتنه وکړي. د غوښتنلیک په

٢٨ دبانكدارۍ قانون

جریان کې، د د افغانستان بانک کولای شي د غوښتنلیک په ملاتړ کې د نورو اضافي مستندو مدارکو غوښتنه هم وکړي.

(٢) د د افغانستان بانک د بانکدارۍ د جواز د غوښتنلیک له ترلاسه کولو او د بانک د مالکینو او وړاندیز شوو مدیرانو سره له کتنې او د غوښتنلیک او وړاندې شوو تائیدي مدرکونو له بشپړوالي څخه د ډاډ له ترلاسه کولو وروسته، موضوع په لیکلې توگه غوښتنلیک ورکوونکي ته خبر ورکوي او د دې قانون د اتمې مادې په (٣-٤) او (٥) فقرو کې درج شوي حکمونه تطبیقېږي. د ورکړې وړ پانگه نه شي کېدای له هغې حداقل الزامي پانگې څخه چې د د افغانستان بانک ټاکلې ده، زیاته وي.

د بانکونو د فروعو او د نمایندگیو د دفترونو لپاره د جواز لیکونو د ورکولو کړنلاره لسمه ماده:

(١) داخلي بانک نه شي کولای، داخلي فرع یا غیر مېشته فرع یا د غیر مېشتې نمایندګي دفتر او همدارنگه غیر مېشت بانک نشي کولای داخلي فرع یا د داخلي نمایندګي دفتر د د افغانستان بانک له صادر شوي اجازه لیک پرته جوړ کړي.

(٢) د بانک د فرع یا د نمایندګي د دفتر لپاره د اجازه لیک صادرېدل د غوښتنلیک او تائیدي مدرکونو په وړاندې کولو سره چې د دې قانون په دوولسمه ماده کې درج شوو شرایطو لرونکي وي د د افغانستان بانک لخوا صورت مومي، د افغانستان بانک کولای شي دغوښتنلیک په ملاتړ نور مستند اضافي مدرکونه هم وغواړي.

(٣) د د افغانستان بانک د فرع یا د نمایندګي د دفتر د اجازه لیک د غوښتنلیک له ترلاسه کولو او د بانک له مالکینو او وړاندیز شوو مدیرانو سره له کتنې او د غوښتنلیک او وړاندې شوو تائیدي

د بانکداری قانون ۲۹

مدرکونو له بشپړوالي څخه د ډاډ له ترلاسه کولو وروسته، د موضوع په هکله په لیکلي توگه غوښتنلیک ورکونکي ته خبر ورکوي.

(۴) د د افغانستان بانک مکلف دی، د دې مادې په (۳) فقره کې د درج شوي خبرتیا له نېټې وروسته د غوښتنلیک د تصویبولو یا ردولو په هکله تصمیم ونیسي او یو نقل یې غوښتنلیک ورکونکي ته ولېږي.

د غوښتنلیک د تصویبولو په صورت کې، جوازلیک فوراً صادرېږي او د فعالیتونو ماهیت، حدود او شرایط چې له غوښتنلیک سره ضمیمه کېږي، د دلائلو په وړاندې کولو سره توضیح کېږي.

د غوښتنلیک د ردولو په صورت کې، دهغه دلائل هم د د افغانستان بانک لخوا وړاندې کېږي.

(۵) د داخلي غیر مېشت بانک فروع یا د نمایندگۍ دفتر ته اجازه لیک نه صادرېږي، خو دا چې د د افغانستان بانک د هغه هېواد د بانکونو له تنظیمونکي سره چې دفتر هلته جوړېږي، له سلا وروسته د هغو په واسطه د دفتر د اغیزمنې څارنې ډاډ له د افغانستان بانک سره په نږدې همکارۍ کې ترلاسه کړي.

د بهرنیو بانکونو له تنظیمونکي سره همکاري

یوولسمه ماده:

د غیر مېشت بانکونو تابع شرکتونو یا غیر مېشت مور بانکي شرکتونو ته د بانکداری جواز یا د غیر مېشت داخلي بانکونو فروعو او د نمایندگیو دفترونو ته اجازه لیکونه په هغه صورت کې صادرېدلی شي چې د د افغانستان بانک او بهرنیو واکمنو نظارت کوونکو مراجعو ترمنځ د بانک یا غیر مېشت بانکي شرکت، تابع شرکت، فرع یا د نمایندگۍ د دفتر د ادارې، فعالیت او مالي شرایطو په هکله د واک، مسؤلیت او د اطلاعاتو د تبادلې د حدودو د ټاکلو په اړه د همکارۍ موافقه لیک لاسلیک شوی وي.

۳۰ دبانکداری قانون

د بانکي جواز يا اجازه ليک د صادرېدو په اړه عمومي شرايط
دوولسمه ماده:

(۱) د بانکونو د سالمې او محتاطانه ادارې په هکله د ډاډ ترلاسه کولو ته د اړتيا له په نظر کې نيولو سره، د قانون د حکمونو مطابق بانکي جواز يوازې په هغه صورت کې صادرېدلی شي چې د افغانستان بانک د لاندې مراتبو له تحقق څخه ډاډ ترلاسه کړي:

۱- بانک په خپله اداره او فعاليتونو کې د د افغانستان بانک د نافذو قوانينو حکمونه رعایتوي.

۲- د بانک لومړنۍ پانگه دې له هغه حداقل مبلغ سره چې د د افغانستان بانک د مقررې په واسطه ټاکل شوی دی، د بانکداری د فعاليتونو د ترسره کولو لپاره چې بانک يې د تشبث نيت لري، کافي وي.

۳- په بانک کې د واکمنې ونډې لرونکو د يوه يا زياتو خاوندانو د نفوذ له امله د بانک د سالم او محتاطانه مدیریت د نقض کوونکو مدرکونو نه موجوديت.

۴- د يوه غیر مېشت تشبث په اړه چې په بانک کې د استحقاق د ونډې لرونکي دی د د افغانستان بانک د څارنيزو دندو د موانعو نه موجوديت.

۵- د هغه حقيقي شخص وړتوب او مناسبوالی چې په بانک کې د واکمن استحقاق د ونډې لرونکی وي.

او په هغه صورت کې چې شخص حکمي وي، د هغه د مديرانو مناسبوالی.

۶- د بانک د داخلي کنترول د سيستم او د ريسک د ادارې د کړنلارې مناسبوالی.

۷- د بانک د راکړې ورکړې او مالي اټکلونو د تگلارې (برنامې) مناسبوالی.

د بانکداری قانون ۳۱

۸- په هغه صورت کې چې غوښتنلیک د غیر مېشت بانک په تابع شرکت پورې مربوط وي، بانک یا بانکي مور شرکت له هغه هېواده د جواز لرونکي چې مرکزي دفتر يې پکې واقع دی، د خپلې فرعي یا تابع شرکت د راتلونکو د یونو پر وخت ورکړه چې د افغانستان بانک لپاره رضایت بخښوونکی وي، تضمین کړي.

۹- په هغه صورت کې چې غوښتنلیک د بانک په تابع شرکت یا په غیر مېشت مور بانکي شرکت پورې مربوط وي، د هغه هېواد د بانکونو تنظیموونکي چې مرکزي دفتر يې هلته واقع دی، صادر کړي وي، د د افغانستان بانک له سلا (مشورې) وروسته دې ډاډ ترلاسه شي چې بانک یا غیر مېشت مور بانکي شرکت، په ټولیز (مجموعي) ډول او قناعت بسښوونکي توګه دهغه تنظیموونکي په واسطه څارل کېږي.

۱۰- غوښتنلیک د بانک په تابع شرکت یا مور بانکي شرکت پورې چې د یوه یا زیاتو غیر مېشت بانکي تابع شرکت لرونکي وي او له د افغانستان بانک او د نورو تابع شرکتونو پر فعالیتونو باندې له ناظرو بهرنیو مقامونو سره له سلا وروسته، نوموړی بانک ډاډ ترلاسه کړي چې د دې بانک نور تابع شرکتونه یا مور بانکي شرکت په مجموعي ډول او کافي توګه د دغسې بهرنیو مقامونو له خوا څارل کېږي.

۱۱- په نورو شرکتونو کې د غوښتونکي بانک غړیتوب د افغانستان بانک د نظارتي مسؤلیتونو د ترسره کېدو مانع نشي.

۱۲- د هغو نورو شرطونو رعایتول چې بنسايې د د افغانستان بانک يې د مقرراتو په وسیله تجویز کړي.

(۲) د د افغانستان بانک د غیر مېشتو بانکونو د نمایندګیو د فروعو او دفترونو د سالمې او محتاطانه ادارې د جوړولو په منظور، د دې قانون د حکمونو مطابق او تر دغو شرایطو لاندې کولای شي بانکي اجازه لیک صادر کړي:

۳۲ دبانګداری قانون

۱- د فرع یا د نمایندګۍ د دفتر لخوا د هېواد د نافذو قوانینو رعایتول.

۲- د فرع یا د نمایندګۍ د دفتر د مدیرانو مناسبوالی او وړتوب.

۳- د داخلي کنترول او د ریسک د ادارې د کړنلارې مناسبوالی.

۴- د فرع یا د نمایندګۍ د دفتر د فعالیتونو د تګلارې او مالي اټکلونو مناسبوالی.

۵- په هغه صورت کې چې غوښتنلیک د غیر مېشت بانک په داخلي فرع پورې مربوط وي، بانک، په هغه هېواد کې چې مرکزي دفتر نې پکې واقع دی، له ټولو (عمومو) څخه د سپارنو یا د ورکړې وړ نورو وجوهو د ترلاسه کولو د جواز لرونکی وي.

۶- په هغه صورت کې چې غوښتنلیک د غیر مېشت بانک په داخلي فرع یا د داخلي نمایندګۍ په دفتر پورې مربوط وي، متقاضی بانک د هغو شرایطو او ضوابطو لاندې چې د د افغانستان بانک ته رضایت بخښونکي او د منلو وړ وي او د خپلې فرع یا نمایندګۍ د دفتر د راتلونکو د یونو مقتضي او پر وخت ورکړه تضمین کړي.

۷- په هغه صورت کې چې غوښتنلیک د غیر مېشت بانک د داخلي فرع یا نمایندګۍ په دفتر پورې مربوط وي د هغه هېواد چې د بانک مرکزي دفتر پکې واقع دی، د بانکونو تنظیموونکي د دغسې فرع د تأسیسولو اجازه ورکړې وي او پر بانک کلاً څارنه وکړې شي.

۸- په هغه صورت کې چې غوښتنلیک د غیر مېشت بانک په فرعي یا د داخلي نمایندګۍ په دفتر پورې مربوط وي د هغه هېواد د بانکونو تنظیموونکي چې د بانک مرکزي دفتر په هغه کې واقع وي له د افغانستان بانک سره په نږدې همکارۍ کې، پر هغو څارنه کولای شي.

۹- نور هغه شرایط چې د د افغانستان بانک یې د مقرراتو په واسطه وضع کوي.

د بانکداری قانون ۳۳

د بانکونو د ثبت دفتر

د پارلسمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک د اړوند بانک د نوم، آدرس، د ثبت د گڼې، د جواز یا اجازه لیک د صادرېدو یا د لغوي د نېټې، اساسنامې او نورو تقنیني سندونو، د بهرني دفتر او د فرع یا د نمایندگۍ د دفتر د موجودیت په صورت کې هغه نوم او آدرس چې بانک ورپورې مربوط دی، د بانک یا فرع یا نمایندگۍ د مدیرانو په هکله د اطلاعاتو، حدودو او اختیاراتو او د هغو د لاسلیکونو د نمونې د ثبت په منظور، د مرکزي ثبت دفتر جوړوي.

(۲) د مرکزي ثبت دفتر مکلف دی د بانک یا د دفتر پر خلاف د ورشکستگۍ د اقداماتو د پیل نېټه یا د دفتر او یا د هغو د تړلو (بندلو) نېټه ثبت کړي.

(۳) بانکونه مکلف دي د دریو ورځو په ترڅ کې د هغو تغییراتو په هکله چې د مرکزي ثبت په دفتر کې په ثبت شوو اطلاعاتو کې د درج شوو مراجعو لخوا منځ ته راغلي، په لیکلې توګه د د افغانستان بانک ته خبر ورکړي.

د بانکي جواز لغو کول

څوار لسمه ماده:

(۱) د افغانستان بانک کولای شي د بانک د بانکوالۍ جواز ترلاندنيو شرایطو لاندې لغو کړي:

۱- د غوښتنلیک د وړاندې کولو په وخت کې د غلطو او غولونکو اطلاعاتو ورکول او د نورو سرغړونو موجودیت.

۲- د صادرېدو له نېټې څخه تر شپږو میاشتو وروسته پورې له بانکي جواز څخه د بانک گټه نه اخیستل او یا له عمومي څخه د پولې سپارنو یا د نورو ورکړې وړ وجوهو د ترلاسه کولو له شغل یا د اعتبار اویانګې اچونې له رامنځته کولو (ایجادولو) څخه انصراف.

دبانګداری قانون ۳۴

۳- بانک د د افغانستان بانک د مقرراتو مطابق، د پانګې او الزامي زېرمې د حداقل نه لرونکي وي، د خپلو ژمنو په پوره کولو قادر نه وي او د هغو شتمنيو په وړاندې چې ورته سپارل کېږي، کوم تضمین وړاندې نکړي شي.

۴- بانک خپله اداره او بانکي فعالیتونه په ناسالنه او غیر محتاطانه توګه پرمخ بوزي يا په يوه ډول د د افغانستان بانک له قانون يا دستورونو او مقرراتو، له صادر شوي جواز او له اجازه ليک سره له منضمه محدودیتونو څخه سرغړونه وکړي.

۵- بانک يا مور بانکي شرکت يا بل بانک چې د شرکت بانک يې تابع وي يا د تابع بانک له شرکتونو څخه يوه يې جنايي فعالیتونو ته لاس اچولی وي.

۶- د دې قانون د دوولسمې مادې د لومړۍ فقرې په (۳، ۴، ۵، ۶ او ۷) اجزاو کې د درج شوو حکمونو نه رعايتول.

۷- په هغه صورت کې چې بانک د د افغانستان بانک دستورونو او د قوانينو او مقرراتو هغه حکمونه چې په اعمالولو يې مکلف دی نه وي تطبيق کړي.

۸- په هغه صورت کې چې بانک د د افغانستان بانک له د مخنیۍ اجازې پرته، د يوه بل تشبث په تابع شرکت بدل شوی وي او د دې قانون په يوويشتمه ماده کې درج شوی حکم رعايت شوی نه وي.

۹- د بانک يا مور بانکي شرکت چې د شرکت بانک يې تابع دی، د فعالیت جواز لغوه شوی وي.

۱۰- د بانک خاوند يا خاوندانو د بانک د انحلال تصميم نيولی وي.

۱۱- د بانک بيا سمبالولو (سازمان ورکولو)، ادغام يا تجزیې د افغانستان بانک له مخکینۍ ليکلي اجازې پرته صورت موندلی وي يا يې په يو ډول د يوه قانوني يا عملياتي خپلواک بنسټ په توګه خپل موجودیت له لاسه ورکړی وي.

دبانګداری قانون ۳۵

۱۲- د بانک څارنه، پدې علت چې دخپلې ادارې او عملیاتي دستگاه، دفترونو یا سندونو یوه برخه یا ټول یې، د د افغانستان بانک له مخکینۍ لیکلې اجازې پرته بهرته لېږدولسي وي د د افغانستان بانک ته ستونز مننه شوي وي.

۱۳- د بانک څارنه پدې علت چې د یوې ډلې شرکتونو یا د غیر مېشت بانک د تابع شرکت یا شرکت یا د غیر مېشت مور بانکي شرکت غړي شوي دي، د افغانستان بانک لپاره ستونز مننه شوي وي.

۱۴- د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ اقدامات پیل شوي وي.
(۲) د د افغانستان بانک کولای شي تر دغو شرایطو لاندې د فرعي دفتر یا نمایندګۍ د دفتر اجازه لیک لغو کړي:

۱- اجازه لیک د ناسمو او غولونکو اطلاعاتو د ورکولو یا د غوښتنلیک د وړاندې کولو په وخت کې د نورو سرغړونو د ترسره کولو پر اساس صادر شوی وي.

۲- هغه بانک چې اجازه لیک په واک کې لري، د بانکوالۍ جواز یې له لاسه ورکړی وي یا یې پر خلاف د ورشکستګۍ اقدامات پیل شوي وي او یا یې خاوندانو د بانک د انحلال تصمیم نیولی وي.

۳- له صادرېدو څخه د دوولسو میاشتو په ترڅ کې له خپل اجازه لیک څخه د بانک ګټه نه اخیستل.

۴- د اجازه لیک لرونکې فرع یا نمایندګۍ دفتر، خپل فعالیتونه په ناسالمه یا غیر محتاطانه توګه مخکې بیولي وي یا ټي د لاس رسېدنې وړ وجوه موجودیت یا د د یونو د ورکړې وړتیا (قابلیت) یې تمديد کړی وي یا یې په یو ډول د د افغانستان بانک قانون، مقررات او د دستورونو یا ټي د افغانستان بانک د اجازه لیک منضمه شرایط یا محدودیتونه یا یې واک نقض کړی وي.

۵- د اجازه لیک لرونکې فرعي دفتر یا ټي نمایندګۍ، د جنایي فعالیتونو مرتکب شوي وي.

۳۶ دبانكدارۍ قانون

۶- د دې قانون د دوولسمې مادې د (۲) فقرې په (۲ او ۳) جزء کې درج شوي شرطونه نه وي رعایت شوي.

۷- د اجازه لیک لرونکي بانک یا فرعي دفتر چې د د افغانستان بانک د صادره مقرراتو د حکمونو چې پر هغو باندي اعمال شوي دي یا د د افغانستان بانک په قانون کې د نورو اټکل شوو مقرراتو، له رعایتولو څخه ډډه کړي وي.

۸- د فرعي یا نمایندگي دفتر د اجازه لیک لرونکي بانک، د خپل دفتر د ترلو تصمیم نیولی وي.

۹- په هغه صورت کې چې د بانک د اداري، عملیاتي دستگاه، د دفترونو یا د نمایندگي یا فرع د دفتر د سندونو ټول یا د پام وړ برخه، د د افغانستان بانک له مخکینۍ لیکلې اجازې پرته بهرته لېږدول شوي وي او پر هغو باندي څارنه د د افغانستان بانک لپاره ستونزمنه شوی وي.

۱۰- د هغه بانک څارنه چې فرعي یا د نمایندگي دفتر د هغې مربوط دی، د د افغانستان بانک لپاره ستونزمنه شوی وي.

(۳) په هغه صورت کې چې د افغانستان بانک، د بانکي جواز یا اجازه لیک د لغو کولو تصمیم ونیسي مکلف دی د هغه دلایل وړاندې کړي او مربوط بانک ته خبر ورکړي او موضوع د بانکونو د مرکزی ثبت په دفتر کې ثبت کړي.

د غیر مېشت بانک د لغوي د تصمیم خبر ورکول، د فرعي د دفتر یانماینډگي له لارې صورت مومي.

(۴) د داخلي بانک د بانکي جواز یا د غیر مېشت بانک د فرعي دفتر د اجازه لیک د لغوي په هکله تصمیم، د دې قانون د څلور پنځوسمې مادې د حکم مطابق، صورت مومي او د بانک یا فرعي دفتر د شتمنیو، دفترونو او سندونو د واکمنۍ په لاس کې اخیستلو لپاره د متولي انتصاب پکې شامل دی.

د بانکداری قانون ۳۷

(۵) نیول شوي تصمیمونه د دې مادې په (۳) فقره کې درج شوي حکم مطابق، مربوطو مراجعو ته د هغو له خیر ورکولو وروسته نافذ کښل کېږي.

د غوښتنلیک په صورت کې د بانکي جواز یا اجازه لیک لغو کول پنځلسمه ماده:

(۱) بانک کولای شي د خپل بانکي جواز یا د فرع یا د نمایندګۍ د دفتر د اجازه لیک لغو، د انحلال د تګلارې (برنامې) او بهرنۍ خپلواکې بررسۍ له رپوټ سره یوځای د مالي صورت حساب د افغانستان بانک لپاره د منلو وړ وي د غوښتنلیک په وړاندې کولو سره وغواړي.

د د افغانستان بانک مکلف دی، د دريو میاشتو په ترڅ کې پدې هکله تصمیم ونیسي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي غوښتنلیک منظوري، د انحلال د برنامې په تصویب او له نه ورشکستګۍ څخه د ډاډ د ترلاسه کولو، د بانکي جواز د لغو کولو په وخت کې د سپارنو اېښودونکو او نورو داتینو د بدیهیو د ورکړې لپاره د کافي وجوهو په درلودلو سره، د دې قانون په دوه شپېتمه ماده کې د درج شوي حکم د په پام کې نیولو سره، د د افغانستان بانک لخوا صورت موندلی شي.

(۳) د غوښتنلیک په صورت کې د افغانستان بانک تصمیم د دلایلو په وړاندې کولو سره په لیکلې توګه د مربوط بانک په اطلاع رسول کېږي.

(۴) هغه تصمیم چې د غوښتنې په صورت کې د بانکي جواز یا اجازه لیک په هکله نیول کېږي، د د افغانستان بانک لخوا د بانکونو د ثبت په مرکزي دفتر کې ثبتېږي او سمدستي (فوراً) نافذېږي.

۳۸ دبانګداری قانون

د بانګي جواز يا اجازه ليک د لغو کولو د تصميم خپرول
شپارسمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک د بانک د بانګي جواز يا د داخلي فرع يا نمايندګۍ د دفتر د اجازه ليک د لغو کولو په اړه د خپل تصميم له نېټې وروسته په پنځو ورځو کې، موضوع د هېواد په يوه کثيرونه انتشاره رسمي ورځپاڼه کې خپروي.

(۲) د بانګي جواز يا اجازه ليک د لغوي له نېټې څخه بانک يا اړوند دفتر (د انحلال په حال کې) عبارت، په خپل سرليک (عنوان) کې په کار وړي او نشي کولای هغه فعاليتونه چې د بانګي جواز يا اجازه ليک مطابق مجاز دي، سرته ورسوي، خو دا چې د بانک د انحلال د پاي ته رسولو د پروسې د چټکولو په منظور اړين وګڼل شي. بانک يا نوموړي دفتر، د دې قانون د دوه شپېتمې او درې شپېتمې مادې د حکمونو مطابق، د انحلال او تصفيې د چارو په بهير کې، د دې قانون تر حکمونو لاندې راځي.

درېم فصل

د بانک تشکيل، مالکيت او اداره

د بانک تاسيسول

اووه لسمه ماده:

بانک د يوه يا څو حکمي يا حقيقي اشخاصو لخوا د مؤسس يا ونډه لرونکي (سهم لرونکي) په عنوان جوړېدای شي.

د بانک قانوني جوړښت

اتلسمه ماده:

بانک د شرکت په صورت ثبتېږي او قانوني ډول (جوړښت) يې د هغو مقرراتو په واسطه چې د بانک لخوا صادرېږي مشخص کېږي.

د بانګداری قانون ۳۹

بانک خپل قانوني جوړښت یا تشکیل ته، د د افغانستان بانک له د مخکنۍ لیکلې اجازې پرته بدلون نشي ورکولای.

د بانک اساسنامه

نولسمه ماده:

(۱) بانک د اساسنامې لرونکی وي چې د د افغانستان بانک له تصویب وروسته د بانګونو د ثبت مرکزي دفتر ته سپارل کېږي او ثبتېږي.

(۲) بانک نشي کولای د د افغانستان بانک له د مخکنۍ لیکلې اجازې پرته په خپله اساسنامه کې تعدیلونه راوړي.

د بانک پانګه ییز جوړښت

شللمه ماده:

(۱) بانک مکلف دی تر څو شتمنۍ یې تالو اشخاصوته د هغه له بدهیو د د افغانستان بانک لخوا د هغه د ورکړل شوي لومړنۍ پانګې د حداقل مبلغ له میزان څخه د جواز د ترلاسه کولو په وخت کې یا له هغه زیات مبلغ څخه چې د د افغانستان بانک یې ټاکي، زیات وي.

(۲) بانک نشي کولای خپله پانګه یا زېرمې د ونډو د بیا پېرودنې یا د هغو خاوندانو ته د پانګې یا زېرمه ییزو شتمنیو د ویش په واسطه، د افغانستان بانک له د مخکنۍ اجازې پرته راټیټې کړي.

په بانک کې د واکمنو استحقاقې ونډو په هکله قیودات

یو ویشتمه ماده:

(۱) هېڅ شخص نشي کولای د افغانستان بانک له د مخکنۍ اجازې پرته په یوه بانک کې چې په یوازې سر یا د هغه له اوسنۍ (فعلي) مشارکت سره یو ځای په هغه مشارکت کې واکمنه اسحقاقې ونډه تشکیل کړي، مشارکت ترلاسه کړي.

۴۰ دبانګداری قانون

(۲) هغه شخص چې په بانک کې واکمنه استحقاقې ونډه لري، نشي کولای د افغانستان د بانک له مخکنې لیکلې اجازې پرته، په نورو بانکونو کې مشارکت چې د هغه د استحقاق د ونډې د زیاتېدو یا په هغه بانک کې په سلو کې (۲۰) یا په سلو (۳۳) او یا په سلو (۵۰) ته د هغه د رائي د حق د نسبت د رسېدو سبب شي او یا د دې باعث شي چې بانک د هغه تابع شرکت وگرځي، ترلاسه کړي.

(۳) هغه شخص چې په بانک کې د واکمن استحقاق ونډه لري، نشي کولای د افغانستان بانک له د مخنې لیکلې اجازې پرته، په نورو تشبثاتو کې مشارکت چې د هغه د واکمن استحقاق د ونډې د را منځته کېدو یا (۲۰) یا په سلو (۳۳) او یا (۵۰) زیاتو ته په سلو کې یا له هغه نه زیات د هغه د رائي د حق او پانګې د زیاتېدو سبب شي، ترلاسه کړي.

(۴) په هغه صورت کې چې په بانک کې د واکمنې استحقاق د ونډې لرونکی شخص په نورو تشبثاتو کې مشارکت چې د هغه د واکمن استحقاق د ونډې د رامنځته کېدو سبب شي چې د هغه د رایې حق یا پانګه په سلو کې (۲۰) یا په سلو کې (۳۳) یا په سلو کې (۵۰) فیصدو او یا زیاتو ته ورسوي، مشارکت ترلاسه کړي، مکلف دی د د افغانستان بانک منظوري واخلي.

(۵) د دې مادې په (۱، ۲ او ۴) فقرو کې درج شوو اشخاصو ته د د افغانستان بانک اجازه اړینه ګڼل کېږي او د غوښتنلیک په وړاندې کولو سره چې د دې مادې په (۶) فقره کې د درج شوي حکم تائیدوونکی دی، د د افغانستان بانک د وضع شوو مقرراتو مطابق صورت مومي.

د د افغانستان بانک کولای شي د غوښتنلیک په تائید کې مستند اضافي مدرکونه وغواړي.

دبانګداری قانون ۴۱

(۶) د د افغانستان بانک د دغو شرایطو لاندې غوښتنلیک ورکوونکي شخص ته اجازه صادروي:

۱- د غوښتنلیک ورکوونکي وړتوب او مناسبوالی، په هغه صورت کې چې حقیقي شخص وي.

۲- د مدیرانو وړتوب او مناسبوالی، په هغه صورت کې چې غوښتنلیک ورکوونکی حکمي شخص وي.

۳- غوښتنلیک ورکوونکی د جنایي فعالیتونو مرتکب شوی نه وي.

۴- له خطر سره د بانک د سالم او محتاطانه مدیریت په اړه د مدرکونو نه موجودیت، په هغه کې د اکتساب په نتیجه کې د نفوذ د استعمال په علت.

۵- د اکتساب په نتیجه کې بانک، د یوه تشبث په تابع شرکت بدل شوی نه وي چې له دغه امله نه د بانک شکل ولري او نه د مور بانکي شرکت شکل.

۶- په هغه صورت کې چې د اکتساب په نتیجه کې بانک، د بانک په تابع شرکت یا غیر مېشت مور بانکي شرکت باندې بدل شي، د بانکونو تنظیموونکی په هغه هېواد کې چې د هغوی مرکزي دفتر هلته واقع دی، دغه اکتساب ته اجازه ورکړی وي.

۷- که چېرې غیر مېشت تشبث د اکتساب په نتیجه کې له بانک سره اړیکي پیدا کړې وي، په اغیزناکه توګه په هغه هېواد کې چې مرکزي دفتر یې هلته واقع دی نه څارل کېږي یا پدې علت چې د هغه هېواد څارونکي مقامات له د افغانستان بانک سره همکاري نه کوي، اکتساب د افغانستان بانک د څارنیزو مسئولیتونو څنډ (مانع) وګرځي.

۸- د نورو شرایط تطبیقول چې ممکنه ده د د افغانستان بانک یې د مقرراتو په واسطه تجویز کړي.

۴۲ دبانګداری قانون

(۷) د د افغانستان بانک ته د غوښتنلیک د سپارلو (تسلیمولو) له نېټې څخه د دريو میاشتو په ترڅ کې، غوښتنه باید تایید یا رد شي او د د افغانستان بانک د تصمیم یو نقل غوښتنلیک ورکوونکي ته واستول شي، د هغو غوښتنلیکونو د منظوري یا رد موده (میعاد) چې د غیر مېشت غوښتنلیک ورکوونکي لخوا تسلیمېږي شپږ میاشتې ده، د اجازې د صادرولو په صورت کې، د د افغانستان بانک کولای شي د اکتساب د بشپړېدو لپاره وروستنی موده وټاکي، د رد په صورت کې دې، د غوښتنلیک د رد د لیلونه په مشروح ډول د غوښتنلیک ورکوونکي په واک کې ورکړي.

(۸) د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي حکم او وروستنی مودې چې د یوه مشارکت د اکتساب په منظور یې ټاکلې ده، د نه رعایتولو په صورت کې، د د افغانستان بانک په لیکلې توګه شخص ته امر کوي چې په امریه کې د ټاکلې مودې له تېرېدو د مخه، خپله ټوله ونډه یا یې یوه برخه چې په امریه کې مشخصه کېږي ویلوري یا په بل ډول له هغې څخه منصرف شي.

(۹) شخص نشي کولای د د افغانستان بانک له لیکلې خبرتیا د مخه په بانک کې خپله واکمنه استحقاقی ونډه ویلوري یا په بل ډول له هغې څخه منصرف شي.

(۱۰) شخص نشي کولای د د افغانستان بانک له لیکلې خبرتیا د مخه د خپلې شتمنۍ د میزان په هکله چې قرار دی په بانک کې پاتې شي، د خپل استحقاق ونډه پداسې ډول رالږ کړي چې د رایې د حق یا پانګې نسبت یې په سلو کې له ۲۰ یا ۳۳ او یا ۵۰ څخه ښکته ته ورسېږي او بانک تابع شرکت وګڼل شي.

(۱۱) بانک مکلف دی له ونډه والو څخه د ونډو د بېرته پېرودني په شمول په پانګه کې د ونډې د اکتساب یا له لاسه ورکولو په هکله چې د دې مادې په (۲ او ۱۰) فقره کې د درج شوو ټاکلو حدودو د جګېدو

دبانګداری قانون ۴۳

یا ټیټېدو باعث وگرځي د معلوماتو له ترلاسه کولو وروسته د دريو ورځو په ترڅ کې د د افغانستان بانک ته خبر ورکړي.

(۱۲) بانک مکلف دی د مالي کال له پایته رسيدو يوه میاشت د مخه د شتمنی (دارایی) او ونډه والو اندازه چې د واکمن استحقاقی ونډه لري، په لیکلې توګه د د افغانستان بانک ته خبر ورکړي.

(۱۳) د د افغانستان بانک پدې اړه چې د دې مادې په (۶) فقره کې د درج شوو شرطونو یو یا زیات یې په یوه بانک کې د واکمن استحقاقی د ونډې لرونکي شخص په هکله د تطبیق وړ ندي، د ډاډ ترلاسه کولو په صورت کې، په لیکلې توګه هغه ته امر کوي چې په امریه کې د ټاکلې مودې له تېرېدو د مخه، په بانک کې د خپل استحقاق ټوله یا یوه برخه ونډه چې په امریه کې مشخصه کېږي، وپلوري یا په بل ډول له هغې څخه تیر شي.

(۱۴) د امریې د صادرېدو له نېټې څخه، د دې مادې له (۶) یا (۱۳) فقرې سره په مطابقت کې د هغه شخص په واسطه چې په امریه کې یې نوم اخیستل کېږي، د ټولې یا یوې برخې مشخصې ونډې تر پلورنې یا انصراف پورې د بانک د نظار هیئت له غړو څخه د هر غړي د رایې ورکونې او غړیتوب حق چې د هغه په واسطه منسوب شوی دی، د تعلیق حالت ته ځي، د رایې تعلیق شوي حق د ونډو د عمومي مجمع د غونډو د نصاب د حد د ټاکلو په منظور، د فوق العاده غونډو په شمول د محاسبې وړ ندي.

(۱۵) د د افغانستان بانک دغونډنې له مخې، کمپسیون، مخصوص او خودمختار مدیر چې د رایې د حق لرونکی او د دې مادې په (۱۴) ماده کې درج د تعلیق شوي غړي ځای نیوونکی وي، انتصابوي.

د بانک اداری جوړښت

دوه ویشتمه ماده:

(۱) بانک د لاندې اداري جوړښت لرونکی دی:

۴۴ دبانکداری قانون

- ۱- د ونډه والو عمومي مجمع، د تصميم نیونې د سترې (عالي) مرجع په توگه.
 - ۲- د نظارت هیئت د بانک د ادارې او فعالیتونو د څارنې د مسؤل په توگه.
 - ۳- عامل هیئت، د بانک د چارو د اجراء د مسؤل په توگه چې د بانک ورځنۍ اداره په غاړه لري.
 - ۴- د بررسۍ کمیته، د حسابداری، کنترول او داخلي بررسو د چارو د مسؤل په توگه.
 - ۵- نور هیئتونه او کمیټې عندالضرورت د بانک د اساسنامې مطابق جوړېدای شي.
- (۲) بانک مکلف دی د مخه تر دې چې شخص د نظار د هیئت یا عامل هیئت یا د بررسې دکمیټې غړیتوب ته منصوب کړي، موضوع دې د مدرکونو په وړاندې کولو سره د دې قانون د (۹) مادې مطابق د بانکداری د جواز د غوښتنې په وخت کې د د افغانستان بانک ته وړاندیز او د هغه اجازه دې واخلي.

د ونډه والو عمومي مجمع

در ویشتمه ماده:

- (۱) د بانک د ونډه والو عمومي مجمع د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:
 - ۱- د بانک په اساسنامه کې د تعدیلونو تصویبول.
 - ۲- د بانک د دندو د لایحې تصویبول او په هغې کې تعدیلونه.
 - ۳- د ټکنیانې د نرخ د کلي سیاست د ډول ډول شتمنیو چې د لاس رسېدنې وړ وچوهو د پانگې اچونې لپاره مناسبې وي او د بانک د نورو مالي، حسابداری، اداري او کدري کلي سیاستونو ټاکل.
 - ۴- د بانک د تشکیلاتي جوړښت ټاکل.

دبانكدارۍ قانون ۴۵

- ۵- د بانک د تابع شرکتونو، فروعو او نمایندګۍ د دفترونو تاسیسول او انحلال.
- ۶- د نورو مالي مؤسسو په ونډه ایزه (سهامی) پانګه کې د بانک د مشارکت په هکله د تصمیم نیول.
- ۷- د بانک د نظار هیئت، عامل هیئت د بررسی د کمیټې د غړو تقرر، عزل او د هغوی د معاشونو او حق الزحمو ټاکل. (د معاشونو او حق الزحمو ټاکل د بانک په مالي وضعیت او عوایدو پورې اړه نلري).
- ۸- له بانک څخه په استازیتوب د قراردادونو او ژمنو د لاسلیک په هکله د بانک د مدیرانو د واکونو د حدودو ټاکل او دا چې دغه واکونه تر کومه حده پورې کیدای شي، محول شي.
- د نظار هیئت د غړو واکونه ثابت دي او د سپارلو وړ ندي.
- ۹- د دې قانون د اته ویشتې مادې مطابق د بانک د مدیرانو له سوداګریزو ګټو سره په رابطه کې د معلوماتو د وړاندې کولو او په هغو کې د تعدیلاتو د کړنلارې تصویبول.
- ۱۰- د بانک د بودجې ټاکل او منظورول، د مدیرانو، کارمندانو، مامورینو او استازو د استخدامولو د طرز العمل تصویبول.
- ۱۱- د بانک په مجازه پانګه کې د زیاتوالي منظوري، د بانک د ونډو د حدودو د شرایطو او ضوابطو ټاکل.
- ۱۲- د بانک د بررسی د کمیټې د وړاندیز پر اساس د بانک د کلنیو گزارشاتو او رپوتونو تصویبول، د بانک د خالصو عوایدو ټاکل، د بانک زیرمه ایزو حسابونو او یا ونډه والو ته د ونډو د ګټې (مفاد) په ډول د دغسې خالصو عوایدو انتقالول او ورکړه.
- ۱۳- د بانک په دفترونو کې د مخصوصو زیرمو جوړول.
- ۱۴- د بانک د پلورلو، ادغام او انحلال، یا بندولو په هکله تصمیم نیول.

۴۶ دبانكداری قانون

(۲) ونډه وال د بانک په ونډه ایزه پانگه کې د هغوی د ونډې له میزان سره متناسب، د رأیې د حق لرونکي دي او هر ونډه وال کولای شي په خپله یا د یوه استازي له لارې، د ونډه والو په عمومي مجمع کې د خپلې رأیې له حق څخه گټه واخلي.

(۳) د ونډه والو د عمومي مجمع غونډې، د اړتیا له مخې جوړېدی شي، د غونډې د ځای، نېټې او مودې په هکله معلومات د هغې له اجندا سره یوځای یوه میاشت د مخه ونډه والو ته استول کېږي.

په اضطراري غونډو کې دغه موده تر اوو ورځو پورې را کمېږي. په غونډو کې د هغو موضوعگانو په هکله چې په اجندا کې شاملې نه وي، تصمیم نشي نیول کېدای. عادي غونډې حداقل په کال کې یوځل، د بیلانس شپېت د بهرنۍ بررسی او د بانک د تېر مالي کال د مالي رپورت له بشپړیدو دوه میاشتې وروسته دایرېږي.

فوق العاده غونډې د نظارت هیئت، عامل هیئت او د بررسی د کمیټې او هغو ونډه والو په غوښتنه چې، جمعاً په سلو کې د شلو یا زیاتو رأیو حق لري، په غوښتنه دایرېدی شي.

نظار هیئت

خلیرویشتمه ماده:

(۱) د بانک د نظار هیئت لاندې دندې او واکونه لري:

۱- د بانک پر اداره او فعالیتونو باندې څارنه.

۲- عامل هیئت او د ونډه والو عمومي مجمع ته د سلا (مشورې) ورکول.

۳- د ونډه والو د عمومي مجمع د غونډو جوړول او د اجندا برابروول. د غونډو اجندا چې د ونډه والو، عامل هیئت او د بررسی د کمیټې په غوښتنه دایرېږي، پخپله د هغوی لخوا ټاکل کېږي.

۴- د اړتیا په صورت کې، د بانک د هغو شمېر معاملود اجازې صادرول چې د ونډه والو د عمومي مجمع تصمیم ته اړتیا لري.

دبانګداری قانون ۴۷

۵- له نافذه قوانینو او مقرراتو څخه د بانک د سرغړونې په صورت کې، عامل هیئت ته د اخطار صادرول او پدې برخه کې دد افغانستان بانک او ونډه والو عمومي مجمع ته د خبرتیا استول.

نظار هیئت کولای شي په هغه صورت کې چې بانک د لومړي ځل لپاره د سرغړونې مرتکب شوی وي او د هغو د منفي اغیزو په محوه کولو مؤفق شوي وي او د هغو د تکرار څخه د مخنیوي لپاره یې لازم اقدامات کړي وي، دد افغانستان بانک ته د خبرتیا له ورکولو څخه دې ډډه وکړي.

نظار هیئت مکلف دی د سرغړونې موضوع او پایلې یې د خپلو غونډو د یادښت په کتاب کې ثبت کړي.

۶- د اړتیا په صورت کې د بانک له سالم او محتاطانه مدیریت څخه د ډاډ د ترلاسه کولو په منظور، عامل هیئت ته د لارښوونې صادرول.

۷- د عامل هیئت او بررسی د کمیټې د هغه شمېر غړو د غړیتوب تعلیق چې د دې قانون د یوه حکم پر اساس یې واک سلب شوی وي یا پداسې حالاتو کې چې په عامل هیئت یا د بررسی په کمیټه کې د هغوی د حضور دوام د بانک له سالم او محتاطانه مدیریت سره جوړ نه وي او تر هغه وخته پورې چې د غړیتوب تعلیق شوي غړي یا بېرته په خپلو دندو وگمارل شي او یا د ونډه والو د عمومي مجمع لخوا په دایمي توگه تعویض شي، د نورو اشخاصو موقتو ځای نیونه.

۸- په ټولو هغو مواردو کې چې نظار هیئت یې تشخیص کړي چې د بانک او د عامل هیئت د دوو یا له دوو څخه د زیاتو غړو ترمنځ د گټو تضاد وجود لري، د عامل هیئت په عوض له بانک څخه استازیتوب.

۹- هغه تصمیمونه چې د دې مادې د (۴ څخه تر ۸) جزء مطابق د نظار هیئت لخوا نیول کېږي، د ونډه والو د عمومي مجمع په وروستی اجندا کې درجېږي.

دبانكدارۍ قانون ۴۸

(۲) د بانک د نظار هیئت، د تاق ترکیب لرونکی دی او له دريو څخه لږ او له نهو غړو څخه نشي زیاتیدای. د هیئت غړي حقیقي اشخاص دي او د بانک د ونډه والو د عمومي مجمع لخوا د یوې څلور کلنې مودې لپاره انتصابیږي، د وروستیو دورو لپاره په عین موده د نظار هیئت د غړي بیا انتصاب مجاز دی.

د نظار هیئت غړي نشي کولای له بانک سره د مالکیت، ادارې او استخدام په ډگرونو کې اړیکي ولري خو دا چې د هغو اړیکي د هغوی په دندو پورې مربوطې وي، د ونډه والو عمومي مجمع، د نظار هیئت یو تن غړی د نظار هیئت د رئیس په توګه ټاکي.

(۳) د نظار هیئت تصمیمونه د غړو د رایو په ساده اکثریت سره نیول کېږي، غړي نه شی کولای د رایو له ورکولو څخه ډډه وکړي.

عامل هیئت

پنځه ویستمه ماده:

(۱) دبانک عامل هیئت، د بانک د ادارې او فعالیتونو د اجراء مسئول دی.

(۲) عامل هیئت د تاق ترکیب لرونکی دی، له دريو څخه د لږو غړو لرونکی نشي کیدی. د عامل هیئت غړي د ونډه والو د عمومي مجمع لخوا د یوې څلور کلنې دورې لپاره ټاکل کېږي، د وروستیو دورو لپاره په عین موده، د هغوی بیا ټاکل مجاز دي. د ونډه والو عمومي مجمع د عامل هیئت یو تن غړی د عامل هیئت د رئیس په توګه ټاکي.

(۳) په هغه صورت کې چې شخص د غړیتوب شرایط له لاسه ورکړي، د ونډه والو د عمومي مجمع لخوا په عامل هیئت کې له غړیتوب څخه لیرې کېږي.

د بانګداری قانون ۴۹

(۴) د عامل هیئت تصمیمونه په غونډه کې د حاضر و غړو د رایو په ساده اکثریت سره نیول کېږي، غړي نشي کولای له رایې ورکولو څخه ډډه وکړي.

د بررسی کمیته

شپږ ویشتمه ماده:

- (۱) د بانک د بررسی کمیته د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:
 - ۱- د بانک لپاره د حسابداری او د ریسک د ادارې د مناسبي او اغېزناکې کړنلارې جوړول او د هغو پر تطبیق او رعایت باندې څارنه او د بانک د حسابونو او سندونو د بررسی لپاره د تدبیرونو نیول.
 - ۲- په بانک کې د تطبیق وړ قوانینو پر رعایتولو باندې څارنه او نظار هیئت ته پدې برخه کې د رپوټ وړاندې کول.
 - ۳- د هغو موضوعگانو په اړه چې د نظار هیئت لخوا هغه ته سپارل شوي دي، د نظریو وړاندې کول.
 - ۴- د نظار هیئت یا د ونډه والو په غوښتنه چې ټول په سلو کې له (۱۰) څخه د زیاتو رایو د حق لرونکي دي د بانک د بررسی د کمیټې لخوا د منظور شوي پلان پر اساس یا د بانک د اساسنامې مطابق د بانک پر فعالیتونو او معاملو باندې نوې کتنه.
- (۲) د بررسی د کمیټې غړي د تاق ترکیب لرونکي دي او له دريو څخه د لږو غړو لرونکې نشي کېدی. د بررسی کمیټه د بانک د ونډه والو د عمومي مجمع لخوا د یوې څلور کلنې دورې لپاره انتصابېږي، د وروستیو دورو لپاره، په عین موده، د هغوی بیا ټاکل مجاز دي.
- د ونډه والو عمومي مجمع د بررسی د کمیټې یو تن غړی، د بررسی کمیټې د رئیس په توګه ټاکي.

۵۰ دبانګداری قانون

(۳) د بررسی د کمیتې تصمیمونه، په غونډه کې د حاضر و غړو د رأیو په ساده اکثریت سره نیول کېږي. غړي نشي کولای د رأیې له ورکولو څخه ډډه وکړي.

د مدیرانو د شرایطو لړل

اووه ویشتمه ماده:

شخص په لاندې شرایطو سره د بانک د نظار هیئت یا عامل هیئت یا د بررسی د کمیتې په غړیتوب منصوبدلای شي:

- ۱- وړ او مناسب وي.
- ۲- د بانک د یوه هیئت یا کمیتې برحال غړي نه وي.
- ۳- په هغه هیئت کې چې دی یې غړی دی یا قراروي چې غړی یې شي، د ګډون له حق څخه محروم شوی نه وي.
- ۴- دولتي کارکوونکی نه وي. د تدریس چارې له دې حکم څخه مستثنی دي.
- ۵- د بانک له یو مدیر سره تر دوه میمې درجې پورې ازدواج له لارې خپلوي یا اړیکې ونه لري یا رضاعي ورور نه وي.

د سوداګریزو ګټو بر بندول (افشاء کول)

اته ویشتمه ماده:

(۱) د عامل هیئت، نظار هیئت او بررسی د کمیتې غړي د انتصاب په وخت کې مکلف دي د خپلو یا د خپلې کورنۍ د یوه غړي د پام وړ سوداګریزو ګټو په اړه چې په مستقیم یا غیر مستقیم ډول یې لرونکي دي، مؤظف هیئت ته بشپړ معلومات وړاندې کړي، دغه پروسه د کړنلارې مطابق چې د ونډه والو عمومي مجمع یې تصویبوي، هر کال صورت مومي.

(۲) په هغه صورت کې چې د بانک د نظار هیئت، عامل هیئت یا د بررسی د کمیتې چې د تصمیم نیولو د واک لرونکي دي، د غړي د

د بانكدارۍ قانون ۵۱

سودا گريزو گټو موضوع تر بحث لاندې ونيول شي، غړي مكلف دي، پدې برخه كې د خبرو په پيل كې بشپړ معلومات وړاندې كړي او د تصميم نيولو په بهير كې گډون ونكړي. د نصاب د بشپړېدو په منظور، د ده حضور په غونډه كې اړين نه گڼل كېږي.

د اسرارو ساتل

نهه ويستمه ماده:

د بانک برحال او پخواني رئيسان، مديران او کارکوونکي د بانک د اسرارو په ساتلو مکلف دي او نشي کولای له هغو اطلاعاتو څخه چې په بانک کې يې د خپلو خدمتونو په بهير کې ترلاسه کړيدي، په شخصي گټه استفاده وکړي او يا هغه د نورو اشخاصو په واک کې ورکړي، خو د قانون د حکم مطابق دغه اطلاعات کېدلی شي مامورينو، کارکوونکو او استازی، د پلټونکو، بررسان او متخصصينو په شمول چې د دافغانستان بانک لخوا توظيف شوي دي او يا نورو دولتي مراجعو او عدلي او قضائي ادارو ته چې قانون يا واکمنې محکمې هغوی مؤظف کړي دي، وښودل شي.

بانک ته له نوي سره سازمان ورکول

د پرشمه ماده:

د بانک له نوي سره سازمانول، ادغام يا تجزيه، دهغو بانکونو په شمول چې جواز يې لغو شوی دی، يوازي د دافغانستان بانک په ليکلي اجازه صورت موندلی شي، دغه اجازه په هغه صورت کې صادرېږي چې بانک يا بانکونه چې پدې ډول سره منخته راغلي دي، بانکي جواز ولري او يا هغه ترلاسه کړي شي.

۵۲ دبانكدارۍ قانون

د بانک د استحقاقې ونډو په هکله محدودیتونه

یو دېرشمه ماده:

(۱) بانک نشي کولای د لاندې شرایطو د تحقق په صورت کې، د د افغانستان بانک له اجازې پرته، په یوه حکمي بنسټ (نهاد) کې هغسې گډون (مشارکت) ترلاسه کړي چې د واکوال استحقاقې د ونډې د رامنځته کېدو یا زیاتېدو باعث شي:

- ۱- حکمي بنسټ، د بانک تابع شرکت شي.
 - ۲- د هغه د دفتري شتمنی ارزښت، د بانک د لاس نه خوړلې پانگې او زېرمې له په سلو کې له (۱۰) څخه زیات وي.
 - ۳- د بانک د ټولو (مجموعي) شتمنیو دفتري ارزښت د بانک د لاس نه خوړلې شتمنی او زېرمو له په سلو کې له (۴۰) څخه زیات وي.
- د د افغانستان بانک کولای شي دغه فیصدي بالترتیب په سلو کې (۱۵ او ۶۰) فیصدو ته زیاته کړي.

(۲) هغه ونډې چې د مالي معاملو یا د نجات د عملیاتو یا د بیا پلورنې لپاره له مشتري څخه د پېردونې په بهیر د عملیاتو په ترڅ کې د ورکړل شوو تضمینونو د اخیستلو په پایله کې چې په موقت ډول د بانک په خپل نوم د نورو په گټه په امانت کې ساتل کېږي، د واکمنې استحقاقې ونډې په نوم (عنوان)، د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو حدودو د محاسبې په منظور، په حساب کې نه راځي.

هغه ونډې چې د بانک په واسطه، د دې فقرې له حکمونو سره په مطابقت کې اکتساب کېږي، له ځنډه پرته د بانک لخوا پلورل کېږي او یا په یو بل ډول سره له هغې څخه تېرېږي.

هغه ونډه چې د بانک په امانت کې قرار لري، لدې حکم څخه مستثنی دي.

دبانګداری قانون ۵۳

(۳) د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي اجازه لیک اخیستل د هغه غوښتنلیک په وړاندې کولو سره چې د لاندې مدرکونو لرونکي وي، صورت موندلای شي:

۱- تصدیق شوي نسخه چې د نظر وړ اکتساب په هکله د بانک د تصمیم ښکارندوی وي.

۲- په نورو تشبثاتو کې د هغې استحقاقي ونډې په شمول چې له نظر وړ اکتساب څخه لاسته راځي، د بانک د واکوالې استحقاقي ونډې اندازه.

۳- په بانک کې د نورو تشبثاتو د استحقاقي ونډو اندازه.

۴- د دې فقرې په (۲ او ۳) جزء کې د درج شوي حکمي بنسټ او نورو تشبثاتو اصلي سوداګریز فعالیتونه چې بانک په هغو کې د ګډون (مشارکت) پلان لري او د دوی د مرکزي دفتر تشخیص.

۵- په هغه صورت کې چې حکمي بنسټ د نظر وړ مشارکت په پایله کې د بانک په تابع شرکت بدل شي، د مدیرانو او د اړوندو مدرکونو فهرست (هغو مدرکونو ته ورته چې د بانکي جواز د غوښتنلیک په وخت کې د بانک د مدیرانو په هکله، د دې قانون د نهمې مادې مطابق صورت مومي) لازمي دی.

۶- په هغه صورت کې چې حکمي بنسټ چې بانک په هغه کې د مشارکت اراده لري، غیر مېشت بانک وي. د تصدیق لیک وجود چې نوی د هغه هېواد د بانکونو د تنظیموونکي په واسطه چې د غیر مېشت بانک مرکزی دفتر پکې واقع دی، تأیید کړي چې غیر مېشت بانک له عمومي څخه د سپارنو د ترلاسه کولو او د ورکړې وړ نورو وجوهو د راکړې ورکړې د فعالیتونو د سرته رسولو د جواز لرونکي دی او له پام وړ اکتساب سره مخالفت نلري.

دبانګداری قانون ۵۴

(۴) د د افغانستان بانک د غوښتنلیک د ترلاسه کولو له نېټې څخه وروسته د دريو مياشتو په ترڅ کې، د دې مادې د (۳) فقرې د حکم مطابق، اجازه صادره وي. لاندې موارد له دې امر څخه مستثنی دي:

۱- د دې مادې په (۴) فقره کې د درج شوي حکم نه رعایتول.
۲- د حکمي بنسټ له مدیرانو څخه د یوه یا زیاتو مدیرانو نه ورتیا او مناسبوالی چې د پام وړ مشارکت په پایله کې د بانک په تابع شرکت بدل شوی وي.

۳- د نظر وړ مشارکت له سالم او محتاطانه مدیریت څخه د نه ډاډ موجودیت او یا جنایي فعالیتونو ته د حکمي بنسټ تشبث.

۴- د د افغانستان بانک د څارنیزو دندو نه ترسره کېدل پدې علت چې غیر مېشت تشبث د اکتساب په پایله کې د بانک جزء شوی او په هغه هېواد کې چې مرکزي دفتر یې پکې واقع دی، په اغیزناکه توګه نه څارل کېږي یا دا چې د هغه هېواد څارونکي مقامات له د افغانستان بانک سره همکاري نه کوي.

(۵) د د افغانستان بانک کولای شي د جواز د صادرېدو په صورت کې، د مشارکت د اکتساب لپاره د حد اکثر مهلت موده وټاکي، د غوښتنلیک په صورت کې، د د افغانستان بانک مکلف دی دلایل یې وړاندې کړي.

(۶) هغه بانک چې په دې ماده کې د درج شوی حکم د نه په پام کې نیولو او د افغانستان بانک له د مخنی- لیکلې اجازې پرته یې مشارکت اکتساب کړی وي او یا یې د هغه مهلت له مودې څخه چې د د افغانستان بانک لخوا ټاکل شوي ده له رعایتولو څخه یې سرغړونه کړې وي، د د افغانستان بانک هغه ته امر کوي چې د هغې نېټې له تېرېدو د مخه چې په امر کې ټاکل شوې ده، خپله ټوله یا یوه برخه واکمنه استحقاقی ونډه وپلوري یا په یو بل ډول له هغې څخه تیر شي.

د بانكدارۍ قانون ۵۵

(۷) د د افغانستان بانک کولای شي له هغه تشبث څخه د ډاډ په ترلاسه کولو سره چې بانک پکې واکواله استحقاقي ونډه لري او د جنایې فعالیتونو مرتکب شوی وي یا د بانک سالم او محتاطانه مدیریت له خطر سره مخامخ شوی وي یا ئې د بانکدارۍ جواز له لاسه ورکړی وي یا غیر میشت بانک په هغه هېواد کې چې مرکزي دفتر یې پکې واقع دی، په اغېزناکه توګه نه څارل کېږي او یا دا چې څارونکي مقامات یې له د افغانستان بانک سره همکاري نه کوي، بانک ته امر ورکړي چې په امر کې د ټاکل شوې نېټې له تېرېدو د مخه دې خپله ټوله یا یوه برخه استحقاقي ونډه وپلوري یا په یو بل ډول سره له هغې څخه تیر شي.

څلورم فصل

دنده ایزې غوښتنې (عملیاتي التزامونه)

د بانکوالۍ عمومي اصول

دوه دېرشمه ماده:

(۱) بانک مکلف دی خپلې ادارې چارې او فعالیتونو د قانون د حکمونو، د بانکوالۍ د جواز یا اجازه لیک د منضمه شرایطو او محدودیتونو او نورو حکمونو، لارښودونو او دستورونو مطابق چې د افغانستان بانک لخوا صادرېږي په سالم او محتاطانه توګه سرته ورسوي.

(۲) بانک د لاس رسۍ وړ وجهي پانګه ایزو کافی سرچینو په ساتلو، د شتمنیو د استهلاك لپاره په تدارکاتو، د پورونو په ورکړې او د احتمالي ضررونو په جبران، د راکړې ورکړې د حسابدارۍ د سندونو او سوابقو په ساتلو، د ریسک له احتمالي ضرر څخه د مخنیوي لپاره داغېزناکو تدبیرونو په نیولو او د خپلو شتمنیو د ضرر د مخنیوي په منظور له ډول ډول پانګو اچونو څخه د ډاډ په ترلاسه کولو مکلف دی.

۵۶ دبانكدارۍ قانون

(۳) د د افغانستان بانک کولای شي د بانکونو د احتیاطي څارني معیارونه او کړنلاره اټکل او د مقرراتو په واسطه وضع کړي.

(۴) د عامل هیئت رئیس یا اداري مسئول مکلف دي، په هغه صورت کې چې د بانک الزامي پانگه، د نافذه قوانینو او مقرراتو مطابق له ټاکلي اندازې څخه لږ وي، موضوع دې سمدستي د افغانستان بانک ته خبر ورکړي.

(۵) د د افغانستان بانک کولی شي په دې فصل کې د درج شوو غیر میشتو بانکونو د فروعو د حکمونو د بنه تطبیق لپاره ځانگړي مقررات وضع کړي.

بانکوالی فعالیتونه

دري دېرشمه ماده:

(۱) بانک کولای شي د دې قانون د حکمونو او د بانکوالۍ په جواز کې یې د وضع شوو شرایطو مطابق، لاندې فعالیتونه سرته ورسوي:

۱- د عندالمطالبه سپارنو په شان د پولې سپارنو یا نورو سپارنو یا د بیرته ورکړې نورو وجوهو چې ټکټانه په هغو پورې اړه ونیسي یا ونه نیسي، د پولې سپارنو ترلاسه کول.

۲- د اعتبار ورکړه که څه د رهن یا د مال د حبس د حق په وسیله تضمین شوې وي یا نه، له محدودیت پرته د مصرفي او رهنی اعتباراتو پر ورکړې، په تنزیل سره د معاملي وړ سندونو د پیروډلو په شمول او له ظهر نویس څخه د ترلاسه کولو له حق پرته یا له پلورونکي څخه د ترلاسه کولو حق پرته په تنزیل سره د دین د ترلاسه کولو پیروډل او د وسایلو او تجهیزاتو د اجارې په شمول د سوداگریزو معاملو تمویل پدې شرط چې بیه یې د اجارې د مودې تر پایته رسېدو پورې ورکړه شي او اجاره ورکونکي د ترمیم او په هغو پورې د اړوند لگښتونو مسئول نه وي.

دبانګداری قانون ۵۷

- ۳- د ځان یا د پیروونکو په ګټه د لاندې مواردو پلورل او پېرودل د هغه بیا پلورلو او د دلالي د خدمتونو د برابرولو لپاره:
 - د چک، برات، حجت او د سپارنې د ګواهی لیک په شمول د پیسو د بازار سندونه.
 - بهرني اسعار.
 - ګران بیه فلزات او قیمتي ډبرې.
 - په بهرنیو اسعارو او د ټکټانې په نرخ پورې مربوط سندونه.
 - ونډې اونور بها لرونکي سندونه.
 - مخکې پېرودل شوی (پیش خرید) قراردادونه، مستقبلي قراردادونه، اختیار قراردادونه او په اسعارو پورې نور مربوط مشتقات.
 - د معاوضي موافقت لیکونه.
 - د پور پانې.
- ۴- په خپله یا د مشتریانو په ګټه، د ضمانتونو او د L/C اعتبار پانېو د مشروطو ژمنو لاسلیک کول.
- ۵- د تصفیوي خدمتونو یا د پیسو، بها لرونکو سندونو او دچکونو، اعتباري او د بتي کارتونو او د ورکړې وړ نورو کارتونو، مسافرتي چکونو، بانکي برات د انتقال په شمول، تلګرافي، الکترونيکي، ډیټونو او له د مخه مجاز شوو کرېډېټونو د ورکړې د سندونو د انتقالو د خدمتونو تأمینول.
- ۶- د پیسو دلالي.
- ۷- د بهاء لرونکو سندونو په شمول د ګران بیو شیانو خوندي کول او ساتنه.
- ۸- د بهاء لرونکو سندونو د ټاکونکي، مالي سلاکارۍ یا مالي استازیتوب د مدیر په توګه د خدمتونو برابرول.

٥٨ دبانكدارۍ قانون

٩- د بازار د اقتصاد په هكله د عمومي معلوماتو په شمول د مالي اطلاعاتو او د اعتبار د رپوټ وركونې د خدمتونو برابرول.
١٠- د دې مادې له (١ تر ٩) جزء څخه راپيدا شوي نور فرعي فعاليتونه.

ممنوعه فعاليتونه

څلور د پرشمه ماده:

(١) بانک نشي کولای، د عمده یا پرچون پلورنې په سوداګرۍ صنعتي یا تولیدي، د حمل او نقل، کرنې، ماهي گیری، کان، ودانیو، بیمې یا په نورو سوداګریزو فعالیتونو کې د عامل، استازي او شریک په توګه، لاس پورې کړي، د دې قانون په دري د پرشمه ماده کې درج شوي فعالیتونه لدې حکم څخه مستثنی دي.

بانک کولای شي د د افغانستان بانک د دمخه په لیکلې اجازه تر هغه ځایه چې د غوښتنو (مطالباتو) د ترلاسه کولو لپاره یې لازم دي، په مؤقته توګه د دغه ډول فعالیتونو سرته رسولو یا په سرته رسولو کې مشارکت ته دوام ورکړي.

د د افغانستان بانک واک لري ترڅو د دغه ډول فعالیتونو د سرته رسولو او مشارکت د دوام وروستنۍ موده وټاکي.

احتیاطي ایجابات

پنځه د پرشمه ماده:

(١) بانک د خپلو شتمنیو، له بیلابیلو شیبو څخه د بهر اقلامو او خپلې زېرمه ایزې پانګې د مختلفو ډولونو په هكله د زیان او د ریسک د مدیریت د مختلفو شکلونو او خپلو نورو احتیاطي ایجاباتو د اقل حد او اکثر حد نسبتونه، د افغانستان بانک له مقرراتو سره په مطابقت کې تنظیموي او هغه مقررات او کړنلارې چې د دغو نسبتونو په محاسبه کې پکار وړل کېږي تجویزوي. نوموړي مقررات

د بانګداری قانون ۵۹

د هغې مودې له تېرېدو وروسته چې بانک ته فرصت ورکړي چې د خپلو شتمنیو او بدهیو نسبتونه د مقرراتو له حکمونو سره هم غاړې کړي، د انفاذ وړ دي.

(۲) بانک مکلف دی په لاندې مواردو کې د د افغانستان بانک دستورونه په پام کې ونیسي:

۱- د ترلاسه شوو ضمانتونو او گروپو په شمول د شتمنیو له ارزښت یا د ارزښت له تغیر یا د بانک د دیونو یا بدهیو په میزان یا په میزان کې له تغیر سره په رابطه کې د لاس رسېدنې وړ وجوهو د سرچینو په هکله، د لازمو تدبیرونو نیول. بانک ته اجازه ورکول کېږي چې دغه ایجابات له د افغانستان بانک سره د پولي سپارنو د ساتلو په واسطه چې معادل ارزښت لري، تأمین کړي.

۲- د بانکونو د اعتبار د ټول مبلغ او پانګې اچونې او یا د دې ډول ځانګړو اعتباراتو او پانګو اچونو د اکثر حد د ټاکلو په اړه د لازمو تدبیرونو نیول.

۳- د ټکټانې د نرخ، سر رسید او نورو شروطو چې په مختلفو ډولونو او شکلونو تمویل، اجراء یا ترلاسه کېږي، د هغو مشروطو سپارنو او د یونو په شمول چې په استثنایي اوضاعو او حالاتو کې تجویزېږي، د نرخ له ټاکلو سره په رابطه کې د لازمو تدبیرونو نیول.

۴- د شتمنیو او نورو تدارکاتو له طبقه بندۍ او ارزونې سره په رابطه کې د لازمو تدبیرونو نیول.

۵- په لاندې مواردو کې د ممنوعیت او محدودیتونو د شرایطو رعایتول:

- د ترسره شوي اعتبار او پانګې اچونې او منل شوو بدهۍ گانوڅه په مشروط یا غیر مشروط صورت، د ډولونو یا شکلونو په هکله.

- د شتمنیو د ټکټانې د نرخ یا د سر رسیدو یادسر رسید او د دیونو د ټکټانې د نرخ د هم غاړې کولو په هکله.

٦٠ دبانكدارۍ قانون

د نه خوندي (نه تحفظ) شوي خالص بېلانس په هكله (تحفظ پدې مفهوم عبارت دی له هغه مالي اقدام څخه چې په بيو كې له تغييراتو څخه د راپيدا شوو خطرونو مخنيوي وكړي)، له بهرنيو اسعارو، گران بيه فلزاتو او گرانو (قيمتي) ډبرو، د مبادلي له سندونو او د ټكتياني له نرخ، د ونډو او نورو بهاء لرونكو سندونو، د دمخه پېرونې د قراردادونو، د معاوضې د موافقه ليكونو، د مستقبلي قرارداد د اختيار قرارداد او په اسعارو پورې د نورو مربوطو مشتقاتو، ونډو، د پور د پاڼو، گران بيو فلزاتو او د ټكتياني د هغو نرخونو چې له يوه خاص نسبت څخه تجاوز وكړي، څخه عبارت دی.

(٣) بانك مكلف دی د تنظيماتي پانگې ارزښت، د هغه د پانگې او لاس نه خوړلې زېرمې په شمول نسبت ريسك يا له زياتې فيصدي ته چې له اصلي پانگې څخه د مركبې تنظيماتي پانگې د نيمايي له اقل حد څخه عبارت ده، د تعديل شوو شتمنيو د ټول ارزښت چې د د افغانستان بانك په واسطه ټاكل كېږي اقل حد چې په سلو كې د دوولسو معادل دی، تأمين كړي.

(٤) بانك په لاندې مواردو كې نشي كولای شخص ته اعتبار وركړي:

١- په هغه صورت كې چې د نه حصول شوو هغو اصلي پورونو ټول مقدار چې شخص ته وركول شوي، د بانك د لاس نه خوړلې پانگې او زېرمې له په سلو كې د پنځلسو يا د هرې هغې زياتې فيصدي له معادل څخه چې د د افغانستان بانك د مقرراتو په واسطه ټاكل شوې وي، تجاوز وكړي.

٢- په هغه صورت كې چې د بانك د نه حصول شوي اصل پور ټول مقدار، د بانك د اعتبار ستر خطرونه د افغانستان بانك په مقرراتو كې د مندرجاتو مطابق، د بانك د لاس نه خوړلې پانگې او د بانك د زيرمو له په سلو كې د دوه سوه يا هرې زياتې فيصدي څخه چې د د

دبانګداری قانون ۶۱

افغانستان بانک د صادرو شوو مقرراتو په واسطه ټاکل شوي وي، تجاوز وکړي.

(۵) هغه محدودیتونه چې د دې مادې د (۴) فقرې په (۲) جزء کې تصریح شوي دي، نشي کېدای د هغه اصل پور په هکله تطبیق شي چې د افغانستان بانک د مقرراتو مطابق، په بازار کې د چټکې پلورنې د رهن په وسیله کلاً تضمین شوي دي، بانک نشي کولای داسې تضمین شوی اعتبار ورکړي چې د هغه پر بنسټ هغو اشخاصو ته د تضمین شوو ټولو اعتباراتو نه ترلاسه شوي کلي مقادیر د بانک د زیرمه ییزې او لاس نه خورلې پانګې له (۱۵) په سلو کې یا هغې لوړې فیصده څخه چې د افغانستان بانک د اړوندو مقرراتو مطابق ټاکل کېږي، تجاوز وکړي.

(۶) په دې ماده کې د درج شوو حکمونو د تطبیق په منظور، شخص کولای شي په هغو نورو اشخاصو کې شامل شي چې له هغه سره په مستقیمه یا غیر مستقیمه توګه داسې رابطه ولري چې د هغو د یوه مالي سالمیت د هغه بل پر مالي سالمیت باندې یا عین عامل یا عوامل د هغو د ځینو یا ټولو پر مالي سالمیت باندې اغېز واچوي یا د دې رابطې د جوړښت په نتیجه کې شخص د هغه د واجب الاداء اعتبار د ورکړې مسئول شي.

د بانک او مشتریانو رابطه

شپږ دېرشمه ماده:

(۱) د بانک او مشتریانو ترمنځ روابط د هغو ترمنځ د عقد شوو موافقه لیکونو تابع دي او د هغو شرایط او ضوابط په یو اړخیزه توګه د فسخ وړ ندي، خو دا چې په موافقه لیکونو کې بل ډول ذکر شوي وي.

(۲) بانک کولای شي هغه شرطونه او ضوابط چې مشتریان یې د هغو پر بنسټ معاملي ترسره کوي، د موافقه لیک په وسیله ترتیب کړي،

۶۲ دبانکداری قانون

په دغو موافقه لیکونو کې د ټکټېانې نرخونه، فیسونه او لگښتونه شامل دي چې د بانک په واسطه په بانکي حسابونو کې د موجودو مبالغو له بابته یا د مشتريانو په واسطه د هغو اعتباراتو یا نورو خدمتونو له بابته چې بانک یې تأمینوي، د ورکړې وړ دي. د هغو اعتباراتو د بېرته ورکړې شرایط چې بانک یې تأمینوي بانک ته د بدهۍ د مبلغ له بابته ټکټېانه او نور لگښتونه یوازې د هغو ورځو لپاره چې دغه ډول مبلغ ترلاسه (حصول) شوی نه وي د ورکړې وړ دي. (۳) بانک مکلف دی په سپارنو، سپماوو او بانکي اعتباراتو پورې اړوندو شرایطو او ضوابطو په هکله د د افغانستان بانک د مقرراتو مطابق مشتريانو ته کافي اطلاعات ورکړي.

(۴) د داخلي بانک او داخلي مشتريانو ترمنځ شخړې او د داخلي نمایندګيو د دفترونو د فعالیتونو په اړه د غیر مېشت بانک پر خلاف د مشتريانو ټولې دعووې، د افغانستان د اړوندو محکمو په واسطه حل او فصل کېږي. د هغو موضوعگانو حل او فصل چې د کمپسیون واک دی، لدې امر څخه مستثنی دی.

(۵) په هغه صورت کې چې په بانکي حساب کې موجودې سپارنې، د افغانستان بانک په شمول د خاصو قواعدو تابع وي، پورتنی حسابونه غیر فعال ګڼل کېږي، په هغه صورت کې چې د یوه حساب لرونکی په لسو کلونو کې د خپل حساب په هکله د ثبت شوي معاملې یا له بانک سره د رسمي مکاتېبې په واسطه رابطه نه وي لرلې، د نوي کال په لومړنۍ رسمي ورځ، بانک د راجستر شوي پست په ذریعه، د حساب د لرونکي په وروستني آدرس، اطلاعیه استوي او په هغې کې د غیر فعال حساب جزئیات او لږترلږه په یوه سیمه ایزه ورځپاڼه کې د حساب د لرونکي نوم او د غیر فعال حساب جزئیات خپروي، له اطلاعیه او خپرونې څخه د (۳۰) ورځو له تېرېدو وروسته، په هغه صورت کې چې د حساب لرونکي معلوم نشي، بانک

د بانکداری قانون ۶۳

مكلف دی د افغانستان بانک ته مفصل رپوټ وړاندې او په غیر فعال حساب کې موجود رقم د افغانستان بانک ته تحویل کړي، خو په افغانستان بانک کې په یوه خاص حساب کې وساتل شي. د افغانستان بانک کولای شي د دغه خاص حساب وجوه په هغو مواردو کې چې لازم یې وگڼي، تر گټې اخیستنې لاندې ونیسي، که چېرې د لسو کلونو په موده کې د حساب لرونکي یا یې ورته، د خپل غیر فعال حساب د مالکیت په هکله قناعت بنسټونکی مدرکونه د افغانستان بانک ته وړاندې کړي، د افغانستان بانک مکلف دی نوموړی مبلغ مسترد کړي. د لسو کلونو مودې له تېرېدو وروسته، په غیر فعال حساب کې ټول موجود مبلغ د مالیې وزارت ته لېږدول کېږي او د دولت د عوایدو جزء گڼل کېږي.

له سر رسید د مخه د بدهي ورکړه

اووه دېرشمه ماده:

(۱) د بانک پوروړی (بدهکار) کولای شي بانک ته د خپلو پورونو ټول یا یوه برخه په هره موقع کې د موافقه شوي نېټې له سر رسید د مخه ورکړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي ورکړې د دمخه ورکړې د فیس په بدل کې چې د جلا موافقه لیک په اساس ټاکل شوی وي، صورت موندلای شي.

(۳) بانک کولای شي هغه بدهی چې په قسطونو د ورکړې وړ وي، له قسطونو سره د متناسب جزء په صورت یا یوازې په وروستي قسط کې محاسبه کړي.

(۴) نور هغه موافقه لیکونه چې په (۱، ۲ او ۳) فقره کې د درج شوو د دمخه ورکړو حق رد یا محدود کړي، د اعتبار وړ نه گڼل کېږي.

٦٤ دبانګداری قانون

(٥) بانک مکلف دی په هغه موافقه لیک کې چې د اعتبار په وسیله تأمینېږي د ورکړې د فیس اندازه (په هغه صورت کې چې موجود وي) د اصل پیسوله موعده د مخه د هغه اعتبار وټاکي.

تضمین شوي پورونه

اته دېرشمه ماده:

(١) بانک کولای شي له خپلو مشتریانو څخه وغواړي چې مربوطې بدهۍ د رهن، ضمانت یا بلې ژمنې په واسطه تضمین کړي، بانک نشي کولای د خپلې ونډه ایزې پانګې ونډې د د افغانستان بانک له د مخه لیکلې اجازې پرته، د بدهۍ د تضمین په عنوان ومنې.

(٢) په هغه صورت کې چې د بدهۍ له ورکړې څخه چې د رهن یا د منقول مال د حبس د حق او غیر منقول رهن او نورو ثبت شوو کالیو په واسطه تضمین شوې ده، سرغړونه صورت وموي، تضمین شوې منقوله او غیر منقوله شتمني د مزایدي پر اساس یا د دلالت له لارې په عمومي بازار کې د قانون مطابق پلورل کېږي، بانک کولای شي د نوموړې شتمنۍ د پېرودلو لپاره ونډه واخلي.

(٣) په هغه صورت کې چې د دې مادې په (٢) فقره کې درج شوې شتمنۍ د مزایدي پر اساس یا په عمومي بازار کې د بدهۍ او لګښتونو د مبلغ د اقل حد د بېبې په معادل ونه پلورل شي، اړخونه (طرفین) کولای شي د جلا موافقه لیک مطابق شتمني په بل ډول وپلوري، د نه موافقې په صورت کې، له اړخونو څخه د یوه د غوښتنلیک له مخې مربوطه محکمه واک لري د هغو د پلورنې په اړه تصمیم ونیسي.

(٤) ددې مادې په (٣) فقره کې په درج شوي حالت کې بانک کولای شي شتمنۍ وپېري.

(٥) بانک مکلف دي د نه حصول شوې بدهۍ او د هغې د لګښتونو د مبلغ له وضع کولو او د نورو اشخاصو د بدیهیو د ورکړې وروسته

د بانګداری قانون ۶۵

چې ذکر شوي شتمني د هغو تر رهن لاندې ورکړل شوېده، پاتې ئې خاوند ته ورکړي.

(۶) په هغه صورت کې چې د نوموړې شتمنۍ د پلورنې ماحصل د خرڅلاو د لګښتونو له وضع کولو وروسته، د نه حصول شوي پلورنې (مقروضيت) له مقدار څخه لږ وي، ددا ډول پورونو باقي پاتې مبلغ، بانک ته د مديون شخص بدهۍ گنل کېږي.

د معاملو او ژمنو سندونه

نهه دېرشمه ماده:

(۱) بانک مکلف دی د مربوطو معاملو لاندې مدرکونه او سندونه لېرتر لږه د لسو کلونو مودې لپاره په دوسيو کې وساتي:

۱- د اعتبار، ضمانت او رهن د موافقه ليکونو په شمول په معامله پورې مربوط غوښتنليک او د قرارداد ټول مدرکونه.

۲- د پوراخيستونکو او ضامنانو او نورو مستندو مدرکونو په شمول چې بانک د معاملي په تصويب کې پر هغو باندې استناد کړی دی، د بانک د مقابلو اړخونو سندونه او مالي سوابق.

۳- د بانک لخوا د معاملي د منظوري په هکله لاسليک شوي ليکلي سند.

۴- د مشتريانو د بانکي حساب مربوط موافقه ليکونه.

۵- نور هغه مدرکونه چې د دافغانستان بانک په مقرراتو کې تجويز شوي دي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي سندونه په الکترونيکي شکل هم ساتل کېږي.

۶۶ دبانګداری قانون

مربوطو (وابسته) اشخاصو ته بانګي اعتبار

څلورېننمه ماده:

(۱) بانک نشي کولای مربوط (وابسته) شخص ته په لاندې مواردو کې اعتبار ورکړي:

۱- په هغه صورت کې چې د هغه اعتبار مالي شرایط او ضوابط د بانک د عامل هیئت یا نظار هیئت لخوا تصویب شوي نه وي.

۲- په هغه صورت کې چې اعتبار د بانک یوه مدیر یا کارمند ته ورکړل شوی وي او د نه حصول شوي ورکړل شوي اعتبار ټول مبلغ د هغه د کلنیو حقوقو د په سلو کې له (۳۵) معادل څخه تجاوز وکړي یا د هغو ټولو اعتباراتو مبلغ چې نورو مربوطو (وابسته) اشخاصو ته ورکړل شوی دی او حصول شوی ندی د بانک د لاس نه خورلې پانګې او زېرمې له په سلو کې سل معادل څخه تجاوز وکړي.

۳- د پورونو او تضمین شوو اعتباراتو په هکله د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوي شرایط د د افغانستان بانک په مقرراتو کې د درج شوو معیارونو او یا د عقاری املاکو د رهن شوو اعتباراتو په وړاندې چې برآورده شوی ارزښت یې د پور د اصل مجموع مبلغ له یو پر درېمې اندازې څخه زیات وي، نه تطبیقېږي.

۴- په هغه صورت کې چې مربوطو (وابسته) اشخاصو ته اعتبارات په هغو شرایطو او ضوابطو ورکړل شي چې بانک ته د هغو ګټورتوب د هغو اعتباراتو له ګټورتوب څخه چې په معمول ډول عامو خلکو ته ورکول کېږي، لږ وي.

(۲) بانک مکلف دی چې وابسته اشخاصو ته د اعتبار له ورکولو څخه د بررسی هیئت ته فوراً خبر ورکړي. په هغه صورت کې چې وابسته اشخاصو ته اعتبار د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي حکم له رعایتولو پرته ورکول شوی وي. دا ډول اعتبار فوراً بېرته اخیستل کېږي. د عامل هیئت او نظار هیئت غړي په انفرادي او ټولیز ډول د

دبانګداری قانون ۶۷

پیسو د اصل، بهري او نورو اړوندو اعتباري لګښتونو چې د دې مادې د (۱) فقرې د حکم مغایر په څېرتیا سره او له اعتراض پرته هغوی ته ورکول شوی وي، شخصاً مسؤل دي.

(۳) د دې مادې په منظور وابسته شخص عبارت دی له:

۱- د بانک مدیر.

۲- هغه شخص چې د بانک له یوه مدیر سره د ازدواج، نسب، د وینې د شریکوالي یا حداکثر تر دوه یمې درجې پورې څښمې یا د تښني او رضاعي په سبب رابطه ولري.

۳- هغه شخص چې په یوازې توګه یا له یوه یا څو اشخاصو سره د شراکت یا د یوه یا څو اشخاصو له لارې په بانک یا بل هر ډول تشبث کې د واکمنې استحقاقي ونډې لرونکي وي. د دغه بانک او تشبث مدیر هم پدې حکم کې شامل دی.

د جنایتونو د ارتکاب په اړه د بانکي خدمتونو منع کول په څلوېښتمه ماده:

(۱) بانک نشي کولای هغو اشخاصو ته چې هويت يې مجهول وي بانکي حساب او خدمتونه برابر کړي.

(۲) بانک مکلف دی د خپلو هغو مشتریانو هويت چې بانکي حساب افتتاح کوي یا په یو ډول له بانک څخه د وجوهو یا بها لرونکو سندونو د لېږدونې یا د بها لرونکو سندونو یا د معاملو، د معاملې وړ سندونو د وړکړې په شمول د بانکي فعالیتونو لپاره یا د مقرراتو مطابق له بانکي نورو فعالیتونو څخه ګټه اخلي، ثبت کړي. بانک مکلف دی له مشتري څخه غوښتنه وکړي خو د هر هغه بل شخص د هويت په هکله چې په دغسې حسابونو کې ذینفع دی یا دغه ډول فعالیتونه د هغو په ګټه ترسره کېږي بانک ته کافي معلومات ورکړي، بانک له دغو اشخاصو څخه د هر یوه هويت ثبتوي او د هغوی په هويت پورې اړوند سندونه او مدارک ساتي.

٦٨ دبانكدارۍ قانون

(٣) بانک نشي کولای یوه شخص ته یا یې په گټه، بانکي حساب یا خدمتونه برابر کړي. بانک مکلف دی دغسې شخص ته یا یې په گټه د بانکي حساب د ساتنې او د بانکي خدمتونو د سرته رسولو د غوښتنې یا غوښتنلیک په اړه د د افغانستان بانک ته خبر ورکړي.

پنځم فصل

حسابداري، رپوټ ورکونه او پلټنه

مالي صورت حسابونه او احصائيوي رپوټونه

دوه څلورپنځمه ماده:

(١) بانک مکلف دی د ثبتونو حسابونه او سندونه وساتي او د د افغانستان بانک د مقرراتو مطابق ريعوار او کلنی صورت حسابونه چې د حسابدارۍ د سالمو او منل شوو معيارونو لرونکي او د بانک د فعاليتونو او مالي شرايطو دقيق منعکس کوونکي وي، برابر کړي.

(٢) د بانک مالي صورت حسابونه د انفرادي يا ډله ايزو (دسته جمعي) تابع شرکتونو د فعاليتونو او مالي شرايطو منعکس کوونکي دي.

(٣) د يوې يا له يوې څخه د زياتو فرعو يا د نمايندگۍ د دفتر و لرونکي غير مېشت بانک مکلف دی، پدې ماده کې درج شوي حکومونه د هر دفتر د جلا سندونو د حسابونو او د مالي صورت حسابونو د پروفورمي د برابرولو لپاره په پام کې ونيسي.

(٤) په هېواد کې په فعاليت بوخت بانکونه مکلف دي خپل کلني، ريعوار رپوټونه يا د کم زماني واټن رپوټونه چې د پولي احصايو، د عوايدو او مخارجو، د صعب الحصول پورونو، له پورونو او تدارکاتو څخه د رامنځته شوو زيانونو، د اسعارو د وضعيت، د ټکټيانې د نرخ او هغو ته د ورته رپوټونو لرونکي وي، د د افغانستان بانک له

دبانګداری قانون ۶۹

مقرراتو او له نړیوالو منل شوو احصائیوي معیارونو او کارګرینو سره په مطابقت کې برابر او د افغانستان بانک په واک کې ورکړي.

غیر بانکي مالي مؤسسې او د هغو استازي چې په هېواد کې په فعالیت بوختې دي، هم د دې حکم تابع دي.

(۵) د د افغانستان بانک مکلف دی له بانکونو او نورو مالي مؤسسو څخه راټول شوي احصائیوي معلومات، د عامه اړتیا وړ سیاست گذارۍ، د ضرورتونو مطابق او د نړیوالو ادارو په وړاندې د خپلو مسئولیتونو د سرته رسولو لپاره راټول او تنظیم کړي.

بانکونه او نورې مالي مؤسسې او د هغو استازي مکلف دي، د احصائیوي سیاست گذارۍ، څارنې او مسئولیتونو په کار کې، د احصائیو د راټولولو او اړتیا وړ افرادو یا خاصو شرکتونو د معاملو په هکله معلومات برابر او د افغانستان بانک په واک کې ورکړي.

(۶) د د افغانستان بانک نشي کولای هغه احصائیوي معلومات چې د هغو له امله د اشخاصو او شرکتونو هويت ټولو خلکو ته افشاء شي، خپاره کړي، د خپرولو په صورت کې مرتکب د قانون د حکمونو مطابق مجازات کېږي، خو دا چې معلومات د مخه د ټولو خلکو په واک کې ورکړل شوي وي.

(۷) د د افغانستان بانک کولای شي د بنو څارنيزو دندو د سرته رسولو لپاره، د دې مادې په (۶) فقره کې درج شوي معلومات ناظرینو او واکمنو مقامونو ته برابر کړي، پدې شرط چې دغه ډول څارونکي او واکمن مقامونه، د بانکي او پولې ټیتونو د محرمیت د قانون او مقرراتو مطابق، د دغسې معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره مجاز وي.

(۸) د د افغانستان بانک کولای شي د بانک، مالي مؤسسې او د هغو د استازو پر خلاف د نابشپړو معلوماتو د وړاندې کولو، په رپوټ ورکونه کې د ځنډ، نه رپوټ ورکونې، ناسمې رپوټ ورکونې او د

۷۰ دبانګداری قانون

غلط رپوټ د وړاندې کولو په صورت کې مالي او اداري تعزیرونه وضع کړي.

بهرنی خپلواک بررس

دري څلورېنننه ماده:

(۱) کورني بانکونه مکلف دي يو تن بهرنی تجربه لرونکي خپلواک بررس چې د د افغانستان بانک د تأييد وړ وي انتصاب کړي.

بررس مکلف دی د افغانستان په مقرراتو کې د وضع شوو معیارونو مطابق لاندې دندې ترسره کړي:

۱- د بانک د سیستمونو او حسابدارۍ د مناسبو اصولو په ساتنه کې مرسته.

۲- د مالي مناسبو کنټرولونو او د ریسک د ادارې د سیستم او کړنلارې په ساتنه کې مرسته.

۳- د دې قانون له حکمونو سره په مطابقت کې، د بانک له مالي وضع څخه د یوه بشپړ او منصفانه تصویر د ترلاسه کولو لپاره، د مالي گزارشونو له ارزونې او بررسۍ سره یو ځای، د کلني رپوټ برابرول او وړاندې کول.

۴- د د افغانستان بانک ته د دې قانون او د د افغانستان بانک د نورو مقرراتو له حکمونو څخه د هر ډول صریحې سرغړونې خبر ورکول چې د بانک د استازي، کارمند یا مدیر لخوا ارتکاب شوي وي.

۵- د د افغانستان بانک ته د هر ډول هغو اداري سرغړونو او نیمګړتیاوو چې بانک ته د پام وړ زیان د رسېدو سبب کېږي خبر ورکول.

(۲) د غیر میشتو بانکونو فرع یا داخلي نمایندګۍ هم د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو حکمونو په رعایتولو مکلفې دي.

د بانکداری قانون ۷۱

د مالي صورت حسابونو او د بررسانو د رپوتونو خپرول څلور څلوېښتمه ماده:

(۱) بانک مکلف دی د مالي کال له پای ته رسېدو وروسته په دريو مياشتو کې خپل مجموعي څېړل شوي صورت حسابونه د بهرنيو څېړونکو له رپوت سره يوځای د د افغانستان بانک، ونډه والو او د اړتيا په صورت کې د ټولو (عمومو) په واک کې ورکړي.

(۲) د فرع يا داخلي نمايندگي لرونکی غير مېشت بانک مکلف دی، د مالي کال له پای ته رسېدو وروسته په دريو مياشتو کې خپل مجموعي بررسي شوي مالي صورت حسابونه، د مالي حسابونو بررسي شوي پروفورمه او د خپلو بهرنيو بررسي شوي رپوتونه مجموعه د د افغانستان بانک ته تسليم کړي او د اړتيا په صورت کې يې د ټولو خلکو په واک کې ورکړي.

د پلټنې رپوتونه

پنځه څلوېښتمه ماده:

(۱) بانک مکلف دی د خپلې ادارې او فعاليت، او د خپلو تابع شرکتونو د لاس رسۍ وړ وجوهو د موجوديت، د ديونو د ورکړې او احتمالي گټو رپوت د د افغانستان بانک ته ورکړي، دغه رپوت، د هغه د شکل او تفصيل او د زماني واټنونو مطابق چې د د افغانستان بانک يې د اړوند مقرراتو سره سم تجويزوي، برابر او وپاندي کېږي.

(۲) داخلي بانک او تابع شرکت يې د د افغانستان بانک د پلټونکو يا هغه بررسان په واسطه چې د د افغانستان بانک لخوا انتصابېږي، تفتيش کېږي.

دغه بررسان کېدای شي د بل هېواد په کارمندانو کې چې په هغه هېواد کې د بانکي فعاليتونو د پولي يا احتياطي څارنې دنده لري شامل وي او د يوه غير مېشت بانک د تابع شرکت، فرع يا داخلي نمايندگي چې مرکزي دفتر يې په هغه هېواد کې واقع وي يا د يوه

دبانكداری قانون ۷۲

داخلي بانک پلټنه چې په دا ډول غیر مېشت بانک کې د واکمني استحقاقي ونډې لرونکی وي یا د داخلي بانک پلټنه چې دغه ډول غیر مېشت بانک په هغه کې د واکمني استحقاقي ونډې لرونکی وي، د پلټنې مسؤلیت په غاړه واخلي.

(۳) د د افغانستان بانک او برسان یې د پلټنې په بهیر کې د دې مادې د (۲) فقرې مطابق د لاندې واکونو لرونکي دي:

۱- د بانک یا یې د تابع شرکت دفتر ته ننوتل او د بانک یا د تابع شرکت د حسابونو، دفترونو، مدارکو او نورو سوابقو څېړنه.

۲- د بانک یا یې د تابع شرکت له مدیرانو، کارمندانو او نمایندگانو څخه د بانک یا یې د تابع شرکت د ادارې او اړوندو فعالیتونو په هکله د اطلاع ترلاسه کول.

۳- د د افغانستان بانک کولای شي د ارزونې په منظور د بانک یا یې د تابع شرکتونو دفترونو، حسابونو او ثبتونو ته د لاس رسۍ په غرض، د لزوم په صورت کې له امنیتي ځواکونو څخه د زور او قوې د استعمال غوښتنه وکړي.

۴- د غیر مېشت بانک فروعو او داخلي نمایندګي مکلف دي د خپلې ادارې او فعالیت په هکله رپوټونه، برابر او د افغانستان بانک ته یې وړاندې کړي، دغه رپوټونه، د هغه ډول (شکل) او تفصیل مطابق او په هغو زماني واټنونو کې چې د د افغانستان بانک یې د اړوندو مقرراتو مطابق، تجویزوي، برابر او وړاندې کېږي. د دې مادې په (۲ او ۳) فقره کې د درج شوي مفاد مطابق، فرع او د نمایندګۍ دفتر د افغانستان بانک د پلټونکو یا د هغه پلټونکي په واسطه چې د د افغانستان بانک لخوا انتصابېږي، په سیمه کې تر پلټنې لاندې نیول کېږي.

۵- داخلي بانک او د هغه له تابع شرکتونو، فروعو یا د نمایندګیو له دفترونو څخه هر یو یې مکلف دی، د افغانستان بانک پلټونکو او

دبانګداری قانون ۷۳

هغو بررسانو ته چې د د افغانستان بانک لخوا انتصابېږي د نوتلو اجازه ورکړي او د دندو په سرته رسولو کې یې په بشپړه توګه همکاري وکړي.

۶- د د افغانستان بانک نشي کولای د اشخاصو یا سازمانونو د غوښتنې پر بنسټ په پلټنې، د رپوټ په برابرولو او اطلاعاتو لاس پورې کړي.

د بهرني بانک تنظیموونکي، پدې قانون کې درج شوی حکم یا د واکمنې محکمې حکم لږې امر څخه مستثنی دي.

۷- د د افغانستان بانک کولای شي د خپلې پلټنې رپوټ برابر او یوه نسخه یې د بانک، د هغه تابع شرکت، فرع یا یې د نمایندګۍ د دفتر د پلټنې له پایته رسېدو وروسته په یوه میاشت کې بانک یا نوموړي دفتر ته واستوي.

شپږم فصل اجرائي تدبیرونه

مخه نیونکي اقدام

شپږم څلویښتمه ماده:

(۱) که چېرې د د افغانستان بانک د مؤجھو او مستندو دلیلونو له مخې باوري شي چې د یوه بانک د لاس رسۍ وړ وجوهو موجودیت او د پورونو ورکړه پدې دلیل چې خپله اداره او فعالیتونه یې په ناسالنه او یا غیر محتاطانه توګه پرمخ بیولي یا دا چې په یو ډول یې په اړوندو قوانینو، مقرراتو او د افغانستان بانک په دساتیرو کې له درج شوو حکمونو، له هغو شرایطو او یا محدودیتونو څخه چې د د افغانستان بانک په جواز، اجازه لیک یا اجازې کې د ضمیمې په ډول بانک ته صادر شوي دي سرغړونه کړې ده یا له خطر سره مخامخ دي،

دبانكدارۍ قانون ۷۴

د د افغانستان بانک کولای شي بانک ته لیکلی خبر ورکړي او لیکلی
اخطار ورته صادر کړي.

(۲) که چېرې د د افغانستان بانک تشخیص کړي چې بانک د دې
مادې په (۱) فقره کې درج شوی کتبی اخطار نه رعایتوي، کولای شي
په لیکلې توګه له بانک څخه وغواړي چې د امریې د صادرېدو له
نېټې څخه د دوو اوونیو په ترڅ کې، له دغسې سرغړونو څخه د
مخنیوي د عمل کړنلاره (برنامه) د افغانستان بانک ته وړاندې کړي.
(۳) په هغه صورت کې چې بانک د دې مادې په (۲) فقره کې درج د
عمل د برنامې په وخت وړاندې کولو کې اهمال وکړي یا د د
افغانستان بانک تشخیص کړي چې وړاندې شوي برنامه کافي نده او
یا وروسته بانک د نوموړې برنامې په اجراء کولو کې لټې (سهل
انګاري) وکړي، د د افغانستان بانک کولای شي، بانک د فوري مخه
نیوونکو اقداماتو په اجراء کولو باندې مکلف کړي.

د اصلاحي اقداماتو د سرته رسولو پلان

اووه څلوېښتمه ماده:

(۱) که چېرې د د افغانستان بانک تشخیص کړي چې د بانک د لاس
رسی وړ وچو هو موجودیت یا د پورونو ورکړه، د بانک د ناسالمې او
غیر محتاطانه ادارې او فعالیتونو له امله یا د افغانستان بانک د
قانون، مقرراتو یا د هغو دساتیرو چې له مخې یې د وضع شوي شرط
یا محدودیت په اړه له جواز، اجازه لیک یا اجازې سره ضمیمه شوي
دي، د نه رعایتولو په سبب له خطر سره مخامخ وي، پدې صورت کې
د افغانستان بانک مکلف دی، په لیکلې توګه د موضوع د کشف په
هکله بانک خبر کړي او دستور ورکړي چې د ټاکلې مودې په ترڅ کې
د اصلاحي اقداماتو په هکله لیکلې برنامه ترتیب او د نیمګړتیاوو او
کمزوریو د لیرې کولو لپاره د واقعینانه زماني برنامې په ترڅ کې او
د برنامې د اجراء په بهیر کې د بانک په اداره، فعالیتونو او مالي

دبانګداری قانون ۷۵

شرایطو کې د دغو اقداماتو اغېزې و ارزوي او په اړه ئې مشرح وړاندیزونه د د افغانستان بانک ته وړاندې کړي.

(۲) د د افغانستان بانک د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوې برنامې د ترلاسه کولو په وخت کې د بانک د عامل هیئت او نظار هیئت غړي، په هغه صورت کې چې قضیه د غیر میشت بانک په داخلي فرع پورې مربوطه وي، د هغې فرع مدیر د څېړنې غونډې (جلسې) ته رابولي شو د اصلاحي اقداماتو برنامه او د هغې د اجراء کړنلاره تر بحث لاندې ونيول شي، د د افغانستان بانک کولای شي د بانک ځینې یا ټول مالکین د دغې څېړنې غونډې ته را وبولي.

د بررسی غونډه هغه وخت پای ته رسېږي چې د د افغانستان بانک ته د منلو وړ یوه برنامه، په هغې کې تصویب شي، وروسته بانک د د افغانستان بانک په نېردي همکاري سره برنامه عملي کوي. د لزوم په صورت کې د د افغانستان بانک په لیکلې اجازې سره په هغې کې بدلونونه او تعدیلونه راتلای شي.

د بېرنيو اصلاحي اقداماتو د اجراء کولو طرز العمل

اته څلوېښتمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک مکلف دی د لاندې حالاتو په کشفولو سره په لیکلې توګه بانک ته خبر ورکړي او د دې قانون د حکمونو درعايتولو لپاره د بېرنيو اصلاحي اقداماتو دستور، په ټاکلي وخت (موده) کې چې په دستور کې مشخصېږي، صادر کړي:

۱- په هغه صورت کې چې بانک د دې قانون په اووه څلوېښتمه ماده کې د درج شوو اصلاحي اقداماتو له اجراء کولو څخه سرغړونه کړې وي.

۲- د لاس رسۍ وړ وجود د موجودیت او د پورونو ورکړې په صورت کې، بانک د ناسالمنې او غیر محتاطانه ادارې یا فعالیت له امله له خطر سره مخامخ شوی وي.

دبانكدارۍ قانون ۷۶

۳- د د افغانستان بانک قانون، مقررات يا هر هغه شرط او محدوديت چې د د افغانستان بانک له جواز، اجازه ليک يا اجازې سره ضميمه شوي دي، بانک هغه نقض کړي وي او د هغو د مخنيوی لپاره بېرني اصلاحي اقدامات لازم وي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي حکم برسېره، د د افغانستان بانک د لاندې واکونو لرونکی دی:

۱- بانک ته د ورکړل شوې پانگې د رسمي مبلغ اکثر حد په سلو کې د يوې معادل جريمې اعمالول.

۲- د يوه بهرني بررس د استخدام په اړه د هغه په خپل لگښت، بانک ته د دستور صادرول چې د د افغانستان بانک ته د منلو وړ وي.

۳- بانک ته د لاندې چارو د يوې برخې يا ټولو د سرته رسولو په اړه د دستور صادرول:

- له دندې څخه د بانک د مدير، مامور يا کارمند ليرې کول.

- لدې څخه ډاډ ترلاسه کول چې د د افغانستان بانک له اجازې پرته مدير، مامور يا کارمند د بانک په مدیریت يا د راکړې ورکړې په اجراء کې گډون ندی کړی.

- په دستور کې د ټاکل شوې مودې لپاره د بانک د اداره کوونکي په توگه، د د افغانستان بانک د اعتماد وړ شخص يا اشخاصو انتصابول.

۴- هېڅ شخص ته د مالي امتيازونو د نه ورکولو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۵- د سپارنې د هېڅ مبلغ د نه منلو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

۶- د پور د نه ورکولو په اړه بانک ته د دستور صادرول.

۷- د پانگې او ونډې په حساب د هېڅ ورکړې د نه منلو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.

دبانكدارۍ قانون ۷۷

- ۸- د ونډې له بابته د بېرته ورکړې د هېڅ مبلغ د نه ورکولو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.
- ۹- د ونډې د گټې د هېڅ مبلغ د نه ورکولو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.
- ۱۰- د اعتبار او بېرته ورکړې د هېڅ مبلغ د نه ورکولو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.
- ۱۱- هېڅ شخص ته د نه ورکړې يا انتقال په اړه، بانک ته دستور صادرول.
- ۱۲- د دې مادې د (۲) فقرې په (۱۱) جزء کې د درج شوو مبالغو د ورکړې او انتقال په منظور د مشروطو يا غير مشروطو موافقه لیکونو د نه منلو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.
- ۱۳- د هېڅ شخص له خوا د مشروط او يا غير مشروط مسئولیت د نه منلو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.
- ۱۴- د بانک د ونډه والو د تر تامين لاندې آزادې پانگې د نه زیاتېدو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.
- ۱۵- د بانک د ادارې په کړنلاره کې د بدلونونو د نه راوستلو په اړه، بانک ته د دستور صادرول.
- (۳) د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوي دستورونه له محدودیت پرته، په لاندې مواردو کې د تطبیق وړ دي:
 - ۱- د دې مادې د (۲) فقرې په اجزاوو کې د درج شوو یوې برخې يا ټولو موضوعگانو په هکله.
 - ۲- د دې مادې د (۲) فقرې په اجزاوو کې د درج شوو موضوعگانو د ځانگړې طبقې يا طبقو په هکله.
 - (۴) د د افغانستان بانک مکلف دی، د دې مادې د (۲) فقرې په (۱۰) او (۱۱) جزء کې له درج شوو دستورونو څخه د گټې اخیستنې د کړنلارې په اړه، مشخص لارښودونه تنظیم او خپاره کړي.

اورېدل او څېړنه

نهه څلوېښتمه ماده:

(۱) كله چې د د افغانستان بانک تصميم ونيسي خو د دې قانون د شپږ څلوېښتمې، اووه څلوېښتمې او اته څلوېښتمې مادې د حكمونو مطابق، يوه بانک ته دستور صادر كړي، هغه ياددښت چې د دې قانون، د د افغانستان بانک د مقرراتو او نور دستورونو د نقض يا د نقض د احتمال په اړه د تورو لرونكې وي، د نظر وړ حكم يا دستور په ضميمه او د دستورونو د اجراء زماني برنامه چې د دستور د استولو يا نه استولو په هكله د تصميم د نيولو لپاره وړاندیز شوېده، بانک ته ابلاغېږي.

د څېړنې لومړنۍ غونډه (جلسه) د خبرتيا له ابلاغ څخه وروسته چې لږترلږه دوه اوونۍ د وخته نه وي، يا خبرتيا له نېټې څخه وروسته څلور اوونۍ ناوخته نه وي، ټاكل كېږي.

د د افغانستان بانک كولاى شي وروستۍ غونډې د هغې خبرتيا په واسطه چې د غونډې د نېټې او ځاى لرونكې وي، په ليكلې توگه، د هغو له جوړېدو لږترلږه دوه اوونۍ د مخه، بانک ته خبر ورکړي، خو دا چې بانک په نورو ترتيباتو يې موافقه كړې وي.

څېړنه هغه وخت پای ته رسېږي چې د د افغانستان بانک، له يوې غونډې وروسته بانک ته خبر ورکړي چې وروستنيو غونډو ته اړتيا نشته.

(۲) که چېرې د بانک واکمن استازی د څېړنې غونډې ته حاضر نشي، داسې گنل كېږي چې د د افغانستان بانک له وړاندیز شوي دستور څخه رضائيت لري، پدې صورت کې وړاندیز شوی دستور صادر او بانک ته ابلاغېږي.

(۳) د څېړنې له پای ته رسېدو وروسته، په يوه اوونۍ كۍ، د د افغانستان بانک د دستور صادرولو يا نه صادرولو په هكله تصميم

دبانكدارۍ قانون ۷۹

نيسي او بانك ته ليكلي خبر ورکوي، په هغه صورت کې چې تصميم د دستور په صادرولو باندې ونیول شي، دستور سمدستي صادرېږي او د تصميم له متن سره بانك ته ابلاغېږي.

مؤقت دستور

پنځوسمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک د دې قانون د نهه څلوېښتمې مادې د حکمونو مطابق، مؤقت دستور له څېړنې د مخه يايي په بهير کې، په لاندې دليلونو باندې په تکيې سره صادروي:

۱- د بانک اړونده پانگه له هغې پانگې څخه چې د د افغانستان بانک د قانون يا مقرراتو مطابق، اجباري اعلان شوي ده. په سلو کې له (۷۵) څخه لږې ته راتيټه شوي وي يا د راتيټېدو له خطر سره مخامخ وي.

۲- د بانک دفترونه يا سندونه په داسې توگه نابشپړ يا غير دقيق وي چې د افغانستان بانک و نه توانېږي، د نور مالو څارنيزو (نظارتي) روشنو له لارې، د بانک مالي شرايط يا د هغو معاملو جزئيات چې د بانک پر مالي شرايطو باندې د پام وړ اغېزې ولري، و ارزوي.

(۲) مؤقت دستور د هغه په صادريدو سره نافذ او د څېړنې په بهير کې کلاً په پام کې نيول کېږي. مؤقت دستور هغه وخت پای ته رسېږي چې د د افغانستان بانک يې رسماً بې اعتباره اعلان کړي او يا د دې قانون په شپږ څلوېښتمه، اووه څلوېښتمه او اته څلوېښتمه ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق، بل دستور صادر کړي.

(۳) مؤقت دستور د هغه ياددښت په ضميمه چې د بانک لخوا د سرغړونو يا د سرغړونو د خطر د پېښېدو په اړه د ټولو تورونو لرونکي وي، صادرېږي او د دې قانون په نهه څلوېښتمه ماده کې د درج شوي حکم مطابق، د څېړنې نېټه ټاکل کېږي او د مؤقت دستور د لغوي يا بدلولو په هکله تصميم نيول کېږي.

۸۰ دبانكدارۍ قانون

د دستورونو صادرېدل، انفاذ او پای ته رسېدل

يو پنځوسمه ماده:

(۱) هغه دايمي يا مؤقت دستور چې د دې قانون مطابق بانک ته صادرېږي ليکلی دي او د ټولو هغو اقداماتو لرونکی وي چې بانک د هغو په سرته رسولو مکلف دی.

دايمي يا مؤقت دستور کولای شي، هغه وخت يا موده زمان چې په اوږدو کې يې بانک د هغه په رعايتولو مکلف دی، وټاکي.

(۲) دايمي يا مؤقت دستور د بانک مرکزي دفتر ته صادرېږي، که چېرې دايمي يا مؤقت دستور د يوه غير مېشت بانک په يوه داخلي فرع يا د داخلي نمايندگۍ په دفتر پورې مربوط وي، کېدی شي هغه دفتر ته ابلاغ شي. دايمي يا مؤقت دستور د دايمي يا مؤقت دستور د صادرېدو، د هغه د صادرېدو د مدرکونو او دليلونو او د هغه د مفاد په هکله چې د د افغانستان بانک د دايمي يا مؤقت دستور په صادرولو مجاز گرځوي د د افغانستان بانک د تصميم د متن د يوه نقل په ضميمه استول کېږي.

(۳) هغه دستور چې د د افغانستان بانک يې نورو بانکونو ته استوي او د هغه بانک د منلو وړ نه گرځي، د ابلاغ له نېټې څخه د دېرشو ورځو په موده کې، د نوي کتنې لپاره کمېسيون ته وړاندې کېدی شي.

(۴) دايمي يا مؤقت دستور بانک ته د هغه د ابلاغ له نېټې څخه نافذ دی، خو دا چې د انفاذ لپاره يې بله نېټه ټاکل شوې وي. دايمي يا مؤقت دستور تر هغه وخته پورې چې د خپلو درج شوو شرايطو پر بنسټ پای ونه مومي يا دا چې د د افغانستان بانک بل دايمي يا مؤقت دستور د هغه ځای نيونکی نشي يا دا چې د نوي کتنې په ترڅ کې د کمېسيون د تصميم پر بنسټ فسخ نشي يا دا چې د د

د بانګداری قانون ۸۱

افغانستان بانک د هغه لغو کول کتباً بانک، ته ابلاغ نکړي، په خپل قوت پاتې کېږي او کلاً د په پام کې نیولو وړ دی. که چېرې د دایمي یا مؤقت دستور د انفاذ دوام ته اړتیا نه وي، د د افغانستان بانک هغه لغو کوي.

(۵) دایمي یا مؤقت دستور د افغانستان بانک، د بانک په اساسنامه کې درج شوي حکمونه، د بانګداری هغه جواز، اجازه لیک یا اجازه چې د افغانستان بانک لخوا بانک ته صادر شوي، هغه قرارداد یا ترتیبات چې بانک یې یو اړخ دی او د دایمي او مؤقت دستور په اجراء کې خنډ رامنځته کوي، لغو کوي. که څه هم دغه قرارداد یا ترتیبات له دایمي مؤقت دستور څخه د مخه یا وروسته عقد شوي وي. د دې قانون د اته څلویښتمې مادې په (۲) فقره کې درج شوو اشخاصو ته د مبلغ د نه ورکړې یا نه انتقال په هکله حکم یا د پیسو ورکړې یا انتقال په اړه د اړوندې محکمې حکم یا د املاکو په هکله په مصادري باندې هغه حکم، چې له قضائې لاری څخه بهر صورت موندلی وي، لدې امر څخه مستثنی دی.

د دایمي یا مؤقتو دستورونو په اړه د افغانستان بانک واکونه دوه پنځوسمه ماده:

دایمي یا مؤقت دستورونه یا مخکنې مخه نیونکي یا اصلاحي اقدامات، پدې قانون کې د د افغانستان بانک درج شوي واکونه نه اخلالوي، د دایمي یا مؤقت دستورونو یا مخه نیونکي اقداماتو، د تناقض په صورت کې، وروستني ذکر شوي واکونه مرجح ګڼل کېږي.

اووم فصل متولیت

د متولې د انتصاب دلیلوته

دري پنځوسمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک په لاندې حالاتو کې، د بانک لپاره متولې انتصابوي:

۱- په هغه صورت کې چې بانک خپل پورونه د سر رسېد په وخت کې ورنکړي.

۲- په هغه صورت کې چې د بانک الزامي پانگه د هغې پانگې چې د بانک د مقرراتو مطابق اټکل شوې ده، په سلو کې له (۷۵) څخه لږ شي.

۳- په هغه صورت کې چې د بانک د شتمنيو ارزښت د بانک د بدیهیو له ارزښت څخه لږ شي.

۴- په هغه صورت کې چې د بانک د ماتې (ورشکستگۍ) د اقداماتو د پیل لپاره غوښتنلیک ورسپارل شوی وي.

۵- په هغه صورت کې چې د بانک داوطلبانه انحلال، د دې قانون د دوه شپېتمې مادې د (۳) فقرې مطابق، د یوه متولې په واسطه بشپړ شوی وي.

۶- په هغه صورت کې چې د بانک د جنایي فعالیتونو د ترسره کېدو په اړه مدرکونه لاسته راغلي وي یا د جنایي فعالیتونو د تثبیت په اړه دلیلوته وجود ولري.

۷- په هغه صورت کې چې د بانکداری د جواز د لغو کېدو احتمال موجود وي.

۸- په هغه صورت کې چې د افغانستان بانک تشخیص کړي چې بانک د صادر شوي دستور له اجراء کولو څخه سرغړونه کوي.

د بانکداری قانون ۸۳

(۲) د بانک پانگه او د شتمنیو او بدهیو ارزښت، د د افغانستان بانک په مقرراتو کې د درج شوو معیارونو او اصولو مطابق او یا پداسې توگه چې د د افغانستان بانک ته د منلو وړ وي، ټاکل کېږي.

(۳) په دې فصل کې درج شوی حکمونه، د غیر مېشتو بانکونو پر ټولو فرعو او د داخلي نمایندگیو پر دفترونو د تطبیق وړ دي. د دې فصل د حکمونو د تطبیق لپاره د غیر مېشت بانک ټولې شتمنۍ، بدهي، اقدامات چې د هغه د هرې یوې فرعې یا د هغې د دفترونو د معلوماتو په پایله یا رابطه کې راپیدا کېږي، د داخلي واحد په هم هغه بانک پورې اړه لري.

د متولي انتصاب

څلور پنځوسمه ماده:

(۱) د بانک متولیان د د افغانستان بانک لخوا مقررېږي.

(۲) هغه شخص چې د دې قانون په اووه ویشتمه ماده کې د درج شوي حکم مطابق، د بانک د مدیر په توگه د دندې د اجراء د شرایطو لرونکی نه وي، د بانک د متولي په توگه هم د شرایطو لرونکی نه گڼل کېږي. په هغه صورت کې چې متولي د دندې د سرته رسولو لپاره لازم شرایط له لاسه ورکړي، د د افغانستان بانک کولای شي هغه بدل کړي.

(۳) متولي د هغومره مودې لپاره چې له (۱۸) میاشتو څخه زیاته نه وي، د د افغانستان بانک لخوا انتصابېږي د د افغانستان بانک کولای شي د انتصاب موده د بلې دورې لپاره تمدید کړي. متولي د د افغانستان بانک لخوا انتصاب او خپل حقوق له د افغانستان بانک څخه ترلاسه کوي. هغه لگښتونه چې د د افغانستان بانک یې د متولیت له امله زغمي، د هغه بانک په غاړه دي چې ورته متولي انتصاب شوی دی.

۸۴ دبانکداری قانون

(۴) د متولي انتصابول او يا د هغه د خدمت د مودې تمدیدول په لیکلي توگه وي چې، د انتصاب دلیلونه او اصلي دندې په هغه کې مشخصېږي. دغه تصمیم اړوند بانک ته ابلاغ او د ثبت په دفتر کې یې درجېږي.

د متولي د انتصاب اغېزې

پنځه پنځوسمه ماده:

(۱) د متولي د انتصاب په اړه د د افغانستان بانک تصمیم د هغه د نیولو له نېټې څخه نافذېږي، خو دا چې په تصمیم کې بل ډول اټکل شوي وي.

(۲) د دې قانون د درویشتمې مادې د (۱) فقرې په (۶ او ۱۴) جزء کې د درج شوو واکونو په استثنی چې په خاصو موقعیتونو او تر خاصو شرایطو او ضوابطو لاندې چې د کمېسیون په واسطه د د افغانستان بانک د غوښتنلیک له امله تصویبېږي، د افغانستان بانک د ونډه والو د مجمع د ټولو واکونو لرونکی دی.

(۳) د متولي په انتصاب سره د بانک د مدیرانو واکونه تعلیق کېږي. متولي کولای شي د خپلو واکونو یوه برخه (د بانک د مدیرانو او کارمندانو) په شمول نورو اشخاصو ته وسپاري، خو دا چې د د افغانستان بانک بل ډول تصمیم ونیسي.

د د افغانستان بانک کولای شي د متولي په غیاب یا د دندې په سرته رسولو کې د هغه د ناتوانۍ په صورت کې، د هغه واکونه اعمال کړي.

(۴) د متولي له رسمي انتصاب وروسته، د بانک اجراءات قانوني صیغه نه لري. هغه اقدامات چې د د افغانستان بانک یا متولي په اجازه یې صورت موندلي او یا د دې قانون د اووه اویایمې مادې د حکم مطابق د پیسو یا بها لرونکو سندونو د انتقال په دستورونو کې شامل وي، لدې امر څخه مستثنی دي.

د بانكدارۍ قانون ۸۵

(۵) متولي د دندو په اجراء او د اړوندو واکونو په اعمالولو کې يوازې د افغانستان بانک په وړاندې مسئول دی او د افغانستان بانک او کمپسيون د دندو، قواعدو او دستورونو تابع وي.

د بانک د چارو مشري (زمامداري)

شپږ پنځوسمه ماده:

(۱) متولي مکلف دی له انتصاب وروسته د بانک د چارو مشري په غاړه واخلي او د بانک له شتمنيو، دفترونو او سندونو څخه ساتنه وکړي.

(۲) متولي واک لري شتمنی او د بانکي سندونو د حساب دفترونه او نور دفترونه کنترول کړي. امنیتي مراجع مکلف دي د بانک د ودانۍ تر کنترول لاندې د راوستلو او د شتمنيو، دفترونو او سندونو په لاس کې د نیولو په اړه د متولي د غوښتنې له امله او د لزوم په صورت کې زور ته د لاس اچولو له لارې له هغه سره همکارۍ وکړي.

د نوې کتنې خبرتیا

اووه پنځوسمه ماده:

(۱) د بانک د نظار هیئت رئیس کولای شي د متولي د انتصاب په هکله د تصمیم د ابلاغ له نېټې څخه په لسو ورځو کې، خپلې لیکلې نظریې د افغانستان بانک ته وړاندې کړي. د نه وړاندې کولو په صورت کې داسې انګېرل کېږي چې بانک د متولي له انتصاب څخه رضایت لري.

(۲) په هغه صورت کې چې د نظار هیئت رئیس په ټاکلې موده کې خپل اظهارات وړاندې کړي، د افغانستان بانک د لیکلې اظهار لیک د مندرجاتو په پام کې لرلو سره، د متولي د تأیید یا رد په هکله نوې کتنه کوي او د خپل تصمیم د لیلونه د بانک د نظار هیئت رئیس ته ابلاغوي.

دبانكدارۍ قانون ۸۶

(۳) كه چېرې د متولي انتصاب فسخ شي، متولي د بانک د چارو مشري، شتمني، دفترونه او د هغو سوابق د بانک د عامل هيئت رئيس ته سپاري.

(۴) اړخونه (د د افغانستان بانک او د بانکونو عامل هيئت) کولای شي د تصميم د ابلاغ له نېټې څخه په دېرشو ورځو کې د يو بل د تصميمونو پر خلاف خپل اعتراض د نوې کتنې لپاره کمېسيون ته وړاندې کړي.

د متولي د انتصاب په اړه د د افغانستان بانک تصميم، د کمېسيون د تصميم تر نيولو پورې نافذ وي.

د متولي رپوټ او د عمل برنامه

اته پنځوسمه ماده:

(۱) متولي مکلف دی د اړوند بانک د موجودو او راتلونکو مالي شرايطو رپوټ چې د هغو شتمنيو د مبلغ د ارزونې چې د بانک د احتمالي انحلال په پايله کې لاسته راځي، برابر او د د افغانستان بانک ته يې تسليم کړي. متولي کولای شي رپوټ د بهرني بررس په همکارۍ برابر کړي.

(۲) د متولي رپوټ د عمل له يوې وړاندیز شوي برنامه سره يوځای وي چې له لاندې اقداماتو څخه راپيدا شوي گټې او لگښتونه تر غور لاندې نيسي:

۱- د عمل د اصلاحي برنامه د اجراء له لارې د قانون تطبيقولو ته د بانک راگرځول.

۲- د دې قانون په يو شپېتمه ماده کې د درج شوي حکمونو مطابق د بانک بيا رغول.

۳- د دې قانون د دوه شپېتمې مادې د حکم مطابق د داوطلبانه انحلال اجراء کول او يا د دې قانون د درې شپېتمې مادې د حکم مطابق د بانکي جواز لغو کول او د بانک اجباري انحلال.

د بانكدارۍ قانون ۸۷

۴- د بانک پر خلاف د ورشکستگۍ د اقداماتو پیلول.

استمهال

نهه پنځوسمه ماده:

د د افغانستان بانک کولای شي د لزوم په صورت کې د هغه بانک چې ورته متولې انتصاب شوی دی، په بانک کې د عمومو سپارني او پانگه اچونې، په جلا شوو امانتي حسابونو کې له سپارنو او پانگې اچونو پرته، کلاً یا قسماً زیات نه زیات دريو میاشتو پورې ترلې اعلان کړي. پدې شرط چې نیول شوي اقدامات، د د افغانستان بانک د غوښتنې مطابق، د سپارنو او پانگې اچونو تقریبي ارزښت له هغې ټکټانې سره چې د استمهال له مودې د مخه یا یې په بهیر کې په هغه پورې تعلق مومي، وساتي.

د متولیت تېرېدل (انقضاء)

شپېتمه ماده:

(۱) متولیت په لاندې حالاتو کې منقضی کېږي:

- ۱- په هغه صورت کې چې د متولیت دوره، د هغه د تقرر د تصمیم مطابق یا د متولې د تمديد په وروستۍ دورې کې پای ته ورسېږي.
- ۲- په هغه صورت کې چې د افغانستان بانک د هغه د متولیت د دورې په انقضاء تصمیم ونیسي.
- ۳- په هغه صورت کې چې د کمېسیون لخوا د دې قانون د دوه اویایمې مادې د حکم مطابق، د تصفیې مدیر انتصاب شي.
- (۲) متولې مکلف دی، د دې مادې د (۱) فقرې په (۱ یا ۲) جزء کې د درج شوو حکمونو مطابق د متولیت د ټاکل شوې مودې په انقضاء سره، د بانک د چارو مشري او د هغه شتمنی، دفترونه او سندونه د بانک عامل هیئت ته وسپاري.

اتم فصل د بانک بیا رغول

د بیا رغولو پروسه

یو شپېتمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک کولای شي د بانکدارۍ د سیستم د ثبات لپاره د هغه بانک چې د متولي په واسطه سرپرستي کېږي، د بیا رغولو وړاندیز، د مالیې وزارت په موافقه ترتیب او د تصویب لپاره یې جمهور رئیس ته وړاندې کړي.

(۲) د د افغانستان بانک، د بانک د بیا رغولو وړاندیز د بیا رغولو د پلان په ضمیمه له متولي سره په سلا کې ترتیبوي او د بانک په اداره او فعالیتونو کې موجودې نیمګړتیاوې تشخیصوي او د بانک د بیا رغولو لپاره واقعینانه اقدامات او مالي برنامه مشخصوي. دغه پلان د بانک د بنسټیزو معاملو د انتقال ستراتیژي یوه بل بانک ته چې د دې قانون په اته اوایمه ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق مجاز دی گوري او ارزوي یې او د بانک د خاوندانو د ناوړې ګټې اخیستنې امکانات بندوي.

نهم فصل د بانک انحلال

داوطلبانه (اختیاري) انحلال

دوه شپېتمه ماده:

(۱) د بانک انحلال د هغه د مالکینو په تصمیم، د غوښتنلیک په وړاندې کولو سره د دې قانون د پنځلسمې مادې د حکم مطابق صورت موندلی شي.

د بانكدارۍ قانون ۸۹

د انحلال پروسه پخپله د بانک په واسطه، د دې قانون د څلور شپېتمې مادې د (۳ او ۴) فقرې د حکمونو مطابق، د د افغانستان بانک ترڅارني لاندې صورت مومي.

(۲) بانک مکلف دی د اړتیا په وخت کې د د افغانستان بانک د کارمندانو لپاره د څارنیزو مسئولیتونو د سرته رسولو په غرض د مدرکونو، اطلاعاتو او خپلو ودانیو، دفترونو او سندونو ته د هغوی د لاس رسۍ زمینه برابره کړي.

(۳) د د افغانستان بانک، د بانک له خوا د دې مادې د (۱ او ۲) فقرې د نه په پام کې نیولو په صورت کې، د هغه د انحلال د تمامولو په منظور، تر خپلې څارني لاندې متولي ټاکي.

اجباري انحلال

دري شپېتمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک، د دې قانون د (۱۴) مادې د حکم مطابق، د بانكدارۍ د جواز د لغو کولو په هکله چې د ماتې (ورشکستگۍ) اقدامات یې پیل شوي نه وي، د متولي له انتصاب وروسته د دې مادې د حکمونو مطابق د بانک د انحلال په منظور تصمیم نیسي.

د افغانستان بانک مکلف دی دغه تصمیم لپرتلره د هېواد په یوه کثیرالانتشاره رسمي ورځپاڼه کې خپور کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي تصمیم وروسته، لاندې موارد د تطبیق وړ دي:

۱- د بانک ټول اقدامات د هغو په استثناء چې د متولي لخوا یا یې په اجازه صورت مومي، یا هغه اقدامات چې متولي یې د بانک لپاره گټور بولي او تصویبوي یې او د پیسو او بها لرونکو سندونو سپارښتنې چې د دې قانون د اووه اويايمې مادې د حکم مطابق یې صورت موندلی دی، باطل او د نه اجراء وړ گڼل کېږي.

۹۰ دبانکداری قانون

۲- د بانک د شتمنیو په هکله د متولي د مالي توقیفونو او د املاکو په مصادري پورې د اړندو توقیفونو رفع کېږي.

۳- د بانک شتمني له توقیف او د املاکو له مصادري څخه خوندي دي. هغه شتمني چې تر رهن لاندې یا د بدیهې په اندازه د مال د حبس حق د هغو په واسطه تضمین شوی دی له دې امر څخه مستثنی دی.

۴- د بانک پر خلاف د ورشکستگي اقدامات نه وي پیل شوي.

(۳) د بانک انحلال د دې قانون په ننه او یا یېمه او نوي یېمه ماده کې له درج شوو حکمونو سره په مطابقت کې، د دافغانستان بانک او کمېسیون تر څارني لاندې، د تصفيې د مدیر په توگه د متولي په واسطه صورت مومي.

(۴) د بانک له شتمنیو څخه له بانک سره په سپارنو پورې د اړوندو غوښتنو (مطالباتو) ورکړه، له نورو غوښتنو د مخه هر سپارني اېښودونکي ته زیات نه زیات (۲۰۰۰۰) افغانی صورت مومي.

(۵) کمېسیون کولای شي د د افغانستان بانک په غوښتنه د هغه بانک متولي ته چې بانکي جواز یې لغو شوی، د دې قانون په اته او یا یېمه ماده کې د درج شوو مجازو د یوې یا زیاتو معاملو د اجراء اجازه ورکړي.

(۶) پدې ماده کې درج شوي حکمونه د غیر مېشتو بانک په داخلي فرعو او د نمایندگي په دفترونو باندې لکه دا چې داخلي واحد بانک جوړوي، د تطبیق وړ دي.

(۷) غیر مېشت بانک د عامل هیئت په توگه او د ونډه والو عمومي مجمع، واحد بانک گڼل کېږي او د هغه د شتمنیو، بدیهېو، تصمیمونو او تېروتنو په هکله چې د هغه د فرعو او دفترونو د معاملو په پایله کې یا په اړه راپیدا کېږي، پدې ماده کې درج شوي حکمونه د تطبیق وړ دي.

لسم فصل د بانک تصفیه

پر بانک باندې د افلاس د عمومي قانون نه تطبیقیدل

څلور شپېتمه ماده:

د ورشکستګۍ قانون او په بانکونو پورې نور اړوند تقنیني سندونه، پر بانک باندې د تطبیق وړ نه دي.

د ورشکستګۍ د اقداماتو پیل

پنځه شپېتمه ماده:

(۱) د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ اقدامات کېدلای شي په لاندې یوه یا زیاتو دلیلونو سره پیل شي:

۱- بانک خپل مالي مسؤلیتونه (پورونه) د هغو د سر رسید په وخت کې ورنکړي.

۲- د بانک پانګه د هغې پانګې په سلو کې له (۷۵) څخه لږ وي چې د دې قانون د پنځه دېرشمې مادې د (۳) فقرې د حکم مطابق الزامي ګڼل شوي ده.

۳- د بانک د شتمنیو ارزښت د هغه د پورونو له ارزښت څخه لږ وي.

د ورشکستګۍ د اقداماتو د پیل کېدو غوښتنلیک

شپږ شپېتمه ماده:

(۱) د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ د اقداماتو د پیل غوښتنلیک په لیکلې توګه کمپسیون ته وړاندې کېږي.

(۲) کمپسیون کولای شي تر دغو شرایطو لاندې، د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ د اقداماتو د پیل کېدو په اړه غوښتنلیک ومني:

۱- وړاندې شوی غوښتنلیک د دافغانستان بانک له خوا تصدیق شوي د بانک د مالي صورت حساب او د دافغانستان بانک له خوا چې

دبانكدارۍ قانون ۹۲

دورشكستگۍ د اقداماتو د پيل كېدو د مجوز د يوه يا زياتو دليلونو لرونكۍ وى.

۲- د بانک دريو يا له دريو څخه زياتو داينينو كمپسيون ته عريضه ورکړې او ثبت کړې وي او کاپي يې د د افغانستان بانک ته وړاندې کړې وي او عريضه له وړاندې شوو مستندو شواهدو سره يوځای څرگندوي چې بانک خپل پورونه د هغو د سر رسيد په وخت کې ندې ورکړي.

د متولي انتصاب

اووه شپېتمه ماده:

(۱) د دې قانون د شپږ شپېتمې مادې په (۲) فقره کې د درج شوي حالت د تحقق په صورت کې، د د افغانستان بانک د دې قانون د شپږ پنځوسمې مادې د حکم مطابق، کولای شي د بانک د پورونو د پر وخت نه ورکړې په دليل، د نوموړي بانک لپاره يو متولي انتصاب کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوی متولي له انتصاب وروسته، د دې قانون د شپږ پنځوسمې مادې د حکم مطابق اجراءات کوي، د هغه په هکله د دې قانون په اووه پنځوسمه ماده کې درج شوي حکم د تطبيق وړ نه دی.

(۳) د متولي د انتصاب په اړه د د افغانستان بانک تصميم، د کمپسيون لخوا بيا نه شي کتل کېدی.

د غوښتنليک د رد دليلونه

اته شپېتمه ماده:

(۱) کمپسيون د بانک پر خلاف د ورشكستگۍ د اقداماتو د پيلولو لپاره د غوښتنليک د ثبت په صورت کې، د د افغانستان بانک، نور غوښتنليک ورکونکي او اړوند متولي د غوښتنليک د علني څېړنې

د بانګدارۍ قانون ۹۳

په منظور رابولي. په استثنايي حالاتو کې څېړنه په سري ډول صورت موندلی شي.

څېړنه د غوښتنلیک له ثبت دوه ورځې وروسته پیل کېږي.
(۲) د د افغانستان بانک لخوا د غوښتنلیک د ثبت په صورت کې څېړنه د يوې اوونۍ په ترڅ کې او په هغه صورت کې چې ثبت د دانښينو او اعتبار ورکونکو لخوا صورت موندلی وي، څېړنه د دوو اوونيو په ترڅ کې پای ته رسېږي. د څېړنې په پای کې کمېسيون کولای شي غوښتنلیک رد يا قبول کړي.

د غوښتنلیک د رد دلایل

نهه شپږمه ماده:

(۱) د يوه بانک پر خلاف د ورشکستگۍ د اقداماتو د پيلولو لپاره غوښتنلیک تر دغو شرايطو لاندې د کمېسيون لخوا رد کېږي:

۱- د قانون له حکمونو سره د غوښتنلیک نه مطابقت.

۲- د دې مادې په (۲) فقرې د درج شوې د حکمونو په پام نيولو سره د افغانستان بانک نه موافقه.

(۲) په هغه صورت کې چې غوښتنلیک د بانک د دانښينو په واسطه ثبت شوی وي، د د افغانستان بانک کولای شي يوازې په لاندې مواردو کې له غوښتنلیک سره مخالفت وکړي:

۱- په هغه صورت کې چې د افغانستان بانک متيقن شي چې د بانک د ورشکستگۍ د پيل د اقداماتو لپاره قانوني دلایل وجود نلري، کمېسيون کولای شي له خپل تصميم څخه په ملاتړ کې، د بانک د مالي تصدیق د رپوتونو په شمول مدارک له د افغانستان بانک څخه وغواړي.

۲- په هغه صورت کې چې د افغانستان بانک کمېسيون ته ثابتې کړي چې د د افغانستان بانک ته د ورشکستگۍ د اقداماتو لپاره د

دبانكدارۍ قانون ۹۴

غوښتنلیک له وړاندې کولو د مخه، د نظر وړ بانکي جواز لغو شوی دی او د انحلال لپاره یې متولې انتصاب شوی دی.

۳- په هغه صورت کې چې د دافغانستان بانک د بانکدارۍ د سیستم د ثبات او گټو لپاره د بانک د بیا رغونې منظوري، له جمهور رئیس څخه واخلي او د دې قانون د یو شپېتمې مادې حکم مطابق یې کمېسیون ته وړاندې کړي.

(۳) کمېسیون د غوښتنلیک په هکله د تصمیم له نیولو د مخه د غوښتنې په صورت کې د مدرکونو او دلایلو د وړاندې کولو لپاره د د افغانستان بانک ته، دوه اوونۍ وخت ورکوي.

د نوموړو مدرکونو او دلایلو د نه وړاندې کولو په صورت کې کمېسیون کولای شي د بانک د ورشکستگۍ د اقداماتو د پیل غوښتنلیک تر دغو شرایطو لاندې رد کړي:

۱- غوښتنلیک د دې قانون د شپږ شپېتمې مادې په (۲) فقره کې د درج شوو شرایطو نه لرونکی وي.

۲- کمېسیون ته د غوښتنلیک د تأییدولو لپاره، ناسم او غیر دقیق مدرکونه وړاندې شوي وي.

۳- که چېرې بانک کمېسیون او د دافغانستان بانک ته ثابته کړي چې د بانک پر پانگه د ضمیموي اشتراکاتو ورکړه د هغو وجوهو په ډول چې فوراً په لاس رسۍ کې دي، ترلاسه شوې وي او د دې قانون د پنځه شپېتمې مادې د حکم مطابق، د بانک د ورشکستگۍ د اقداماتو د پیل پر خلاف د دلایلو د له منځه وړلو لپاره بس (کافي) ده.

د بېځایه غوښتنلیکونو نه منل

اویایمه ماده:

(۱) د بانک د اعتبار ورکونکي په واسطه، د بانک پر خلاف د ورشکستگۍ د اقداماتو د پیل لپاره له ثبت وروسته کمېسیون

دبانكدارۍ قانون ۹۵

كولای شي د غوښتنلیك د بېخايه والي په دليل له څېړني د مخه يا وروسته په ليكلې توگه رد كړي. پدې صورت كې كولای شي غوښتنلیك وركوونكی ته دستور وركړي خو د غوښتنلیك له ثبت څخه رامنځته شوي لگښتونه، د د افغانستان بانک ته وركړي.

(۲) هغه شخص چې د بانک پر خلاف د ورشكستگۍ د اقداماتو د پیل لپاره د بېخايه غوښتنلیك په ثبتولو محكوم شي، له حال سره سم په هغه حبس چې له يوه كال څخه زیات یا په نقدي جرمې چې له پنځه ويشتو زرو افغانیو څخه زیات نه وي یا په دواړو باندې په جزاء محكومېږي.

د ورشكستگۍ د اقداماتو د غوښتنلیك د نه منل كېدو په صورت كې اجباري انحلال يو اویایمه ماده:

په هغه صورت كې چې د دې قانون په نهه شپېتمه ماده كې درج شوو موادو په استثنی، د بانک پر خلاف د ورشكستگۍ د اقداماتو د پیل لپاره د د افغانستان بانک غوښتنلیك رد شي، د د افغانستان بانک د بانک بانكي جواز لغو او هغه د دې قانون د دري شپېتمې مادې مطابق منحلوي.

د ورشكستگۍ فیصله دوه اویایمه ماده:

په هغه صورت كې چې د بانک پر خلاف د ورشكستگۍ د اقداماتو د پیل غوښتنلیك د كمپسيون د منلو وړ وگرځي، بانک ورشكسته اعلامېږي او د تصفيي د مدير په انتصابولو سره د بانک پر خلاف د ورشكستگۍ اقدامات پیل كېږي.

د ورشكستگۍ د فيصلې ابلاغول او خپرول

دري اويايمه ماده:

كمپسيون مكلف دى، د بانك پر خلاف د ورشكستگۍ د اقداماتو د پيل د غوښتنليك د منلو يا رد په اړه خپل تصميم، د د افغانستان بانك ته خبر ورکړي او هغه لږترلږه د هېواد په يوه كثيرالانتشاره رسمي ورځپاڼه كې خپور كړي.

د تصفيې مدير

څلور اويايمه ماده:

(۱) د تصفيې مدير چې د كمپسيون د تصميم پر بنسټ د بانك پر خلاف د ورشكستگۍ د اقداماتو د پيل په اړه انتصابېږي، كولاى شي د دى قانون په څلور پنځوسمه ماده كې درج شوى متولي وي، كمپسيون كولاى شي بل شخص چې د نوموړې مادې په (۲) فقره كې د درج شوو شرايطو لرونكى وي، د تصفيې د مدير په توگه وټاكي. كمپسيون كولاى شي د ورشكستگۍ د تصميم د نيولو په وخت كې د تصفيې د مدير د استخدام حقوق او شرايط مشخص او وټاكي، نور هغه لگښتونه چې د تصفيې د مدير د انتصاب له امله ايجابوي، د هغه بانك له شتمنيو څخه چې د تصفيې مدير ورته انتصاب شوي دي، د ورکړي وړ دي.

(۲) په هغه صورت كې چې د تصفيې مدير ته د تصفيې مجاز لگښتونه د بانك له شتمنيو څخه چې پدې منظور په پام كې نيول شوي دي، تجاوز وكړي، د د افغانستان بانك د اضافي لگښتونو په ورکړي مكلف دى.

(۳) د تصفيې مدير مكلف دى، خپل فعاليتونه د كمپسيون تر لارښوونې او څارنې لاندې او د د افغانستان بانك په سلا د دې قانون د پنځه نوي يمې مادې له حكم سره په مطابقت كې سرته ورسوي، كمپسيون د تصفيې د مدير له انتصاب وروسته هغه دساتير او د

د بانكدارۍ قانون ۹۷

فعالیتونو فهرست چې هغه یې په سرته رسولو مکلف دی، کتباً مشخص او برابر وي. د تصفیې مدیر کولای شي له کمپسیون څخه د دې قانون د حکمونو مطابق لازمي لارښوونې وغواړي.

(۴) د تصفیې مدیر کولای شي د کمپسیون د تصویب شوو شرایطو او ضوابطو مطابق د هغه بانک په لگښت چې د تصفیې مدیر ورته انتصاب شوی دی په خپلواکه توګه د حقوق پوهانو، حسابدار او نورو متخصصینو په استخدا مولو اقدام وکړي.

(۵) د د افغانستان بانک کولای شي د تصفیې د مدیر د دندې په سرته رسولو کې د عجز، استعفی یا مړینې په صورت کې پدې سمت باندې د کمپسیون په واسطه د تصفیې د نوي مدیر تر انتصاب پورې، په موقتو توګه بل شخص توظیف کړي.

(۶) کمپسیون کولای شي په هغه صورت کې چې د تصفیې مدیر د متولي په توګه د دندې د سرته رسولو لپاره د دې قانون د څلور پنځوسمې مادې په (۲) فقره کې د درج شوو شرطونو نه لرونکی وي، بل شخص د هغه په عوض انتصاب کړي.

(۷) د تصفیې د نوي مدیر انتصاب، د نوماندو د هغه فهرست پر بنسټ دی چې د د افغانستان بانک لخوا کمپسیون ته وړاندې کېږي.

(۸) د تصفیې د نوي مدیر د انتصاب په صورت کې چې د تصفیې د پخواني مدیر واکونه هغه ته سپارل کېږي او د هغه بانک دفترونه، سندونه او بانکي شتمنۍ چې د تصفیې د پخواني مدیر تر ساتنې لاندې وو، نوي مدیر ته لېږدول کېږي او د هغه تر ساتنې لاندې راځي.

د تصفیې د مدیر واکونه

پنځه او یایمه ماده:

د تصفیې مدیر له انتصاب وروسته، د بانک په فرد پورې منحصر قانوني استازي دی، د بانک د فعال ساتلو یا انحلال په هکله د واک

۹۸ دبانکداری قانون

په شمول، د نظار هیئت، عامل هیئت، د بانک په ونډه ایزه پانگه کې د ونډو په اړه د بانک د ونډه والو ټول حقوق او واکونه ترلاسه کوي. د بانک پر خلاف ادعا د تصفیې مدیر ته ابلاغېږي.

د ورشکستګۍ د فیصلې ابلاغول

شپږ او یایمه ماده:

(۱) د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ د اقداماتو د پیل په اړه د کمېسیون تصمیم، د نیولو له هماغې نېټې څخه نافذ دی.

(۲) هغه اجراءات چې د بانک په واسطه یا لخوا د ورشکستګۍ د تصمیم له نافذېدو وروسته صورت مومي، باطل او د نه تطبیق وړ دي، خو دا چې د بانک د تصفیې د مدیر لخوا یا ئې په اجازه ترسره شوي وي یا هغه اجراءات چې د تصفیې د مدیر په تشخیص د بانک لپاره گټور وگنل شي او تصویب شوي وي.

(۳) د ورشکستګۍ د فیصلې په پایله کې د بانک پر خلاف ټول روان (جاري) قضائي اجراءات درول کېږي، د بانک پر خلاف نوي قضائي اجراءات پیل کېدای نشي، خو د کمېسیون په اجازه او تر هغو شرایطو لاندې چې کمېسیون یې تصویبوي.

(۴) د ورشکستګۍ د فیصلې په پایله کې د متولي ټول مالي توقیفونه او د بانک له شتمنیو څخه د املاکو د مصادري په اړه مالي توقیفونه رفع کېږي او مالي توقیفونه او د املاکو د مصادري اقدامات د ورشکستګۍ د فیصلې د قانوني نافذېدو وروسته باطلېږي. د هغو شتمنیو د املاکو د مصادري اقدام چې د دې قانون د پنځه اتیایمې مادې د حکمونو مطابق، د هغې بدې په اندازه چې د هغه په واسطه تضمین شوي دي، تر رهن یا د مالي حبس د حق لاندې وي، له دې امر څخه مستثنی دی.

(۵) وروسته تر دې چې د ورشکستګۍ تصمیم نافذ یږي، ټکټانه او نور هېڅ ډول لگښتونه د یوه ورشکسته بانک پر د یونو نه ټاکل کېږي.

دبانګداری قانون ۹۹

(۶) د ورشکسته بانک د ونډو لېږد بدل چې د ورشکستګۍ د فیصلې له انفاذ وروسته صورت مومي، باطل ګڼل کېږي. هغه لېږدونې چې د کمپسیون په مخکنی رضائیت سره ترسره شوي، لدې حکم څخه مستثنی دي.

(۷) د حقوقي معاملو په اړه د بانک عمل چې د هغه اعتبار ورکونکو ته د ضرر د رامنځته کېدو باعث شي، بانک او د معاملې اړخ له موضوع خبرتیا ولري او د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ د اقداماتو د پیل د فیصلې له نېټې د مخه په دريو میاشتو کې یې صورت موندلی وي. د لاندې مواردو د تحقق په صورت کې د تصفیې د مدیر غوښتنلیک، د کمپسیون په واسطه یې اغېزې او باطل کېږي:

۱- تحفه اخیستل شوې وي.

۲- د بانک مالک، مدیر یا کارمند ته د مبلغ ورکړه یا لېږد صورت موندلی وي، خو دا چې بانک، مدیر او یا کارمند کمپسیون ته ثابته کړي چې دغه ورکړه یا لېږدونه، په بانک کې د هغه د کارمندانو په حقوقو او حق الزحمې پورې اړه لري او یا د هغه له حساب څخه چې په بانک کې یې لري، اخیستل (برداشت) شوي دي او اندازه یې غیر معمولي نده او یا ثابته کړي چې نه پوهېده چې دغه لېږدونه او ورکړه بانک ته د اعتبار ورکونکو د ګټو د ضرر سبب د رامنځته کېدو کېږي.

۳- د ورکړې اجراء کول یا لېږدول د هغو د سررسید له نېټې د مخه او یا د پور په مقابل کې د تر رهن لاندې مال لېږدول د سررسید له نېټې د مخه.

۴- د قرارداد د عقد له امله د قرارداد اړخونو ته د بانک د مسئولیتونو اجراء کول درانه او دزیات لګښت لرونکي وي.

۵- د بانک یا د یوه یا څو نورو اشخاصو ترمنځ د ترتیب سرته رسول او د دې قانون په دوه اتیایمه ماده کې له درج شوي مالي قرارداد

۱۰۰ دبانكدارۍ قانون

پرته چې د بانک او مقابلو خواوو ترمنځ د حقوقو او مسؤولیتونو د متعادل کولو اجازه په داسې حال کې چې د ورشکستګۍ له فیصلې د مخه مجاز ګیل شوي نه وي، ورکړې وي.

د ورکړو او بها لرونکو سندونو د تسويې په سیستم کې د تسويې قطعیت

اووه اویایمه ماده:

(۱) د دې قانون د پنځه پنځوسمې مادې په (۴) فقره، د دري شپږمې مادې د (۲) فقرې په (۱) جزء، او د شپږ اویایمې مادې په (۲) فقره او د (۷) فقرې په (۲ او ۳) جزء کې له درج شوو حکمونو سره سره لاندې مراتب هم د تطبیق وړ دي:

۱- د نه فسخې وړ فرمایشونه او د پیسو او بها لرونکو سندونو لېږدونه چې د بانک په واسطه د ورکړې د تسويې په سیستم کې او یا د د افغانستان بانک لخوا صادر شوي بها لرونکې سندونه په رسمیت پېژندل شوي وي، که څه هم چې کمپسيون د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ د اقداماتو د پیل فیصله صادر کړې وي، پر ثالثو اړخونو باندې د اجراء او تطبیق وړ دي.

۲- په هغه صورت کې چې بانک په هماغې ورځ چې د هغې پر خلاف د ورشکستګۍ د اقداماتو د پیل فیصله نافذ شوې ده، د پیسو او بها لرونکو سندونو د نه فسخ وړ فرمایشونه، د ورکړې یا بها لرونکو سندونو د تسويې په سیستم کې شامل کړي، د لېږدونې فرمایشونه نسبت ثالثو اړخونو ته د اجراء او تطبیق وړ دي، خو دا چې د تصفیې مدیر ثابته کړي چې د سیستم مجری، مخکې تر دې چې د لېږدونې د نه فسخې وړ له فرمایشونو سره موافقه وکړي، د ورشکستګۍ له تصمیم څخه خبر وو.

د بانګداری قانون ۱۰۱

(۲) د لېږدونې فرمایش چې د پیسو یا بها لرونکو سندونو د ورکړې د تسویې په سیستم کې شاملېږي، په هم هغې موقع کې د هغه سیستم د لایحو مطابق د نه فسخ وړ دی.

(۳) هغه قراردادونه او معاملې چې د یوه بانک پر خلاف د ورشکستګۍ د اقداماتو له پیل او د کمپسیون په واسطه د هغو له نافذېدو د مخه عقد شوي دي، د تطبیق او اجراء وړ دي او هېڅ مورد د ورکړې یا د بها لرونکو سندونو د تصفیې د سیستم په واسطه چې د د افغانستان بانک هغه په رسمیت پېژندلي دي، د تخلیص د قرارداد د فسخ سبب کېدای نشي.

تخلیص په دې ماده کې عبارت دي له د لېږدونې له فرمایشونو څخه د رامنځته شوو څوګونو (متعددو) مطالباتو له تبدیلولو چې د تسویې په یوه سیستم کې د یوه یا څو ګډون کوونکو په ذریعه په دغسې یوه سیستم کې یوه یا له یوه څخه نورو زیاتو ګډون کوونکو ته ورکول یا ترلاسه کېږي.

د بانک د ونډو یا بدیهیو لېږدونه

اته او پایمه ماده:

(۱) کمپسیون کولای شي د د افغانستان بانک په غوښتنه د بانګداری د سیستم د ګټو د ساتنې او د اعتبار ورکونکو ته د بانک د موقف د لوړولو لپاره د بانک د تصفیې مدیر ته دستور ورکړي، چې د بانک د اټکل شوو شرطونو او ضوابطو مطابق چې د کمپسیون لخوا تصویب شوي دي، هغه معاملې چې په لاندې چارو تمامې شي، سرته ورسوي:

۱- د بانک له ونډايزې پانګې څخه د ونډو د ټولو یا یوې برخې لېږدول.

۲- د بانک د ټولو یا یوې برخې د یونو او شتمنیو لېږدول.

۱۰۲ دبانکداری قانون

(۲) بانک کولای شي د بانک پر خلاف د ورشکستگۍ اقداماتو د پیل او د هغه د انحلال لپاره د غوښتنلیک له تثبیت وروسته هر وخت، د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي حکم مطابق، د معاملې د سرته رسولو غوښتنه وکړي او اجازه یې واخلي.

(۳) د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوې معامله، د بانک یایې د رهبرۍ د هیئت د غړو موافقه ایجابوي.

کمپسیون مکلف دی د نوي کتنې په بهیر کې د بانک د دیونو د یوې برخې د لېږدونې په هکله د هدایت د اخیستلو لپاره د تصفیې د مدیر غوښتنه چې د ځینو داینینو او اعتبار ورکوونکو گټې په هغه کې شاملې نه وي په اړه، په پام کې ونیسي.

ټولو ذینفعو اړخونو ته د دیونو لېږدول، د لېږدونې د خبرتیا له خپرېدو یوه ورځ وروسته، نافذېږي.

د املاکو او شتمنیو رپوټ

نهه او یایمه ماده:

(۱) دبانک پر خلاف د ورشکستگۍ د اقداماتو د پیل په اړه د کمپسیون د فیصلې د صادرېدو له نېټې وروسته د دوو اوونيو په ترڅ کې، د تصفیې مدیر د بانک د املاکو او مالونو رپوټ چې د لاندې مطالبو لرونکې وي، فهرست او کمپسیون ته وړاندې کوي:

۱- د بانک د ونډه ایزې پانگې د ورکړل شوو اشتراکاتو په شمول د پور او ضمانت د موافقه لیکونو، د پېرودنې یا پلورنې د موافقه لیکونو او همدارنگه د دفتري ارزښتونو او د شتمنیو د انحلال د تخمیني ارزښتونو د حساب له بابته د بانک د مطالباتو، د بانک د شتمنیو تشخیصول.

۲- د کرایې، اجارې او رهن د موافقه لیکونو په شمول د هغو قراردادونو تشخیصول چې د هغو له امله د بانک املاک د مقابل لوري په واک کې وي.

د بانګداری قانون ۱۰۳

۳- هغه قراردادونه چې بانک د هغو پر بنسټ خدمتونه ترلاسه کوي.
۴- هغه د پام وړ معاملي چې بانک د ورشکستګۍ د فيصلې له نېټې څخه د دېرشو ورځو په اوږدو کې بې له وقفې له هغو سره موافقه کړي وي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوی رپوټ له دريو مياشتو وروسته د نوي کېدو وړ دی او بانک ته د اعتبار ورکونکو په واک کې چې د هغوی مطالبات د دې قانون د يو اتيایمي مادې مطابق، د تصویب شوو مطالباتو په فهرست کې شامل شوي دي، ورکول کېږي.

د مطالباتو ثبتول

اتيایمه ماده:

(۱) د دې قانون د يو اتيایمي مادې په (۱ او ۲) فقره کې د درج شوو حکمونو په استثنی، د ورشکسته بانک د ذمت ټول مطالبات، له هغې نېټې څخه چې د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ د اقداماتو د پیل په هکله د کمېسیون فیصله خپرېږي، په لیکلې توګه د تصفیې له مدیر سره ثبتېږي.

کمېسیون کولای شي دغه موده یوازې یو ځل د یوې میاشتې لپاره اعتبار ورکونکو ته اوږده (تمديد) کړي. د غوښتنې په صورت کې هغوی ته د ثبت رسید ورکول کېږي.

(۲) مطالبات له مستندو مدارکو سره یوځای او د لاندې معلوماتو په لرلو سره غوښتل کېږي او ثبتېږي:

- ۱- د اعتبار ورکونکي (دائینو) نوم او آدرس.
- ۲- د ټکنانې مبلغ او د جریمو او مالیاتونو نور لګښتونه چې د مطالبې د اصل پیسو په مبلغ کې شامل شوي دي.
- ۳- په رهن، د مال د حبس په حق یا ضمانت پورې اړوند جزئیات چې ادعا تضمینوي، د ضامن د نوم او آدرس په شمول.

۱۰۴ دبانکداری قانون

(۳) د بانک پر خلاف د ورشکستگۍ د اقداماتو په اړه د کمېسیون فیصله، د بانک په دفترونو یا سندونو کې د ثبت شوو سپارنو په هکله د غوښتنو د ثبت لپاره هر ډول موجود زماني محدودیت ځنډوي، د اعتبار د ترلاسه کولو په منظور ادعا، له متولي سره ثبتېږي.

زماني محدودیت چې په هغه کې نورې غوښتنې معتبرې گڼل کېږي، د تصفیې له مدیر سره له ثبتولو وروسته ځنډېږي.

د غوښتنو منل

يو اتيایمه ماده:

(۱) په ثبت رسېدلې غوښتنې، د دې قانون په اتيایمه ماده کې د درج شوي حکم مطابق، د منلو وړ دي.

په دفترونو یا سندونو کې د درج شوو سپارنو په هکله د غوښتنو یا د بانک د کارمندانو په نه ورکول شوو معاشونو پورې د اړوندو غوښتنو په استثنی (له امتیازاتو، د انفکاک په وخت کې واجب الادا مبالغو او د کارمندانو له اصلي معاشونو څخه د اضافي لازمي نورو ورکړو پرته) چې د درج شوو مبالغو په اندازه، له ثبت پرته د منلو وړ دي.

(۲) له نورو مدارکو پرته د بانک په دفترونو یا سندونو کې د تصفیې د مدیر په واسطه درج شوي غوښتنې د منلو وړ دي، هغه شمېر غوښتنې چې د بانک په دفترونو کې د درج شوي لږ مبلغ لپاره، ثبتېږي. یوازې د لږ مبلغ لپاره د منلو وړ دي.

(۳) بانک ته اعتبار ورکونکي چې د رهن، یا د بانک له شتمنیو څخه د مال د حبس د حق په وړاندې د هغوی غوښتنې تضمین شوي دي، کولای شي د هغو مبالغو لپاره خپل مطالبات چې په یوه ورته مزایده کې د شتمنۍ له توقع وړ ارزښت څخه زیات دي، ثبت کړي.

دبانګداری قانون ۱۰۵

دغه ډول غوښتنې د منلو وړ ندي، خو دا چې د شتمنۍ د مالکیت حق د دې قانون د پنځه اتيايمې مادې د حکم مطابق په بل ډول سره د لېږدولو وړ وي.

(۴) نا څرګندې ارزښت لرونکې غوښتنې د هغه ارزښت په حدودو کې چې د تصفيې مدير يې تخمينوي، د منلو وړ ګڼل کېږي.

(۵) د تصفيې مدير مکلف دی ثبت شوې غوښتنې له ارزونې وروسته چې د ده د منلو وړ ګرځېدلې دي، د منل شوو غوښتنو په فهرست کې درج او هغه چې د هغه د اعتراض وړ ګرځي د اعتراض د دليلونو په ډګرولو سره په جلا فهرست کې درج کړي، په نوموړو فهرستونو کې د مدعيانو نوم، آدرس، د غوښتنو مبلغ او دا چې غوښتنې د رهن په واسطه تضمین شوي دي يا نه، درجېږي.

هغه غوښتنې چې مساوي جنبه لري په يوه طبقه کې درجېږي او د تقدم د حق پر بنسټ فهرست کېږي.

(۶) د دې مادې په (۵) فقره کې درج شوي فهرستونه، د بشپړو شوو غوښتنو له وروستۍ نېټې څخه په (۳۰) ورځو کې د تصويب لپاره کمېسيون ته استول کېږي. د تصفيې مدير مکلف دی په هرو دريو مياشتو کې نوي فهرستونه د تصويب لپاره کمېسيون ته واستوي.

د فهرستونو له تصويب د مخه کمېسيون کولای شي د تصفيې د مدير په سلا غوښتنې له يوه فهرست څخه بل فهرست ته انتقال کړي، کمېسيون کولای شي هغه مدرکونه چې د اعتراض وړ غوښتنو د تصويب لپاره لازم دي، مشخص کړي.

(۷) کمېسيون د اعتبار ورکونکو د هغو غوښتنو چې تر اعتراض لاندې راغلې دي، د څرنګوالي د څېړنې نېټه ټاکي ترڅو وکولای شي د هغې په ترڅ کې د خپلو غوښتنو د اثبات لپاره د تصفيې مدير او کمېسيون ته مدرکونه وړاندې کړي، پدې شرط چې دغه ډول څېړنې،

۱۰۶ دبانګداری قانون

کمپسیون ته د اعتراض وړ غوښتنو د فهرست د تسلیمې له نېټې وروسته، له شپېتو ورځو څخه په زیاتو کې سرته رسېدلې نه وي.

د هرې څېړنې د نېټې په هکله یوازې یو ځل د پست (چې ممکن الکترونیکي پست هم پکې شامل وي) او هغې خبرتیا په واسطه چې د تصفیې د مدیر لخوا خپرېږي، اعتبار ورکوونکو ته خبر ورکول کېږي.

که چېرې اعتبار ورکوونکي په کمپسیون کې د اړوندو غوښتنو د څېړنې لپاره چې د پست په واسطه هغو ته خبر ورکول شوی دی، حاضر نه شي، د رد شوو غوښتنو په توګه ګڼل کېږي، د تصفیې مدیر مکلف دی د کمپسیون په واسطه د رد شوو غوښتنو په هکله، کتبا اعتبار ورکوونکو ته خبر ورکړي.

(۸) د کمپسیون په واسطه د غوښتنو منظوري وروستنې ده. هغه غوښتنې چې د کمپسیون په واسطه منظورېږي، په فهرست کې درجېږي او د تصفیې د مدیر په واسطه ساتل کېږي.

د تصفیې مدیر مکلف دی د کمپسیون لخوا د منل شوو غوښتنو په صورت کې اعتبار ورکوونکو ته کتبا خبر ورکړي.

(۹) د تصفیې مدیر نشي کولای هېڅ ورکړه د هغو مطالباتو په حساب چې د کمپسیون په واسطه رد کېږي، اجراء کړي. هغه اعتبار ورکوونکي چې غوښتنې یې د کمپسیون په واسطه ردېږي کولای شي، د خبرتیا د ترلاسه کولو له نېټې څخه وروسته په دوو اوونيو کې د کمپسیون پر فیصلي باندې د نوې کتنې غوښتونکي شي.

تعادل او تلخیص

دوه ایتایمه ماده:

(۱) هغه تصمیمونه چې د دې قانون د حکمونو مطابق نیول کېږي، نشي کولای د ورشکسته بانک او مقابلو اړخونو ترمنځ د مسؤلیتونو له تعادل څخه چې له قانون سره مطابقت لري، مخنیوی وکړي.

دبانګداری قانون ۱۰۷

(۲) د ورشکسته بانک او مقابلو قرار دادي اړخونو د حقوقو او مسؤلیتونو په ټاکلو کې د شرایطو لرونکو مالي قراردادونو حکمونو او د هغوی ترمنځ د شرایطو لرونکو مالي قراردادونو د مفاد ټولو پایته رسېدونکو (پایاني) او تعادلي (تصفیه شوو) ترتیباتو ته، ترتیب اثر ورکول کېږي. نګه انقضایي (پایاني) ارزښت چې د دوی ترمنځ د شرایطو لرونکي مالي قرارداد مطابق ټاکل کېږي د مقابل لوري علیه د بانک د مطالبې په شکل دی یا له ثبت وروسته، د بانک علیه د مقابل لوري غوښتنه منل کېږي.

نګه انقضایي (پایاني) ارزښت هغه نګه مبلغ دی چې د شرایطو لرونکي یوه مالي قرارداد د اړخونو ترمنځ د متقابلو مسؤلیتونو (بدیهیو) له انډول (متعادل) کولو وروسته لاس ته راځي. د شرایطو لرونکي مالي قرارداد له لاندې موافقه لیکونو څخه عبارت دی:

- ۱- د اسعارو یا د ټکټانې د نرخ د معاوضې موافقه لیک.
- ۲- د مأخذي ټکټانې د نرخونو د معاوضې موافقه لیک.
- ۳- د چمتو معاوضې، د مخه پېرودنې، مستقبلي او د اسعارو د نورو موافقه لیکونه.
- ۴- د ټکټانې د نوساني نرخ د اکثر حد یا اقل حد د ټاکونکي معاملي د تأمینولو موافقه لیک.
- ۵- د اجناسو د قرارداد د معاوضې موافقه لیک.
- ۶- د ټکټانې د نرخ د دمخه پېرودنې موافقه لیک.
- ۷- د بیا پېرودنې یا معکوسې بیا پېرودنې موافقه لیک.
- ۸- د چمتو معاوضې، د مخه پېرودنې، مستقبلي او د اجناسو د نورو قراردادونو موافقه لیک.
- ۹- د پېرودنې، پلورنې، د پور د راکړې ورکړې، د بها لرونکو سندونو موافقه لیک، د بها لرونکو سندونو د معاملو د تسویي

۱۰۸ دبانکداری قانون

موافقه لیک او د بها لرونکو سندونو د یوه امین په توګه د خدمتونو د سرته رسولو موافقه لیک.

۱۰- د دې فقرې له (۱ څخه تر ۹) جزء پورې درج شوو موافقه لیکونو ته د ورته موافقه لیک په اړه هر ډول مشتق، ترکیب یا اختیار.

۱۱- د دې فقرې له (۱ څخه تر ۱۰) جزء پورې درج شوو موافقه لیکونو په اړه یو مخیز (فراگیر) موافقه لیکونه.

۱۲- د دې فقرې له (۱ څخه تر ۱۱) جزء پورې تر درج شوو موافقه لیکونو لاندې د دیونو د ضمانت موافقه لیک.

۱۳- نور هغه موافقه لیکونه چې د افغانستان بانک د مقرري په واسطه تجویزېږي.

(۳) د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ د اقداماتو د پیل یا له مصوئیت سره د ترلاسه شوو غوښتنو او منل شوو بدیهیو د پیل د فیصلې له انفاذ وروسته د بانک په اړه د ترلاسه شوو غوښتنو په هکله د انډول رامنځته کول د فیصلې له انفاذ د مخه صورت نشي موندای. د دې قانون په اووه او یایمه ماده کې درج شوي موارد لدې حکم څخه مستثنی دي.

د روانو (جاري) قراردادونو فسخ کول دري اتیایمه ماده:

د ورشکسته بانک (د خرڅلاو، کرایې، اجارې، اجاره یې پېرودنې او استخدام په شمول) ټول یا څو برخې جاري قراردادونه، کېدای شي د تصفيې د مدیر په واسطه په یو اړخیز ډول د مناسب وخت مودې په ترڅ کې وروسته تر دې چې د ورشکستګۍ د اقداماتو د پیل لپاره غوښتنلیک ومنل شي، فسخ کړی شي، پدې شرط چې د بانک مقابلو اړخونو له قرارداد څخه له سرغړونې نه د راپیدا شوو زیانونو د جبران د ترلاسه کولو لپاره خپلې غوښتنې، ثبت کړي وي.

د بانګداری قانون ۱۰۹

د غوښتنو په تصفیې کې تفاهم څلور اتیايمه ماده:

د کمپسيون د دمخني تصویب په صورت کې، د بانک د تصفیې مدیر کولای شي د غوښتنو د تصفیې په کار کې د بانک له اعتبار ورکوونکو او مديونينو سره تفاهم ته کښېني، هيڅ ډول تصفیه د اعتراض اونوي کتنې وړ نده.

تضمین شوي غوښتنې پنځه اتیايمه ماده:

(۱) هغه شتمنی چې د بانک پر علیه د اعتبار ورکوونکو منظورې شوي غوښتنې يا د نورو پر علیه د بانک غوښتنې تضمین کړي، د تصفیې د مدیر په واسطه د عمومي مزایدې له لارې پلورل کېږي. لاندې موارد لډې امر څخه مستثنی دي:

۱- بها لرونکي سندونه، اسعار او نورې هغه شتمنی چې په آسانی سره په بازار کې د خرڅلاو وړ وي، کېدای شي په هغو بازارونو کې چې هلته سوداګري کېږي، ويې پلوري.

۲- بها لرونکي سندونه، اسعار او د بانک نورې شتمنی چې د بانک بدهی تضمینوي او په آسانی سره په بازار کې د خرڅلاو وړ وي، هغه اعتبار ورکوونکي چې دغه شتمنی په واک کې لري، کولای شي، ويې پلوري.

(۲) په هغه صورت کې چې د تصفیې مدیر يې تشخیص کړي چې د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوو شتمنیو ته په عمومي مزایده کې معقوله بیه لاس ته نشي راتلاي، کمپسيون د تصفیې مدیر ته اجازه ورکوي چې شتمنی په خصوصي توګه په هغه بیه چې کمپسيون يې منظوروي، وپلوري.

۱۱۰ دبانكدارۍ قانون

(۳) د دې مادې د (۱) فقرې په ۲ جزء كې د درج شوو شتمنيو په استثنى د ورشكسته بانك ټولې شتمنۍ د تصفيې د مدير په غوښتنه د هغه په واک كې وركول كېږي.

(۴) د هغو شتمنيو د ارزښت په هكله چې په واسطه يې يو طلب تضمينېږي، د تصفيې د مدير او اعتبار وركوونكي ترمنځ رامنځته شوې شخړه، د كمپسيون په واسطه حل كېږي.

په هغه صورت كې چې نوموړې شتمني په بازار يا عمومي مزايده كې پلورل شوې وي، پدې حال كې د پلورنې بيه چې له بازار يا مزايدي څخه لاسته راځي، د شتمنۍ د ارزښت په هكله قطعي گڼل كېږي.

د وركولو لومړيتوب (تقدم)

شپږ اتيايمه ماده:

د ورشكسته بانك شتمنۍ د هغو د اعتبار وركوونكو ترمنځ د لاندې لومړيتوبونو په ترتيب وپشل كېږي:

۱- د سپارنو له بابته غوښتنې چې د پور د بها لرونكو سندونو په ډول وي، هر سپارنوال (سپارنې اېښودونكي) ته حد اكثر تر شلو زرو افغانيو پورې.

۲- د ورشكستگۍ له ادارې څخه رامنځته شوي مخارج اولگښتونه.

۳- د متوليت او بيا رغونې له بابته د بانك پورونه.

۴- هغه ماليات چې د ورشكستگۍ د تصميم له نېټې څخه له دوو كلونو زيات قدامت ونلري او ترسره شوي وي.

۵- د بانك د كاركوونكو د اصلي معاشونو په شمول د اعتبار وركوونكو نه تضمين شوې غوښتنې چې د بانك د ذمت غوښتنه (طلب) ده.

۶- پاتې شتمنۍ د بانك خاوندانو ته د هغوى د ملكيت د ونډو په تناسب، لېږدول كېږي.

د بانګداری قانون ۱۱۱

د انحلال پلان

اووه اتيایمه ماده:

(۱) د بانک پر خلاف د انحلال د اقداماتو په پیل کېدو د کمپسیون د فیصلي له نېټې وروسته د دريو مياشتو په ترڅ کې، د تصفيې مدير د انحلال مفصل پلان برابرې او د تصويب لپاره يې کمپسیون ته وړاندې کوي. په دغه پلان کې لاندې اقدامات شامل دي:

۱- د جاري بېلانس شپېت پروفورمه چې د بانک شتمنی او بدهۍ د هغو د انحلال د تخميني ارزښت مطابق څرګندوي او د بېلانس شپېت پروفورمه چې د دريو راتلونکو مياشتو مودې په ترڅ کې د بانک منتظره شتمنی او بدهۍ څرګندې کړي، دغه بېلانس شپېتونه د اعتبار ورکونکو د منل شوو غوښتنو، منظورو شوو غوښتنو او د اعتراض وړ غوښتنو په شان د بانک د يون مشخصوي.

۲- د بانک د تېرو او احتمالي راتلونکو عوایدو او لګښتونو ربعوار رپوتونه.

۳- د بانک د څرخلاو د چارو د پرمختګ او د عمده يا يوې برخې شتمنيو د څرخلاو د پلان رپوت.

۴- د تېراېستونکو موافقه لیکونو، ترسره شوو لېږدونو او هغو حقوقو چې د هغو په واسطه رامنځته شويدي د فسخ کولو لپاره د عدلي اقداماتو په شمول د بانک د غوښتنو د قضايي يا له قضايي تعقيب حوزې څخه د بهر تعقيب په هکله رپوت.

۵- بانک ته د زیانونو د اړولو لپاره د بانک د مدیرانو د غیر قانوني فعالیتونو او اقداماتو په هکله رپوت.

۶- د بانک د کارکوونکو لپاره د تدارکاتو په هکله د بشپړ تحلیل او تجزيې په شمول د بانک د بیمې د قراردادونو، استخدام او خدماتو په شان جاري قراردادونو د دوام يا فسخ په هکله رپوت.

۱۱۲ دبانكداری قانون

۷- د د رږو راتلونكو مياشتو په ترڅ كې د بانک د دښو د بانک اعتبار وركوونكو ته د احتمالي وركړو د برنامې په هكله رپوټ.
۸- د تصفيې د مديريت د پروسې د تېرو او راتلونكو مخارجو او لگښتونو په هكله رپوټ.

(۲) د انحلال پلان په هرو د رږو مياشتو كې نوي كېږي او د كمپسيون په واسطه د هغه له تصويب وروسته د څېړنې لپاره د بانک د اعتبار وركوونكو په لاس رسې. كې چې غوښتنې يې د منظور شوو غوښتنو په فهرست كې، د دې قانون د يو اتيايمې مادې د حكم مطابق درج شوې دي، وركول كېږي.

د ورشكسته بانک بيا احياء كول

اته اتيايمه ماده:

ورشكسته بانک په كلي يا جزيي صورت سره بيا رغول كېدای نشي، خو د دې قانون په يو شپږمه ماده كې د درج شوي حكم مطابق.

له اعتبار وركوونكو سره نه جوړېدل (نه سازش)

نه اتيايمه ماده:

له اعتبار وركوونكو سره هېڅ ډول سازش يا نور ترتيبات صورت نشي موندی. د دې قانون په څلور اتيايمه ماده كې درج شوي موارد لدې حكم څخه مستثنی دي.

عمومي غونډه او د اعتبار وركوونكو كمېټه

نوي يمه ماده:

(۱) اعتبار وركوونكي نشي كولای د ورشكسته بانک د انحلال په اړه غونډه جوړه كړي، خو د تصفيې د مدير په غوښتنه، د د افغانستان بانک په تأييد او د غونډې د جوړېدو د اړتيا په اړه د كمپسيون د فيصلې په اثر.

دبانګداری قانون ۱۱۳

(۲) اعتبار ورکونکي نشي کولای د ورشکسته بانک د انحلال په اړه کومه کمېټه جوړه کړي، خو د تصفيې د مدیر په غوښتنه، د د افغانستان بانک په تاييد او د يوه يا له يوه څخه د زیاتو اعتبار ورکونکو د گټو د ساتنې د نمایندګۍ په منظور د کمېټې د جوړېدو د گټورتوب په هکله د کمېسيون د فيصلې په اثر.

(۳) کمېسيون د غونډې د جوړېدو يا د کمېټې د تشکيلېدو د مجاز گڼلو په اړه، د تصميم له نيولو وروسته د هغوی دندې او د واکونو حدود مشخصوي.

د سپارنو اېښودونکو ته د د مخه فوري ورکړه

يو نوي يمه ماده:

په ورشکسته بانک کې د عندالمطالبه سپارنو د حسابونو له بابته غوښتنې چې د پور د بها لرونکو سندونو په ډول نه وي زيات نه زيات تر شلو زرو افغانیو پورې هر سپارنه اېښودونکي ته تر کومه ځايه چې ممکنه وي له سپارنې اېښودونکو سره له تماس او پېژندنې وروسته ورکول کېږي. دغه دمخه ورکړه د بانک د انډول کوونکي حق په وسيله نه اغېزمنه کېږي.

وېش

دوه نوي يمه ماده:

(۱) هغه منظوري شوي غوښتنې چې برابره (مساوي) درجه لري، په يوه طبقه کې درج او د هغو د لومړيتوب د حق پر بنسټ فهرست کېږي او د وېش په يوه برنامه کې، د دې قانون د شپږ اتيايمې مادې د حکم مطابق ثبتېږي، د دې قانون په يو نوي يمه ماده کې د درج شوو حکم په استثنی د هغو مطالباتو د ورکړې وړ مبالغ چې په مساوي درجه کې قرار لري د موجودو وجوو د مبلغ پر بنسټ په عين فيصدي سره ټاکل او ورکول کېږي.

۱۱۴ دبانكدارۍ قانون

(۲) د تصفيې مدير كولاى شي د دې قانون د شپږ اتيايمې مادې د حكم مطابق هغو اعتبار وركوونكو ته د وركړې د وېش برنامه چې مطالبات يې منظور شويدي، د تصويب لپاره كمپسيون ته وړاندې كړي.

(۳) د تصفيې مدير مكلف دى هغه وركړه چې د وېش په برنامه كې فهرست شوې او كمپسيون تصويب كړې وي، له ځنډ پرته ترسره كړي.

د وېش په برنامه كې شامل مبالغ چې له اعتبار وركوونكو سره يې د نه پېژندنې او تماس له امله د وركړې وړ ندي، تر يوه حساب لاندې د افغانستان بانک ته سپارل كېږي.

د تصفيې مدير د هېواد په يوه كثيرالاتتشاره ورځپاڼه كې د خريتا په خپرولو سره، اعتبار وركوونكو ته بلنه وركوي چې بانک ته مراجعه وكړي، سپارل شوي مبالغ اعتبار وركوونكو يا يې ورثې ته د وركړې لپاره د هغې مودې تر تېرېدو (انقضاء) پورې چې د قانون په واسطه ټاكل شوې ده، له د افغانستان بانک سره باقي پاتې كېږي. نه وركړل شوي مبالغ دولت ته لېږدول كېږي.

د فرع يا داخلي نمايندگۍ د دفتر پر خلاف د ورشكستگۍ اقدامات دري نوي يمه ماده:

(۱) د يوه غير مېشت بانک د فرع يا داخلي نمايندگۍ د دفتر پر خلاف د ورشكستگۍ اقدامات تر دغو شرايطو لاندې پيل كېدلای شي:

۱- د دې قانون په پنځه شپېتمه ماده كې درج شوى يو يا زيات شرايط د غير مېشت بانک پر فرع يا د نمايندگۍ د دفتر باندې لكه د بانک هغسې د تطبيق وړ دي.

۲- د غير مېشت بانک پر خلاف د ورشكستگۍ اقدامات، په هغه هېواد كې چې مركزي دفتر يې پكې واقع دى يا خپلې معاملې زياتې هلته ترسره كوي، د د افغانستان بانک په غوښتنه پيل كېدلای شي.

دبانكدارۍ قانون ۱۱۵

(۲) د دې قانون په لسم فصل كې د درج شوو مادو د حكمونو په فروعو او داخلي دفترونو باندې لكه داسې چې هغوى په ټوليزه توگه داخلي بانك جوړوي، د تطبيق وړ دى.

له غير مېشت بانك سره لكه د يوه داخلي بانك د عامل هيتت او د ونډه والو د عمومي مجمع په ډول چلند كېږي.

د غير مېشت بانك شتمنى، بدهى، اقدامات او نه اقدامات چې د فروعو او داخلي دفترونو د معاملو او راكړو وركړو په پايله يا په اړه منځته راځي، په داخلي واحد بانك پورې مربوط گڼل كېږي.

(۳) د هغه دفتر ته د غير مېشت بانك د فرعي يا داخلي نمايندگۍ د دفتر پر خلاف د ورشكستگۍ د اقداماتو د پيل په هكله د كمېسيون د فيصلې له خبروروسته، غير مېشت بانك نشي كولاى په افغانستان كې د بانكدارۍ د فعاليتونو په سرته رسولو لاس پورې كړي. د بانكدارۍ هغه فعاليتونه چې د تصفيې د مدير لخوا چې هغه دفتر ته انتصاب شوى يا يې په دمخه ليكلې اجازې سره صورت مومي، لدې امر څخه مستثنى دي.

(۴) د هغو مسؤليتونو دانډول يا تخليص په هكله چې په افغانستان كې د غير مېشت بانك د معاملو په پايله كې منځته راځي يا په بل ډول په هغه پورې مربوط دي، د غير مېشت بانك د فرع يا داخلي دفتر پر خلاف د ورشكستگۍ د اقداماتو د پيل په اړه، د دې قانون په دوه اتيايمه ماده كې درج شوي حكمونه د تطبيق وړ دي.

(۵) د غير مېشت بانك د فرع يا داخلي نمايندگۍ پر خلاف د ورشكستگۍ اقدامات چې په افغانستان كې پيل كېږي، د هغه بانك د بهرنيو شتمنيو په اړه د هغوى د مطالباتو د ترلاسه كولو لپاره د غير مېشت بانك د اعتبار وركوونكو حقوق، نه محدودوي.

له پولې (مرز) څخه د بهر بانک افلاس څلور نوي یمه ماده:

د ورشکسته بانک چې له پولې څخه بهر فعالیت لري د جهاني شتمنیو مجموعې ته د کورنیو او بهرنیو اعتبار ورکونکو د برابرې لاس رسۍ د زمينې د رامنځته کولو په منظور، لاندې اقدامات صورت مومي:

۱- په هغه صورت کې چې ورشکسته داخلي بانک په یوه بهرني هېواد کې د فروغو یا نمایندګۍ د دفترونو لرونکی وي، د د افغانستان بانک تر ممکنه حده پورې د هغه هېواد له مقاماتو سره همکاري کوي.

۲- په هغه صورت کې چې د داخلي ورشکسته بانک اعتبار ورکونکي په خپلو غوښتنو پورې د اړوندې ورکړې یوه برخه په بهرني هېواد کې ترلاسه کړې وي، پاتې مطالبات یې له منځته راغلو لګښتونو سره یو ځای د ورکړې لپاره د ورشکستګۍ په افغاني اجرائټو کې شامېلېدای شي.

۳- کمپسيون د غیر مېشتو بانکونو د بهرنۍ ورشکستګۍ د متولیت د اقداماتو او د بیا احیاء کولو د تصمیمونو د په رسمیت پېژندلو د حدودو په هکله د هغوی د فرغو او د داخلي نمایندګۍ د دفترونو په اړوند تصمیم نیسي.

۴- په هغه صورت کې چې غیر مېشت بانک په هغه هېواد کې چې مرکزي دفتر یې پکې واقع دی یا خپله راکړه ورکړه زیاتره هلته ترسره کوي، د انحلال په حال کې وي، کمپسيون کولای شي د افغانستان بانک په غوښتنه او دا چې هغه د اعتبار ورکونکو په صلاح وګڼي، د هغه هېواد منحلونکو مراجعو ته د غیر مېشت بانک د شتمنیو د لېږدولو اجازه ورکړي.

دبانكدارۍ قانون ۱۱۷

د كمپسيون او د د افغانستان بانک ترمنځ مشورې پنځه نوي يمه ماده:

كمپسيون د هغه بانک په هکله چې ورشکسته اعلامېږي د تصميم له نيولو د مخه، خپله پيشنهادي فيصله د مشورې د وړاندې کولو په غرض د د افغانستان بانک ته خبر ورکوي او د فيصلې په وخت کې د افغانستان بانک مشورې په پام کې نيسي.

كمپسيون مکلف دی د د افغانستان بانک د ټولو يا يوې برخې مشورو د نه منل کېدو په صورت کې، د هغې دليل د خپلې فيصلې په متن کې څرگند کړي.

د ورشکستگۍ د اقداماتو پای ته رسېدل شپږ نوي يمه ماده:

(۱) تصفيې مدير د دندو له پای ته رسېدو وروسته د تصفيې په هکله د راپور په وړاندې کولو سره د کمپسيون د فيصلې پر اساس د مديريت له دندې څخه گوښه کېږي. په فيصله کې د بانک او د تصفيې د مديريت د دفترونو او سندونو د ساتلو دستور هم درجېږي.

(۲) دبانک پر خلاف د ورشکستگۍ اقدامات هغه وخت پای مومي چې د منحل شوي بانک ټولې شتمنۍ او عايدات يې د بانک اعتبار ورکونکو ته ورکړل شوي وي يا د دې قانون د نوي يمې مادې د (۳) فقرې د حکم مطابق، اعتبار ورکونکو ته د ورکړې لپاره د لاس رسۍ په غرض د د افغانستان بانک ته سپارل شوي وي.

(۳) دبانک پر خلاف د ورشکستگۍ اقداماتو ته د پای ورکولو په هکله د کمپسيون فيصله د کمپسيون په واسطه خپرېږي.

يوولسم فصل وروستني حكومه

د د افغانستان بانک د واکونو خپلواکي (استقلاليت)

اووه نوي یمه ماده:

د د افغانستان بانک د خپلو دندو په ترسره کولو کې د مستقلو واکونو لرونکی دی. ټول هغه مقررات، دساتیر او لارښوونې چې د د افغانستان بانک په واسطه وضع کېږي او له یوې مؤسسې څخه په زیاتو پورې اړه لري، خپرېږي او د خپرېدو له نېټې یا بلې هغې نېټې څخه چې په مقررې، دستور یا لارښود کې یې ټاکي، نافذېږي. د د افغانستان بانک د دغه ډول مقررو، دساتیرو او لارښودونو په ساتلو مکلف دی.

د وړ اداري معیارونه

اته نوي یمه ماده:

(۱) د د افغانستان بانک مکلف دی له خپلو قانوني واکونو څخه په عادلانه توګه او یوشان د سالمو اداري اصولو مطابق او د هغو هدفونو د تحقق لپاره چې دغه واکونه ورته سپارل شوي دي، ګټه واخلي.

(۲) د د افغانستان بانک تصمیمونه چې د دې قانون د حکمونو مطابق نیول کېږي، یې پلوه او پر عیني او منطقي ملاحظاتو ولاړوي او د دې قانون حکمونه منصفانه تطبیقوي.

(۳) د د افغانستان بانک د خپلو دندو په سرته رسولو کې، د دې قانون د حکمونو په پام کې نیولو باندې مکلف دی.

هغه فشار او محدودیت چې پر یوه شخص باندې او یایې د فعالیت په سرته رسولو او د خدمت په برابرولو کې وضع کوي، له هغو ګټو

دبانكدارۍ قانون ۱۱۹

سره متناسب وي چې د دغه فشار او محدوديت له وضع كېدو څخه يې انتظار كېږي.

انتقالي حكمونه

نهه نوي يمه ماده:

(۱) هغه بانك چې د مخه يې له د دافغانستان بانك څخه د بانكدارۍ جواز ترلاسه كړې دى مكلف دى، د دې قانون د نافذېدو له نېټې وروسته د دريو مياشتو په ترڅ كې د بانكدارۍ د جواز د نوي كولو لپاره، د د افغانستان بانك ته غوښتنليك وړاندې كړي. پخوانى جواز د د افغانستان بانك لخوا د هغه دنوي كولو يارد له نېټې څخه له اعتباره لوبږي.

(۲) هغه بانك چې د بانكدارۍ د جواز د نوي كولو غوښتنليك يې د دې قانون په دري شپېتمه ماده كې د درج شوو حكمونو مطابق ردېږي، د هغه متولي په واسطه چې د د افغانستان بانك لخوا ټاكل كېږي، منحلېږي. خو دا چې د دافغانستان بانك دماليې له وزارت سره په تفاهم كې تصميم ونيسي، يوازې د يوې مالي مؤسسې په توگه چې د خپلو حسابونو لپاره د پانگي اچونې د اعتبار په منظور، له عمومو څخه د سپارنو او دبېرته وركړې وړ و جوړو په راکړه وركړه بوخته نه وي، خپلو فعاليتونو ته دوام وركړي پدې حالت كې د بانك عنوان دادارې له نوم څخه حذف كېږي.

انفاذ

سلمه ماده:

دغه قانون د توشېح له نېټې څه نافذ او په رسمي جريده كې دې خپور شي.

۱۲۰ دبانكدارۍ قانون

د قوانینو لغو كېدل

یو سلو یوومه ماده:

ددې قانون په نافذېدو سره، د ۱۳۷۷/۸/۱۶ نېټې په (۷۷۰) گڼه رسمي جریده کې خپور شوی دبانكدارۍ قانون اونورا پوند تقنیني سندونه اودهغه مغایر حکمونه لغو گڼل کېږي.

قانون بانكدارى

قانون بانکداری ۱۲۳

فرمان

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد انفاذ قانون بانکداری
افغانستان

شماره: (۶۳)

تاریخ: ۱۳۸۲/۶/۲۷

به خاطر هماهنگ ساختن قوانین بانکی با مقتضیات عصر حاضر و به منظور ایجاد فضای کاملاً مطمئن و مصون و جلب اعتماد و تشویق هر چه بیشتر سرمایه گذاری خصوصی داخلی و خارجی و سایر مراجع بین المللی در سیستم بانکی و سهم گیری فعال شان در حیات اقتصادی و عطف توجه دولت به بخش خصوصی، قانون بانکداری افغانستان را به نام خدای توانا توشیح می نمایم. این قانون از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان

قانون بانکداری

فصل اول

احکام عمومی

اصطلاحات

ماده اول:

اصطلاحات آتی در این قانون معانی ذیل را دارا می‌باشد:

- ۱- مدیر: شخصی است که عضو هیئت نظار، هیئت عامل یا کمیته بررسی بانک بوده و یا در بست مدیریت آن ایفای وظیفه می‌نماید.
- ۲- بانک: شخصیت حکمی است که به منظور ایجاد اعتبارات یا سرمایه گذاری مشغول دادوستد و دریافت سپرده‌های پولی یا سایر وجوه قابل باز پرداخت از عموم، برای حساب خود باشد.
- ۳- شرکت بانکی مادر: شرکتی است که توسط تنظیم کننده بانک‌های کشوری- که مقررش در آن واقع است، تنظیم می‌شود و یک یا بیشتر از یک شرکت تابع آن دارای جواز بانکی باشد.
- ۴- جواز بانکداری: اجازه نامه‌ای است که جهت اشتغال به پیشه دریافت امانات و سپرده‌ها یا سایر وجوه قابل بازپرداخت از عموم مردم، اعطای اعتبار و سرمایه گذاری‌ها توسط د افغانستان بانک به یک شرکت صادر می‌شود.
- ۵- فعالیت‌های بانکی: فعالیت‌هایی است که در ماده سی و سوم این قانون درج گردیده است.
- ۶- فرع یا دفتر فرعی: محل داد و ستد است که طبق قانون متعلق به بانک بوده و کلیه یا برخی امور بانکداری در آن انجام می‌شود. طبق احکام مندرج این قانون تمام دفاتر فروع داخلی بانک غیر مقیم به‌حیث دفتر نمایندگی واحد پنداشته می‌شود. مراسلات و مکاتبات د افغانستان بانک با دفتر نمایندگی‌ای که بانک غیر مقیم معرفی می‌کند و یا در صورت عدم معرفی، با دفتر نمایندگی- ای که خود د افغانستان بانک لازم می‌داند، صورت گیرد.

قانون بانکداری ۱۲۵

۷- اعتبار: هر نوع پرداخت یا تعهد به پرداخت یک مبلغی است که به عوض حق باز پرداخت مبلغ اعطا شده با پرداخت تکتانه، سایر مصارف تضمین شده یا تضمین نشده، هر نوع تمدید قرضه، هر نوع تضمین صادر شده و خرید اسناد بهادار قرضه یا سایر اشکال تعهد پرداخت مبلغ که بطور مستقیم یا توسط یک قیمت خرید تخفیفی تکتانه پرداخته شده است، می‌باشد.

۸- اسناد بهادار قرضه: سند قرضه قابل معامله، سند معادل آن و سند قابل معامله است که حق حصول سند بهادار قرضه قابل معامله دیگر از طریق تعهد اشتراک یا تبادل را بدهد. اسناد بهادار قرضه شامل سند ثبت شده در دفتر می-باشد.

۹- سپرده: تحویلی مبلغ پول است که در یک حساب جاری یا پس انداز در دفاتر بانک نگهداری می‌شود. این تحویلی بر اساس توافق بین سپرده گذار یا نماینده وی و بانک مبنی بر باز پرداخت، انتقال به یک حساب دیگر، با تکتانه یا بدون آن یا جایزه، بالوسيله درخواست آنی و میعادای صورت می‌گیرد.

۱۰- داخلی: شخص حکمی است که دفتر مرکزی یا محل اصلی داد و ستد آن در افغانستان واقع می‌باشد.

۱۱- حساب غیر فعال: مفهومی است که در فقرة (۵) ماده سی و ششم این قانون درج می‌باشد.

۱۲- شخص شایسته و مناسب: شخص امین و قابل اعتماد است که صلاحیت های حرفوی، سابقه کاری، موقعیت مالی یا مشغولیت وی از طرف د افغانستان بانک از مالکیت، اداره یا تولیت بانک سلب صلاحیت نگردیده باشد. شخصی که به اثر ارتکاب جرم توسط محکمه ذیصلاح به حبس محکوم گردیده باشد، شخص مناسب و شایسته شناخته نمی‌شود، مگر این که محکومیت وی مبنی بر فعالیت های سیاسی یا مذهبی باشد یا از طرف محکمه ذیصلاح ورشکسته اعلان شده و یا به علت بدرفتاری شخصی، از طرف مرجع ذیصلاح از انجام یک حرفه سلب صلاحیت گردیده و یا صلاحیت وی به حالت تعلیق در آورده شده باشد.

۱۲۶ قانون بانکداری

۱۳- د افغانستان بانک: مفهومی است که در ماده اول قانون د افغانستان بانک درج می‌باشد.

۱۴- کمیسیون حل و فصل منازعات مالی: کمیسیونی است که در ماده شصت و هشتم این قانون درج می‌باشد.

۱۵- غیر مقیم: شخصیت حکمی به غیر از مفهوم مندرج جزء (۱۰) این ماده می‌باشد.

۱۶- شخص: عبارت از شخص حقیقی یا حکمی است.

۱۷- سهم استحقاقی ذیصلاحیت: سهم مستقیم یا غیر مستقیم در یک تشبث است که دارنده آن مستحق ده فیصد یا بیشتر از سرمایه یا حق رأی یا امکان اعمال نفوذ قابل توجه در اداره یک تشبث که سهام مذکور در آن واقع است، می‌باشد.

۱۸- دفتر نمایندگی: محل داد و ستد وابسته به بانک است که در آن سپرده های پولی با وجوه قابل باز پرداخت از عموم مردم دریافت شده نمی‌تواند.

۱۹- شرکت تابع: شخصیت حکمی است که یک شخص یا گروه از اشخاص بطور دسته جمعی در آن دارای معادل پنجاه در صد یا بیشتر سهام واجد حق رای یا سهام استحقاق ذیصلاحیت بوده، نفوذ و کنترل مؤثری در اداره و اجرای سیاست ها و برنامه های شرکت داشته باشند.

فعالیت های ممنوعه

ماده دوم:

(۱) هیچ شخص نمی‌تواند بدون حصول جواز بانکداری از افغانستان بانک به فعالیت های دریافت سپرده‌های پولی یا سایر وجوه قابل باز پرداخت از عموم، به منظور ایجاد اعتبار یا سرمایه گذاری در کشور اقدام نماید.

اشخاص ذیل از این حکم مستثنی می‌باشند:

۱- شخصی که مطابق احکام اسناد تقنینی قبل از انفاذ این قانون برای دریافت سپرده ها یا سایر وجوه قابل باز پرداخت از عموم به منظور ایجاد اعتبار یا سرمایه گذاری در افغانستان جواز فعالیت دریافت کرده است.

قانون بانکداری ۱۲۷

۲- شخصی که پول تمویل اعتبارات را از طریق تعهد اشتراک سهامی در سرمایه غیر قابل باز پرداخت، ماحصل اعتبار از مؤسسات مالی یا اسناد بهادار قرضه صادر شده در بازار های سرمایه، بدست می آورد.

۳- شخصی که به علت ماهیت و اندازه تشبث یا سرچشمه منابع وی توسط دافغانستان بانک از احکام این قانون معاف شده باشد.

این معافیت‌ها می‌تواند مشروط یا از نظر زمانی محدود یا قسمی باشند و برخی از احکام این قانون را که به شخص مذکور قابل اطلاق باشد، مشخص و فهرست می‌گردد.

(۲) هیچ شخص نمی‌تواند بدون جواز بانکداری از کلمه بانک یا مشتقات آن در رابطه به داد و ستد، محصول یا خدمت استفاده نماید، مگر این که استفاده آنرا قانون یا موافقتنامه بین المللی به رسمیت شناخته باشد یا مواردی که کلمه (بانک) در آن به کار رفته، مربوط به فعالیت‌های بانکی نباشد. دفتر نمایندگی نمی‌تواند از کلمه بانک در عنوان خود استفاده نماید، مگر این که کلمه (بانک) یک جزء از نام قانونی بانکی باشد که دفتر نمایندگی به آن مربوط است. بانکی که جواز بانکداری آن لغو شده، مکلف است عبارت (بانک در حال انحلال) را در عنوان خود به کار ببرد.

(۳) د افغانستان بانک می‌تواند دفاتر اسناد و ثبت‌های اشخاص مورد نظر را تفتیش و باز رسی نماید، در صورت تعلل و تمرد، مراجع مسئول امنیتی مکلف اند حین تقاضا با توسل به زور د افغانستان بانک را درین رابطه همکاری نمایند.

(۴) در صورتی که شخص مغایر احکام مندرج این ماده فعالیت‌هایی را انجام دهد، د افغانستان بانک می‌تواند در مورد ذیلأ برخورد نماید:

۱- هدایت مبنی بر قطع فوری فعالیت‌ها را صادر نماید. در صورتی که شخص در مدت یک هفته فعالیت‌های خویش را قطع ننماید، د افغانستان بانک موضوع را به کمیسیون خدمات مالی محول می‌نماید. کمیسیون در مورد ضبط و نگهداری دارائی‌ها، دفاتر و اسناد توسط د افغانستان بانک تصمیم اتخاذ می‌نماید و در

۱۲۸ قانون بانکداری

مورد رسیدگی موضوع طی مدت یک هفته اقدام نموده و در جلسه رسیدگی، از شخص مورد نظر و سایر اشخاص ذی‌علاقه دعوت به عمل آورده و طبق حکم ماده شصت و سوم این قانون امر ضبط یا رفع ضبط و نگهداری دارائی‌ها، دفاتر و اسناد را صادر می‌نماید.

۲- کمیسیون می‌تواند در صورت رفع امر ضبط و نگهداری دارائی‌ها، دفاتر و سایر اسناد، در مورد چگونگی جبران خسارات وارده به د افغانستان بانک دستور صادر نماید.

۳- در صورت انحلال، عایدات انحلال جهت پرداخت مخارج قضائی و سایر مصارفات د افغانستان بانک، سپرده‌های امانت گذاران و سایر داینین شخصی و یا مؤسسه مربوط، به ترتیب ترجیح، توزیع می‌گردد. دارائی‌های باقی مانده حسب احوال به مالکین آن منتقل شده و یا به دولت تعلق می‌گیرد.

وضع مقررات بانکداری

ماده سوم:

(۱) د افغانستان بانک می‌تواند طبق احکام این قانون، مقررات وضع نماید. به منظور عطف توجه به صنعت بانکداری داخلی، طرح مسوده مقررات با شرح اهداف آنرا نشر نموده و ضم اطلاعیه جهت جمع آوری نظریات و پیشنهادات به مراجع ذیربط ارسال می‌دارد.

نظریات و پیشنهادات در مورد مسوده مقررات در مدت معین که کمتر از یکماه بعد از نشر مسوده نمی‌باشد، به د افغانستان بانک ارائه می‌گردد.

(۲) د افغانستان بانک در تهیه متن نهائی مقررات، نظریاتی را که بر اساس فقره (۱) این ماده بدست آورده، در نظر می‌گیرد، در صورت تصویب مقررات، دافغانستان بانک مکلف است پاسخ خود را در مورد نظریات فوق منتشر سازد. اگر متن نهائی مقرر از پیش نویس که مطابق فقره (۱) این ماده منتشر نموده، تفاوت قابل ملاحظه داشته باشد، نکات کلی این تفاوت نیز از طرف د افغانستان بانک منتشر می‌گردد.

قانون بانکداری ۱۲۹

(۳) در صورتی که د افغانستان بانک تشخیص نماید که تأخیر در تطبیق احکام مندرج فقره‌های (۱) و (۲) این ماده تهدید جدی به منافع سیستم بانکی پنداشته می‌شود، مفاد فقره‌های متذکره بالای مقررات پیشنهادی قابل اطلاق نمی‌باشد. در مقدمه مقرر در مورد چنین تصمیمی توضیح داده می‌شود.

طرز العمل در مورد منافع خارجی در فعالیت‌های بانکداری داخلی

ماده چهارم:

(۱) د افغانستان بانک صلاحیت دارد به بانکها و شرکت‌های بانکی مادر غیر مقیم اجازه دهد تا در بانک‌هایی که از د افغانستان بانک جواز اخذ نموده اند، سهم استحقاق ذیصلاحیت و در مطابقت با جواز بانکداری شرکت‌های تابع داخلی یا در مطابقت با اجازه نامه‌های صادر شده از طرف د افغانستان بانک، فروغ و دفاتر نمایندگی داخلی داشته باشند، مشروط بر این که دارائی‌ها و فعالیت‌های آنها متضاد با توسعه منظم و عملکرد سالم سیستم بانکداری ملی افغانستان نبوده و تهدیدی علیه آن پنداشته نشود.

(۲) د افغانستان بانک، در تنظیم و نظارت بر شرکت‌های تابع داخلی بانک‌های غیر مقیم، شرکت‌های بانکی مادر، فروغ و دفاتر نمایندگی داخلی بانک‌های غیر مقیم و فروغ دفاتر نمایندگی غیر مقیم بانک‌ها داخلی، بطور مؤثر با نظارت کنندگان بانکی خارجی مربوط، بر اساس عمل بالمثل همکاری می‌نماید. به این منظور، د افغانستان بانک می‌تواند موافقتنامه‌های همکاری با تنظیم کنندگان بانک‌های خارجی را امضاء نماید.

مصونیت از تعقیب عدلی

ماده پنجم:

اعضای شورای عالی، رئیس کل، معاون، کارمند یا مامور و یا نماینده د افغانستان بانک و شخصی که مطابق احکام این قانون به حیث متولی یا مدیر تصفیه منسوب می‌گردد، مسئول هیچ نوع خساره ناشی از اقدام یا عدم اقدام جهت انجام و یا

۱۳۰ قانون بانکداری

قصد انجام وظیفه نمی‌باشد، مگر این‌که ثابت گردد که عمل یا اشتباه وی ناشی از سوء نیت صورت گرفته است.

فصل دوم

جواز و اجازه نامه

جواز و اجازه نامه بانکداری

ماده ششم:

(۱) د افغانستان بانک یگانه مرجع صدور و لغو جواز بانکداری و اجازه نامه بانکي برای ایجاد فروع و دفاتر نمایندگی می‌باشد.

(۲) جواز ها و اجازه نامه‌های که مطابق احکام این قانون صادر می‌شوند برای یک مدت نامحدود دارای اعتبار بوده و قابل انتقال نمی‌باشد و از تاریخ صدور نافذ است، مگر این‌که در قانون طور دیگری پیشبینی گردیده باشد.

(۳) د افغانستان بانک حین صدور جواز یا اجازه نامه بانکداری می‌تواند در صورت ضرورت، شرایط یا محدودیت‌هایی ضمیمه کند، این محدودیت‌ها می‌تواند بعداً توسط د افغانستان بانک تعدیل گردد.

(۴) جوازهای بانکداری فقط به شرکت‌های که مطابق قوانین افغانستان ایجاد و ثبت شده باشند و سرمایه ابتدائی پرداخته شده مجاز آن‌ها از دو صد و پنجاه ملیون (۲۵۰۰۰۰۰۰۰) افغانی و یا مبلغ بیشتری که توسط مقررات د افغانستان بانک به این منظور مشخص می‌گردد، کمتر نباشد، صادر می‌گردد.

درخواست برای جواز بانکداری اجازه نامه و فیس

ماده هفتم:

(۱) درخواست برای جواز بانکداری و اجازه نامه کتباً به د افغانستان بانک ارائه می‌گردد.

شرایط ارائه و ارزیابی درخواست توسط مقررات د افغانستان بانک مشخص و طبع می‌گردد.

قانون بانکداری ۱۳۱

(۲) د افغانستان بانک مکلف است قبل از تصویب درخواست جواز بانکداری یا اجازه نامه، در رابطه به وضعیت مالی، سوابق شخصی، حرفوی و جرمی مالکین و دارندگان سهم استحقاقی در بانک و مدیران بانک که تقاضا برای شان در جریان است تحقیقات همه جانبه انجام دهد.

مؤسسات مالی و مسئولین جمع آوری مالیات و مراجع امنیتی مکلف اند درین رابطه با د افغانستان بانک همکاری نمایند.

(۳) د افغانستان بانک می تواند به منظور جبران قسمتی از مخارج ناشی از اعطای جواز اجازه نامه و نظارت بانکها، فیس تقاضا نماید. هم چنان فیس سالانه جهت تأمین مصارف اداری، در خلال سالهای که چنین جوازه و اجازه نامهها باقی می ماند از طرف دافغانستان بانک مطالبه و دریافت شده می تواند.

(۴) در صورت عدم تحقق شرایط معیارهای ارزیابی درخواست مندرج فقره (۱) این ماده، درخواست ارائه شده، مسترد می گردد.

طرز صدور جواز بانکداری برای شرکت های جدیدالتأسیس

ماده هشتم:

(۱) طرز صدور جواز بانکداری برای شرکت های جدید التأسیس حاوی دو مرحله می باشد:

۱ - راییه درخواست مقدماتی به منظور اخذ جواز بانکداری توسط مؤسسین شرکت.

۲ - راییه درخواست نهائی بعد از تأسیس و ثبت که متضمن شرایط مندرج ماده دوازدهم و مقررات مندرج فقره (۱) ماده هفتم این قانون می باشد. د افغانستان بانک می تواند در جریان بررسی درخواست، مدارک دیگر نیز مطالبه نماید.

(۲) دافغانستان بانک مکلف است بعد از دریافت درخواست مقدماتی و ملاقات با درخواست کنندگان و مدیران پیشنهادی بانک و حصول اطمینان از کامل بودن درخواست مقدماتی، موضوع را برای درخواست کننده اطلاع دهد.

۱۳۲ قانون بانکداری

(۳) د افغانستان بانک مکلف است بعد از صدور اطلاعیه مندرج فقره (۲) این ماده در خلال سه ماه درخواست را منظور یا رد نموده و یک نقل از تصمیم خود را به درخواست کنندگان ارسال نماید.

مدت بررسی درخواست‌های مقدماتی که توسط درخواست کننده غیر مقیم ارائه می‌گردد، شش ماه و اخذ تصمیم درین رابطه حاوی مطالب ذیل می‌باشد:

۱ - تعهد و پرداخت میزان حد اقل سرمایه قابل پرداخت قبل از صدور جواز بانکداری. (د افغانستان بانک جهت تعیین مبلغ حد اقل سرمایه بانک، به‌خصوص برنامه داد و ستد و فعالیت های بانکی بانک را که در اسناد و مدارک تأیید کننده آن درج شده است، مورد مطالعه و بررسی قرار می‌دهد).

۲- فهرست شرایط و محدودیت های مربوط به صدور جواز، در صورت وضع آنها.

۳- ارایه توضیحات مفصل در مورد چگونگی رعایت شرایط خاص که قبل از صدور جواز لازمی پنداشته می‌شود.

۴- د افغانستان بانک در صورت رد درخواست مقدماتی یا وضع شرایط یا محدودیت های خاص بر جواز بانکداری، دلایل آنرا به تفتیش ذکر می‌نماید.

(۴) د افغانستان بانک در صورت تصویب درخواست مقدماتی، حساب در دفاتر خود برای دریافت سرمایه تعهد شده به اسم بانک در حال تشکیل افتتاح می - نماید و در خلال شش ماه از تاریخ تصویب، شرکت درخواست کننده به عنوان یک شرکت تأسیس گردیده و در دفتر ثبت مربوط در د افغانستان بانک ثبت گردیده و میزان حد اقل مبلغ سرمایه که توسط د افغانستان بانک تعیین شده، تعهد و پرداخت می‌گردد، سپس از طرف شرکت درخواست نهایی برای جواز بانکداری به د افغانستان بانک تقدیم می‌گردد.

در صورت عدم تکمیل این مراحل تصمیمی که بر مبنای آن درخواست تصویب گردیده بود، فسخ پنداشته می‌شود.

درخواست نهائی که بر مبنای مقررۀ د افغانستان بانک تقدیم می‌گردد شامل مدارک تأییدی ذیل می‌باشد:

قانون بانکداری ۱۳۳

- ۱- موجودیت شواهد مستند که نشان دهنده تشکیل و ثبت شرکت و سایر شرایط خاصی که توسط د افغانستان بانک اعمال گردیده است.
- ۲- موجودیت اقرانامه تحریری صادر شده از طرف شرکت که بیانگر عدم تغییر مهمی در اطلاعات ارایه شده در درخواست مقدماتی بوده باشد. در صورت بروز هرگونه تغییرات، موضوع مفصلاً شرح داده می‌شود.
- (۵) در صورتی که د افغانستان بانک اطمینان حاصل نماید که درخواست نهائی و احکام مندرج فقره (۳) این ماده رعایت گردیده است، جواز بانکداری را صادر نموده و موضوع را کتباً به درخواست کنندگان اطلاع داده و شرایط مربوط به وجوه موجود در حساب شرکت در د افغانستان بانک را توضیح نموده و تا حد ممکن زمینه رهائی آنها فراهم می‌سازد.

طرز العمل اعطای جواز برای شرکت های موجود

ماده نهم:

- (۱) شرکت‌ها می‌توانند با ارایه درخواست و مدارک تائیدی که نشان دهنده تأسیس و ثبت شرکت بوده و با احکام مندرج در ماده دوازدهم این قانون و مقررۀ صادر شده د افغانستان بانک مطابقت داشته باشد، از د افغانستان بانک تقاضای دریافت جواز بانکداری نمایند. در جریان درخواست، د افغانستان بانک می‌تواند مدارک مستند اضافی دیگری در پشتیبانی از درخواست نیز مطالبه نماید.
- (۲) د افغانستان بانک بعد از دریافت درخواست جواز بانکداری و ملاقات با مالکین و مدیران پیشنهادی بانک و حصول اطمینان از کامل بودن درخواست و مدارک تائیدی تقدیم شده موضوع را به اطلاع درخواست کننده رسانیده و احکام مندرج فقره های (۳-۴ و ۵) ماده هشتم این قانون تطبیق می‌گردد. سرمایه الزامی قابل پرداخت نمی‌تواند از حد اقل سرمایه که د افغانستان بانک تعیین نموده، بیشتر باشد.

۱۳۴ قانون بانکداری

طرز العمل اعطای جواز نامه برای فروع و دفاتر نمایندگی بانکها

ماده دهم:

(۱) بانک داخلی نمی تواند فرع داخلی یا فرع غیر مقیم یا دفتر نمایندگی غیر مقیم و همچنان بانک غیر مقیم نمی تواند فرع داخلی یا دفتر نمایندگی داخلی را بدون اجازه نامه صادره توسط د افغانستان بانک داشته باشد.

(۲) صدور اجازه نامه برای فرع یا دفتر نمایندگی با رایبه درخواست و مدارک تائیدی که مبین شرایط مندرج ماده دوازدهم این قانون باشد توسط د افغانستان بانک صورت می گیرد، د افغانستان بانک می تواند مدارک مستند اضافی در پشتیبانی از درخواست را مطالبه نماید.

(۳) د افغانستان بانک بعد از دریافت درخواست اجازه نامه تأسیس فرع یا دفتر نمایندگی و ملاقات با مالکین و مدیران پیشنهادی و حصول اطمینان از کامل بودن درخواست و مدارک تائیدی تقدیم شده موضوع را به درخواست کننده اطلاع می دهد.

(۴) د افغانستان بانک مکلف است بعد از تاریخ اطلاعیه مندرج فقره (۳) این ماده در مورد تصویب یا رد درخواست تصمیم اتخاذ نموده و یک نقل آن را برای درخواست دهنده ارسال نماید.

در صورت تصویب درخواست، اجازه نامه فوراً صادر و ماهیت و حدود فعالیتها و شرایط و محدودیت های که به اجازه نامه ضمیمه می شود، با رایبه دلایل توضیح می گردد.

در صورت رد درخواست، دلایل آن نیز از طرف د افغانستان بانک ارایه می گردد. (۵) اجازه نامه فروع یا دفتر نمایندگی غیر مقیم بانک داخلی صادر نمی گردد، مگر این که د افغانستان بانک بعد از مشوره با تنظیم کننده بانک های کشوری که قرار است دفتر در آنجا تأسیس گردد، از نظارت مؤثر دفتر توسط آن ها در همکاری نزدیک با د افغانستان بانک اطمینان حاصل نماید.

قانون بانکداری ۱۳۵

همکاری با تنظیم کننده بانکهای خارجی

ماده یازدهم:

جواز بانکداری برای شرکت‌های تابع بانک‌های غیر مقیم یا شرکت‌های بانکی مادر غیر مقیم و اجازه نامه‌ها برای فروع و دفاتر نمایندگی داخلی بانک‌های غیر مقیم در صورتی صادر شده می‌تواند که همکاری مبنی بر تعیین حدود صلاحیت، مسئولیت و طرز العمل تبادل اطلاعات در مورد اداره، فعالیت و شرایط مالی بانک با شرکت بانکی غیر مقیم، شرکت تابع و فرع یا دفتر نمایندگی بین د افغانستان بانک و مراجع ذیصلاح خارجی نظارت کننده به امضاء رسیده باشد.

شرایط عمومی در مورد صدور جواز یا اجازه نامه بانکی

ماده دوازدهم:

(۱) با در نظر داشت نیاز به حصول اطمینان در مورد اداره سالم و محتاطانه بانک -ها مطابق احکام قانون، جواز بانکی فقط در صورتی صادر شده می‌تواند که د افغانستان بانک از تحقق مراتب آتی اطمینان حاصل نماید:

۱- بانک در اداره و فعالیت های خود احکام قوانین نافذ د افغانستان بانک را رعایت می‌نماید.

۲- سرمایه اولی بانک معادل حد اقل مبلغی که توسطه مقرر د افغانستان بانک مشخص شده، برای انجام فعالیت‌های بانکداری که بانک مذکور قصد تشبث در آن را دارد، کافی باشد.

۳- عدم موجودیت مدارک نقض کننده مدیریت سالم و محتاطانه بانک توسط نفوذ یکی یا بیشتر از مالکینی که دارای سهم ذیصلاحیت در بانک می‌باشند.

۴- عدم موجودیت موانع وظایف نظارتی د افغانستان بانک در رابطه به یک تشبث غیر مقیم که دارای سهم استحقاق در بانک می‌باشد.

۵- شایسته و مناسب بودن شخص حقیقی که دارای سهم استحقاق ذیصلاحیت در بانک می‌باشد.

در صورتی که شخص حکمی باشد، شایسته و مناسب بودن مدیران آن.

۶- مناسب بودن سیستم کنترل داخلی و طرز العمل اداره ریسک بانک.

۱۳۶ قانون بانکداری

- ۷- مناسب بودن برنامه داد و ستد و پیش بینی های مالی بانک.
- ۸- در صورتی که درخواست مربوط به شرکت تابع بانک غیر مقیم باشد، بانک یا شرکت بانکی مادر دارای جواز از کشوری که دفتر مرکزی در آن واقع است، پرداخت به موقع دیون آینده فرع یا شرکت تابع خود را که برای د افغانستان بانک رضایت بخش باشد، تضمین نماید.
- ۹- در صورتی که درخواست مربوط به شرکت تابع بانک یا شرکت بانکی مادر غیر مقیم باشد توسط تنظیم کننده بانکهای کشوری که دفتر مرکزی آنها در آن واقع است صادر گردیده باشد بعد از مشوره با د افغانستان بانک، اطمینان حاصل شود که بانک یا شرکت بانکی مادر غیر مقیم بشکل مجموعی و به صورت قناعت بخش توسط آن تنظیم کننده نظارت می گردد.
- ۱۰- درخواست مربوط به شرکت تابع بانک یا شرکت بانکی مادر که دارای یک یا بیشتر شرکت تابع بانکی غیر مقیم بوده و بعد از مشوره با د افغانستان بانک و مقامات خارجی ناظر بر فعالیت های سایر شرکت های تابع بانک مذکور اطمینان حاصل نماید که سایر شرکت های تابع این بانک یا شرکت بانکی مادر به صورت مجموعی و کافی از جانب چنین مقامات خارجی نظارت می گردند.
- ۱۱- عضویت بانک متقاضی در سایر شرکتهای، مانع انجام مسئولیت های نظارتی د افغانستان بانک نگردد.
- ۱۲- رعایت سایر شرایطی که ممکن است د افغانستان بانک توسط مقررات تجویز نماید.
- (۲) د افغانستان بانک به منظور ایجاد اداره سالم و محتاطانه فروع و دفاتر نمایندگی بانکهای غیر مقیم طبق احکام این قانون و تحت شرایط آتی می تواند اجازه نامه بانکی صادر نماید:
- ۱- رعایت قوانین نافذ کشور از طرف فرع یا دفتر نمایندگی.
- ۲- شایسته و مناسب بودن مدیران فرع یا دفتر نمایندگی.
- ۳- مناسب بودن کنترل داخلی و طرز العمل های اداره ریسک.
- ۴- مناسب بودن برنامه فعالیت ها و پیشبینی های مالی فرع یا دفتر نمایندگی.

قانون بانکداری ۱۳۷

۵- در صورتی که درخواست مربوط به فرع داخلی بانک غیر مقیم باشد، بانک، جواز دریافت سپرده ها یا سایر وجوه قابل پرداخت از عموم را در کشوری که دفتر مرکزی در آن واقع است دارا باشد.

۶- در صورتی که درخواست مربوط به فرع داخلی یا دفتر نمایندگی داخلی بانک غیر مقیم باشد، بانک متقاضی تحت شرایط و ضوابطی که برای د افغانستان بانک رضایت بخش و قابل قبول واقع گردد و پرداخت مقتضی و به موقع دیون آینده فرع یا دفتر نمایندگی خود را تضمین نماید.

۷- در صورتی که درخواست مربوط به فرع یا دفتر نمایندگی داخلی بانک غیر مقیم باشد، تنظیم کننده بانک‌های کشوری که دفتر مرکزی بانک در آن، واقع است، اجازه تأسیس چنین فرع را داده و بر بانک کلاً نظارت نموده بتواند.

۸- در صورتی که درخواست مربوط به فرع یا دفتر نمایندگی داخلی بانک غیر مقیم باشد، تنظیم کننده بانک‌های کشوری که دفتر مرکزی بانک در آن واقع است در همکاری نزدیک با د افغانستان بانک، بر آنها نظارت نموده بتواند.

۹- سایر شرایط که د افغانستان بانک توسط مقررات وضع می‌نماید.

دفتر ثبت بانک‌ها

ماده سیزدهم:

(۱) د افغانستان بانک به منظور ثبت اسم، آدرس، شماره ثبت، تاریخ صدور یا لغو جواز یا اجازه نامه، اساسنامه و سایر اسناد تقنینی مربوط بانک، آدرس دفتر خارجی و در صورت موجودیت فرع یا دفتر نمایندگی اسم و آدرسی که بانک به آن مربوط می‌باشد، اطلاعات در مورد مدیران بانک یا فرع یا دفتر نمایندگی، حدود و اختیارات و نمونه امضاء آنها دفتر ثبت مرکزی را تأسیس می‌نماید.

(۲) دفتر ثبت مرکزی مکلف است تاریخ آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک یا دفتر و با تاریخ بسته شدن آنها را ثبت نماید.

(۳) بانک‌ها مکلف اند در خلال سه روز در مورد آن تغییراتی که از طرف مراجع مندرج در اطلاعات ثبت شده دفتر مرکزی بوجود آمده کتباً به د افغانستان بانک اطلاع دهند.

۱۳۸ قانون بانکداری

لغو جواز بانکی

ماده چهاردهم:

(۱) د افغانستان بانک می تواند جواز بانکداری بانک را تحت شرایط آتی لغو نماید:
۱- ارایه اطلاعات غلط، فریب آمیز و موجودیت سایر تخطی‌ها حین ارایه درخواست.

۲- عدم استفاده بانک از جواز بانکی در خلال شش ماه بعد از اصدار آن و یا انصراف از شغل دریافت سپرده های پولی یا سایر وجوه قابل باز پرداخت از عموم یا ایجاد اعتبار و سرمایه گذاری.

۳- بانک فاقد حد اقل سرمایه و ذخیره الزامی طبق مقررات د افغانستان بانک بوده، قادر به انجام تعهدات خود نباشد و تضمین که در مقابل دارائی‌های که برایش سپرده می‌شود، ارایه کرده نتواند.

۴- بانک اداره و فعالیت های بانکی خود را به صورت ناسالم و غیر محتاطانه پیش برده و یا به نحوی از قانون، یا دساتیر و مقررات، محدودیت‌های منضمه به جواز و اجازه نامه صادره د افغانستان بانک تخطی نماید.

۵- بانک یا شرکت بانکی مادر یا بانک دیگری که بانک، شرکت تابع آن است و یا یکی از شرکت های تابع بانک به فعالیت های جنائی دست زده باشد.

۶- عدم رعایت احکام مندرج اجزای (۳، ۴، ۵، ۶ و ۷) فقره (۱) ماده دوازدهم این قانون.

۷- در صورتی که بانک دساتیر دافغانستان بانک و احکام قوانین و مقرراتی را که مکلف به تعمیم آن است، تطبیق نکرده باشد.

۸- در صورتی که بانک بدون استیذان قبلی د افغانستان بانک، به شرکت تابع یک تشبث دیگر تبدیل شده و حکم مندرج ماده بیست و یکم این قانون رعایت نگردیده باشد.

۹- جواز فعالیت بانک یا شرکت بانکی مادر که بانک شرکت تابع آن است، لغو شده باشد.

۱۰- مالک یا مالکین بانک تصمیم به انحلال بانک گرفته باشند.

قانون بانکداری ۱۳۹

۱۱- سازمان دهی مجدد، ادغام یا تجزیه بانک بدون اجازه قبلی کتبی د افغانستان بانک صورت گرفته و یا به نحوی وجود خود را به عنوان نهاد مستقل قانونی یا عملیاتی از دست داده باشد.

۱۲- نظارت بانک به علت این که کلیه یا قسمتی از دستگاه اداری و عملیاتی دفاتر یا اسناد خود را بدون اجازه قبلی کتبی د افغانستان بانک به خارج منتقل کرده و برای دافغانستان بانک مشکل شده باشد.

۱۳- نظارت بانک به علت این که عضو یک گروه از شرکت‌ها یا شرکت تابع بانک غیر مقیم یا شرکت بانکی مادر غیر مقیم گردیده، برای د افغانستان بانک مشکل گردیده باشد.

۱۴- اقدامات ورشکستگی علیه بانک آغاز شده باشد.

(۲) د افغانستان بانک می‌تواند تحت شرایط آتی اجازه نامه دفتر فرعی یا دفتر نمایندگی را لغو نماید:

۱- اجازه نامه براساس رایه اطلاعات نادرست، فریب آمیز و یا انجام سایر تخطی-ها حین رایه درخواست صادر شده باشد.

۲- بانکی که اجازه نامه در اختیار دارد جواز بانکداری خود را از دست داده یا اقدامات ورشکستگی علیه آن آغاز شده و یا مالکین آن تصمیم به انحلال بانک گرفته باشند.

۳- عدم استفاده بانک از اجازه نامه اش در خلال دوازده ماه بعد از صدور آن.

۴- فرع یا دفتر نمایندگی دارای اجازه نامه، فعالیت های خود را به صورت ناسالم یا غیر محتاطانه به پیش برده که موجودیت وجوه قابل دسترس یا قابل پرداخت دیون را تمدید نموده یا به نحوی قانون، مقررات و دساتیر دافغانستان بانک، یا شرایط و محدودیت‌های منضمه به اجازه نامه یا صلاحیت د افغانستان بانک را نقض نماید.

۵- دفتر فرعی یا نمایندگی دارای اجازه نامه مرتکب فعالیت های جنائی شده باشد.

۱۴۰ قانون بانکداری

۶- شرایط مندرج اجزای (۲ و ۳) فقره (۲) ماده دوازدهم این قانون رعایت نگردیده باشد.

۷- بانک یا دفتر دارای اجازه نامه، از رعایت مقررات صادره د افغانستان بانک و یا سایر احکام پیش بینی شده قانون دافغانستان بانک، ابا ورزیده باشد.

۸- بانک دارای اجازه نامه دفتر فرعی یا نمایندگی، تصمیم به مسدود نمودن دفتر خود گرفته باشد.

۹- در صورتی که کلیه یا قسمت قابل توجهی از دستگاه اداری، عملیات، دفاتر یا اسناد دفتر نمایندگی یا فرع بانک، بدون اجازه قبلی کتبی د افغانستان بانک به خارج منتقل گردیده و نظارت بر آن برای د افغانستان بانک مشکل شده باشد.

۱۰- نظارت بانکی که دفتر فرعی یا نمایندگی مربوط آن است، برای د افغانستان بانک مشکل شده باشد.

(۳) در صورتی که د افغانستان بانک تصمیم به لغو جواز یا اجازه نامه بانکی اتخاذ نماید، مکلف است دلایل آن را ارایه نموده و به بانک مربوط اطلاع داده و موضوع را در دفتر ثبت مرکزی بانک ها ثبت نماید.

اطلاع تصمیم لغو بانک غیر مقیم از طریق دفتر فرعی یا نمایندگی صورت می-گیرد.

(۴) تصمیم در مورد لغو جواز بانکی بانک داخلی یا اجازه نامه دفتر فرعی بانک غیر مقیم طبق حکم ماده پنجاه و چهارم این قانون صورت گرفته و شامل انتصاب متولی برای در دست گرفتن زمام داری ها، دفاتر و اسناد بانک یا دفتر فرعی می باشد.

(۵) تصمیم اتخاذ شده مطابق حکم مندرج فقره (۳) این ماده بعد از اطلاع آن به مراجع مربوط، نافذ پنداشته می شود.

۱۴۱ قانون بانکداری

لغو جواز یا اجازه نامه بانکی در صورت درخواست

ماده پانزدهم:

(۱) بانک می‌تواند لغو جواز یا اجازه نامه بانکی فرع یا دفتر نمایندگی خود را با رایه درخواست حاوی برنامه انحلال و صورت حساب مالی همراه گزارش بررسی مستقل بیرونی که قابل قبول برای دافغانستان بانک باشد، تقاضا نماید. د افغانستان بانک مکلف است در خلال سه ماه درین مورد تصمیم اتخاذ نماید.

(۲) منظوری درخواست مندرج فقره (۱) این ماده با تصویب برنامه انحلال و حصول اطمینان از عدم ورشکستگی، داشتن وجوه کافی جهت پرداخت بدهی های سپرده گذاران و سایر داینین بانک حین لغو جواز بانکی با نظر داشت حکم مندرج ماده شصت و دوم این قانون از طرف دافغانستان بانک صورت گرفته می‌تواند.

(۳) تصمیم د افغانستان بانک در صورت درخواست با رایه دلایل کتیباً به اطلاع بانک مربوط رسانیده می‌شود.

(۴) تصمیمی که در مورد لغو جواز یا اجازه نامه بانکی در صورت درخواست اتخاذ می‌شود، توسط دافغانستان بانک در دفتر مرکزی ثبت بانکها ثبت شده و فوراً نافذ می‌گردد.

نشر تصمیم در مورد لغو جواز یا اجازه نامه بانکی

ماده شانزدهم:

(۱) د افغانستان بانک در خلال پنج روز بعد از تاریخ تصمیم خویش مبنی بر لغو جواز بانکی بانک، یا اجازه نامه فرع داخلی یا دفتر نمایندگی، موضوع را در یک روزنامه کثیرالانتشار رسمی کشور به نشر می‌سپارد.

(۲) از تاریخ لغو جواز یا اجازه نامه بانکی، بانک یا دفتر مربوط عبارت (در حال انحلال) را در عنوان خود به کار برده و نمی‌تواند فعالیت‌هایی را که طبق جواز یا اجازه نامه بانکی مجاز می‌باشد، انجام دهد، مگر این که به منظور تسریع پروسه پایان دادن به فعالیت‌های انحلال بانک ضروری پنداشته شود.

۱۴۲ قانون بانکداری

بانک یا دفتر متذکره طبق احکام مواد شصت و دوم و شصت و سوم این قانون، در جریان امور انحلال و تصفیه تحت احکام این قانون قرار می‌گیرد.

فصل سوم

تشکیل، مالکیت و اداره بانک

تأسیس بانک

ماده هفدهم:

بانک توسط یک یا چند شخص حکمی یا حقیقی به عنوان مؤسس و سهام دار تأسیس شده می‌تواند.

ساختار قانونی بانک

ماده هجدهم:

بانک به صورت شرکت ثبت گردیده و نوعیت قانونی آن در مقرراتی که توسط د افغانستان بانک صادر می‌شود مشخص می‌گردد.
بانک ساختار یا تشکیل قانونی خود را بدون اجازه کتبی قبلی د افغانستان بانک تغییر داده نمی‌تواند.

اساسنامه بانک

ماده نهم:

(۱) بانک دارای اساسنامه بوده که بعد از تصویب د افغانستان بانک به دفتر مرکزی ثبت بانکها سپرده شده و ثبت می‌گردد.
(۲) بانک نمی‌تواند بدون اجازه کتبی قبلی د افغانستان بانک در اساسنامه خود تعدیلات ایجاد نماید.

قانون بانکداری ۱۴۳

ساختار سرمایه بانک

ماده بیستم:

(۱) بانک مکلف است که دارایی‌های آن از بدهی آن به اشخاص ثالث به میزان مبلغ حد اقل سرمایه اولیه پرداخته شده آن توسط د افغانستان بانک حین صدور جواز بانکی یا مبلغ بیشتر که د افغانستان بانک تعیین می‌نماید، بیشتر باشد.

(۲) بانک نمی‌تواند سرمایه یا ذخایر خود را توسط باز خرید سهام یا توزیع سرمایه یا دارایی‌های ذخیره ای به مالکین آن بدون اجازه قبلی د افغانستان بانک کاهش دهد.

قیودات در مورد سهام استحقاقی ذیصلاحیت در بانک

ماده بیست و یکم:

(۱) هیچ شخص نمی‌تواند بدون اجازه قبلی د افغانستان بانک مشارکتی را در یک بانک که به تنهایی یا همراه با مشارکت فعلی وی سهام استحقاقی ذیصلاحیت در آن بانک را تشکیل دهد، کسب نماید.

(۲) شخصی که سهام استحقاقی ذیصلاحیت در بانک را دارد، نمی‌تواند بدون اجازه کتبی قبلی د افغانستان بانک مشارکتی در سایر بانک‌ها که سبب ازدیاد سهام استحقاقی، یا رسیدن نسبت حق رای او به (۲۰) یا (۳۳) فیصد و یا (۵۰) فیصد در آن بانک شده و یا باعث آن گردد که بانک شرکت تابع وی گردد، کسب نماید.

(۳) شخصی که سهام استحقاقی ذیصلاحیت در بانک دارد نمی‌تواند بدون اجازه کتبی قبلی د افغانستان بانک، مشارکتی در سایر تشبثات که سبب ایجاد سهام استحقاقی ذیصلاح و یا ازدیاد آن به (۲۰) یا (۳۳) فیصد و یا (۵۰) فیصد و یا بیشتر حق رای یا سرمایه وی گردد، کسب نماید.

(۴) در صورتی که شخص دارای سهام استحقاقی ذیصلاحیت در بانک، مشارکتی را در سایر تشبثات که سبب ایجاد سهام استحقاقی ذیصلاحیت که حق رای یا سرمایه وی را به (۲۰) فیصد یا (۳۳) فیصد و یا (۵۰) فیصد و یا بیشتر برساند، کسب نماید، مکلف است منظوری د افغانستان بانک را اخذ نماید.

۱۴۴ قانون بانکداری

(۵) اجازه د افغانستان بانک برای اشخاص مندرج فقره های (۱، ۲ و ۴) این ماده ضروری پنداشته می شود و می تواند با ارایه درخواست که حاوی مدارک تائید کننده حکم مندرج فقره (۶) این ماده باشد، در مطابقت با مقررات وضع شده د افغانستان بانک صورت گیرد.

د افغانستان بانک می تواند مدارک مستند اضافی در تائید از درخواست مطالبه نماید.

(۶) د افغانستان بانک تحت شرایط آتی به شخص درخواست کننده اجازه صادر می نماید:

- ۱- شایسته و مناسب بودن درخواست کننده، در صورتی که شخص حقیقی باشد.
- ۲- شایسته و مناسب بودن مدیران در صورتی که درخواست کننده شخص حکمی باشد.
- ۳- درخواست دهنده مرتکب فعالیت های جنائی نشده باشد.
- ۴- عدم موجودیت مدارک مبنی بر به خطر مواجه شدن مدیریت سالم و محتاطانه بانک به علت استعمال نفوذ در نتیجه اکتساب مشارکت در آن.
- ۵- در نتیجه اکتساب، بانک میدل به شرکت تابع یک تشبث نگردیده باشد که به اثر آن نه شکل بانک را داشته باشد و نه شکل شرکت بانکی مادر را.
- ۶- در صورتی که در نتیجه اکتساب، بانک میدل به شرکت تابع بانک یا شرکت بانکی مادر غیر مقیم گردد، تنظیم کننده بانک ها در کشوری که دفتر مرکزی آنها در آن جا واقع است، اجازه به این اکتساب داده باشد.
- ۷- هرگاه تشبث غیر مقیم که در نتیجه اکتساب، به بانک رابطه پیدا کرده بطور مؤثر در کشوری که دفتر مرکزی وی در آن واقع است، نظارت نمی شود یا به علت این که مقامات نظارتی آن کشور با دافغانستان بانک همکاری نمی نماید اکتساب مانع از اجرای مسئولیت های نظارتی د افغانستان بانک گردد.
- ۸- تطبیق سایر شرایط که ممکن است د افغانستان بانک توسط مقررات تجویز نماید.

قانون بانکداری ۱۴۵

(۷) در خلال سه ماه از تاریخ تسلیم درخواست به د افغانستان بانک، تقاضا باید تأیید و یا رد گردد و یک نقل از تصمیم د افغانستان بانک برای درخواست دهنده فرستاده شود. میعاد منظوری و یا رد درخواست های که توسط درخواست دهنده غیر مقیم تسلیم می شود شش ماه می باشد. در صورت صدور اجازه د افغانستان بانک می تواند مدت نهایی برای تکمیل اکتساب را تعیین و در صورت رد، دلایل رد درخواست را بطور مشرح در اختیار درخواست دهنده قرار دهد.

(۸) در صورت عدم رعایت حکم مندرج فقره (۱) این ماده و مدت نهایی که به منظور اکتساب یک مشارکت تعیین نموده است د افغانستان بانک طور کتبی به شخص امر می نماید که قبل از انقضای میعاد معینه در امریه، تمام یا قسمتی از سهم خود را که در امریه مشخص می گردد، بفروشد و یا به نحو دیگر از آن منصرف گردد.

(۹) شخص نمی تواند قبل از اطلاع کتبی د افغانستان بانک سهم استحقاقی ذیصلاحیت خود را در بانک بفروشد یا به نحو دیگری از آن منصرف گردد.

(۱۰) شخص نمی تواند قبل از اطلاع کتبی د افغانستان بانک در مورد میزان دارائی خود که قرار است در بانک باقی بماند، سهم استحقاق خود را طوری کاهش دهد که نسبت حق رأی یا سرمایه وی پائین تر از ۲۰ فیصد یا ۳۳ فیصد و یا ۵۰ فیصد برسد و بانک، شرکت تابع پنداشته شود.

(۱۱) بانک مکلف است در خلال سه روز بعد از دریافت معلومات در مورد اکتساب یا از دست دادن سهم در سرمایه به شمول باز خرید سهام از سهامداران که باعث صعود یا نزول حدود معینه مندرج فقره های (۲ و ۱۰) این ماده گردد، به د افغانستان بانک اطلاع دهد.

(۱۲) بانک مکلف است یک ماه قبل از ختم سال مالی، اندازه دارایی و سهامدارانی که سهم استحقاقی ذیصلاحیت دارند، کتباً به د افغانستان بانک اطلاع دهد.

۱۴۶ قانون بانکداری

(۱۳) د افغانستان بانک در صورت حصول اطمینان مبنی بر این که یک یا بیشتر از شرایط مندرج فقره (۶) این ماده در مورد شخص دارای سهم استحقاقی ذیصلاحیت در یک بانک، قابل تطبیق نیست، کتباً به وی امر می- نماید که قبل از انقضای میعاد معینه در امریه، تمام یا قسمتی از سهم استحقاق خود در بانک را که در امریه مشخص می گردد بفروشد و یا به نحو دیگری از آن منصرف گردد.

(۱۴) از تاریخ صدور امریه در مطابقت با فقره (۶) یا (۱۳) این ماده الی فروش یا انصراف از تمام یا قسمتی از سهم مشخص شده توسط شخصی که در امریه از وی نام برده می شود، حق رأی دهی و عضویت هر عضو از هیئت نظارت بانک که توسط وی منصوب گردیده است، به حالت تعلیق در می آید. حق رأی تعلیق شده به منظور تعیین حد نصاب جلسات مجمع عمومی سهامداران به شمول جلسات فوق العاده قابل محاسبه نمی باشد.

(۱۵) به اثر درخواست د افغانستان بانک، کمیسیون، مدیرمخصوص و خود مختار که دارای حق رأی و جاگزینی عضو به حالت تعلیق در آمده مندرج فقره (۱۴) این ماده می باشد، انتصاب می نماید.

ساختار اداری بانک

ماده بیست و دوم:

(۱) بانک دارای ساختار اداری ذیل می باشد:

- ۱- مجمع عمومی سهامداران، منحیث عالیترین مرجع تصمیم گیری.
- ۲- هیئت نظارت، منحیث مسئول نظارت اداره و فعالیت های بانک.
- ۳- هیئت عامل، منحیث مسئول امور اجراء بانک که اداره یومیه بانک را به عهده دارد.
- ۴- کمیته بررسی منحیث مسئول امور حسابداری، کنترل و بررسی های داخلی.
- ۵- سایر هیئت ها و کمیته ها عندالضرورت مطابق اساسنامه بانک تأسیس شده می تواند.

قانون بانکداری ۱۴۷

(۲) بانک مکلف است قبل از آنکه شخص را به عضویت هیئت نظار یا هیئت عامل یا کمیته بررسی منصوب نماید، موضوع را با ارایه مدارک طبق ماده (۹) این قانون حین درخواست جواز بانکداری به د افغانستان بانک پیشنهاد و اجازه آنرا اخذ نماید.

مجمع عمومی سهامداران

ماده بیست و سوم:

- (۱) مجمع عمومی سهامداران بانک داری وظایف و صلاحیت های آتی می باشد:
 - ۱- تصویب تعدیلات در اساسنامه بانک.
 - ۲- تصویب لایحه وظایف بانک و تعدیلات در آن.
 - ۳- تعیین سیاست کلی نرخ تکتانه، انواع دارائی های که برای سرمایه گذاری و جوه قابل دسترس مناسب باشد وسایر سیاست های کلی مالی، حسابداری، اداری و کداری بانک.
 - ۴- تعیین ساختار تشکیلاتی بانک.
 - ۵- تأسیس و انحلال شرکت های تابع، فروع و دفاتر نمایندگی بانک.
 - ۶- اتخاذ تصمیم در مورد مشارکت بانک در سرمایه سهامی مؤسسات مالی دیگر.
 - ۷- تقرر و عزل اعضاء هیئت نظار، هیئت عامل، کمیته بررسی بانک و تعیین معاشات و حق الزحمه آن ها. (تعیین معاشات و حق الزحمه رابطه به وضعیت مالی و عواید بانک ندارد).
 - ۸- تعیین حدود صلاحیت های مدیران بانک در مورد امضای قراردادها و تعهدات به نمایندگی از بانک و اینکه این صلاحیت ها را تا چه حد می توان محول کرد. صلاحیت های اعضاء هیئت نظار ثابت بوده و قابل تفویض نمی باشد.
 - ۹- تصویب طرز العمل و تعدیلات در آنها و ارایه معلومات در رابطه به منافع تجارتي مدیران بانک، مطابق ماده بیست و هشتم این قانون.
 - ۱۰- تعیین و منظوری بودجه بانک، تصویب طرز العمل استخدام مدیران، کارمندان، مامورین و نمایندگان بانک.

۱۴۸ قانون بانکداری

۱۱- منظوری افزایش در سرمایه مجاز بانک، تعیین شرایط و ضوابط صدور سهام بانک.

۱۲- تصویب گزارشات سالانه و راپورهای مالی بانک به اساس پیشنهاد کمیته بررسی بانک، تعیین عواید خالص بانک، تصمیم انتقال مبلغی از عواید خالص به حسابهای ذخیره وی بانک و یا پرداخت آن به شکل مفاد سهام به سهامداران.

۱۳- ایجاد ذخایر مخصوص در دفاتر بانک.

۱۴- تصمیم در مورد فروش، ادغام و انحلال یا مسدود نمودن بانک.

(۲) سهامداران دارای حق رأی متناسب به میزان سهم شان در سرمایه سهامی بانک بوده و هر سهامدار می‌تواند از حق رأی خود در مجمع عمومی سهامداران شخصاً و یا از طریق نماینده استفاده نماید.

(۳) جلسات مجمع عمومی سهامداران می‌تواند حسب ضرورت دایر گردد، معلومات در مورد محل، تاریخ و زمان جلسه، همراه با آجدای آن یک ماه قبل برای سهامداران ارسال می‌گردد.

در جلسات اضطراری این مدت الی هفت روز تقلیل می‌یابد. در جلسات مورد موضوعاتی که شامل آجدای نباشد، تصمیم اتخاذ شده نمی‌تواند. جلسات عادی حد اقل سال یکبار، دو ماه بعد از تکمیل بررسی بیرونی بیلاتنس شیت و گزارش مالی سال گذشته بانک دایر می‌گردد.

جلسات فوق العاده به درخواست هیئت نظارت، هیئت عامل و کمیته بررسی سهامدارانی که جمعاً بیست فیصد یا بیشتر از مجموع حق رأی را دارند، دایر شده می‌تواند.

هیئت نظار

ماده بیست و چهارم:

(۱) هیئت نظار بانک دارای وظایف و صلاحیت های آتی می‌باشد:

۱- نظارت بر اداره و فعالیت های بانک.

۲- اعطای مشوره به هیئت عامل و مجمع عمومی سهامداران.

۳- تدویر جلسات مجمع عمومی سهامداران و تهیه آجدای آن.

قانون بانکداری ۱۴۹

آجندای جلسات که به درخواست سهامداران، هیئت عامل و کمیته بررسی دایر می‌شود، توسط خود آنها تعیین می‌گردد.

۴- در صورت ضرورت صدور اجازه آنعده معاملات بانک که نیاز به تصمیم مجمع عمومی سهامداران دارد.

۵- صدور اخطار به هیئت عامل در صورت تخلف بانک از قوانین و مقررات نافذه و ارسال اطلاعیه در این زمینه به د افغانستان بانک و مجمع عمومی سهامداران.

هیئت نظار می‌تواند در صورتی که بانک برای اولین بار مرتکب تخلف شده و موفق به امحای اثرات منفی آن گردیده و اقدامات لازم برای جلوگیری از تکرار آن اتخاذ نموده باشد، از اطلاع موضوع به د افغانستان بانک خود داری نماید. هیئت نظار مکلف است موضوع تخلف و نتایج آنرا در کتاب یادداشت جلسات خود ثبت نماید.

۶- در صورت ضرورت صدور هدایت به هیئت عامل به منظور حصول اطمینان از مدیریت سالم و محتاطانه بانک.

۷- تعلیق عضویت آنعده از اعضای هیئت عامل و اعضای کمیته بررسی که با نظر داشت یکی از احکام این قانون سلب صلاحیت گردیده اند یا در حالاتی که ادامه حضور آنها در هیئت عامل یا کمیته بررسی، مدیریت سالم و محتاطانه بانک ناسازگار باشد و جایگزینی مؤقت اشخاص دیگر تا هنگامی که اعضای تعلیق عضویت شده یا دوباره به وظیفه خود گماشته شوند و یا توسط مجمع عمومی سهامداران بطور دایمی تعویض شوند.

۸- نمایندگی از بانک، بعوض هیئت عامل، در کلیه مواردی که هیئت نظارت تشخیص نماید که تضاد منافع بین بانک و دو یا بیشتر از دو عضو هیئت عامل وجود دارد.

۹- تصامیمی که توسط هیئت نظار مطابق اجزای (۴ الی ۸) این ماده اتخاذ می‌شود، در آجندای جلسه بعدی مجمع عمومی سهامداران درج می‌گردد.

۱۵۰ قانون بانکداری

(۲) هیئت نظار بانک داری ترکیب تاق بوده و کمتر از سه و بیشتر از نه عضو بوده نمی‌تواند، اعضای هیئت، اشخاص حقیقی بوده و توسط مجمع عمومی سهامداران بانک برای یک دوره چهار ساله انتصاب می‌گردند. انتصاب مجدد عضو هیئت نظار برای دوره‌های بعدی به عین مدت مجاز می‌باشد.

اعضای هیئت نظار نمی‌توانند با بانک در عرصه های مالکیت، اداره و یا استخدام روابط داشته باشند، مگر این‌که روابط آن‌ها مربوط به وظایف ایشان باشد. مجمع عمومی سهامداران یک تن از اعضای هیئت نظار را منحیث رئیس هیئت نظار تعیین می‌نماید.

(۳) تصامیم هیئت نظار توسط اکثریت ساده آراء اعضاء اتخاذ می‌گردد. اعضاء نمی‌توانند از دادن رأی امتناع ورزند.

هیئت عامل

ماده بیست و پنجم:

(۱) هیئت عامل بانک، مسئول اداره و اجرای فعالیت های بانک می‌باشد.

(۲) هیئت عامل دارای ترکیب تاق بوده کمتر از سه عضو بوده نمی‌تواند، اعضای هیئت عامل توسط مجمع عمومی سهامداران برای یک دوره چهار ساله تعیین می‌گردد، تعیین مجدد آنها برای دوره‌های بعدی به عین مدت مجاز می‌باشد. مجمع عمومی سهامداران یک تن از اعضای هیئت عامل را منحیث رئیس هیئت عامل تعیین می‌نماید.

(۳) در صورتی که شخص، شرایط عضویت خود را از دست بدهد، توسط مجمع عمومی سهامداران از عضویت هیئت عامل سبکدوش می‌گردد.

(۴) تصامیم هیئت عامل توسط اکثریت ساده آراء اعضاء حاضر در جلسه، اتخاذ می‌گردد. اعضاء نمی‌توانند از دادن رأی امتناع ورزند.

کمیته بررسی

ماده بیست و ششم:

(۱) کمیته بررسی بانک دارای وظایف و صلاحیت های آتی می‌باشد:

قانون بانکداری ۱۵۱

۱- ایجاد طرزالعمل مناسب و مؤثر حسابداری و اداره، ریسک برای بانک و نظارت بر رعایت و تطبیق آن‌ها و اتخاذ تدابیر غرض بررسی حسابها و اسناد بانک.

۲- نظارت بر رعایت قوانین قابل تطبیق در بانک و ارایهٔ راپور به هیئت نظار در این مورد.

۳- ارایهٔ نظریات در رابطه به موضوعاتی که از طرف هیئت نظار به آن محول شده است.

۴- تجدید نظر بر فعالیت‌ها و معاملات بانک بر اساس پلان منظور شده توسط کمیتهٔ بررسی بانک به درخواست هیئت نظار یا سهامداران که جمعاً دارای بیش از (۱۰) فیصد حق رأی می‌باشند و یا مطابق اساسنامهٔ بانک.

(۲) اعضای کمیتهٔ بررسی دارای ترکیب تاق بوده و کمتر از سه عضو بوده نمی‌تواند کمیتهٔ بررسی توسط مجمع عمومی سهامداران بانک برای یک دورهٔ چهار ساله انتصاب می‌گردند، انتصاب مجدد آنها برای دوره‌های بعدی به عین مدت مجاز می‌باشد.

مجمع عمومی سهامداران یک تن از اعضای کمیتهٔ بررسی را به عنوان رئیس کمیته بررسی تعیین می‌نماید.

(۳) تصامیم کمیتهٔ بررسی توسط اکثریت ساده آراء اعضای حاضر در جلسه اتخاذ می‌گردد. اعضاء نمی‌توانند از دادن رأی امتناع ورزند.

واجد شرایط بودن مدیران

مادهٔ بیست و هفتم:

شخص تحت شرایط آتی به عضویت هیئت نظار یا هیئت عامل و یا کمیتهٔ بررسی بانک منصوب شده می‌تواند:

۱- شایسته و مناسب باشد.

۲- عضو برحال یک هیئت یا کمیتهٔ بانک نباشد.

۳- از حق اشتراک در هیئتی که وی عضو آن است یا قرار است عضو آن شود، محروم نشده باشد.

۱۵۲ قانون بانکداری

- ۴- کارکن دولتی نباشد. امور تدریس ازین حکم مستثنی است.
- ۵- با یکی از مدیران بانک از طریق ازدواج یا روابط خویشاوندی تا درجه دوم نداشته، یا برادر رضاعی نباشد.

افشاء منافع تجارتي

ماده بیست و هشتم:

(۱) اعضای هیئت نظار، هیئت عامل و کمیته بررسی حین انتصاب شان مکلف اند در رابطه به منافع تجارتي قابل توجه خود یا یکی از اعضای خانواده خویش را که بطور مستقیم یا غیر مستقیم دارا می‌باشد، برای هیئت مؤظف معلومات مکمل ارایه نمایند، این پروسه مطابق طرزالعملی که مجمع عمومی سهامداران تصویب می نماید، همه ساله صورت می‌گیرد.

(۲) در صورتی که موضوع منافع تجارتي عضو هیئت نظار، هیئت عامل یا کمیته بررسی بانک که دارای صلاحیت اتخاذ تصمیم می‌باشد مورد بحث قرار گیرد، عضو مکلف است درین زمینه در ابتدای مذاکرات معلومات مکمل ارایه نموده و در جریان تصمیم‌گیری اشتراک ننماید. حضور وی در جلسه به منظور تکمیل نصاب ضروری پنداشته نمی‌شود.

حفظ اسرار

ماده بیست و نهم:

رؤسا، مدیران و کارکنان برحال و اسبق بانک مکلف به حفظ اسرار بانک بوده و نمی‌توانند از اطلاعاتی که در جریان خدمات خویش در بانک حاصل نموده‌اند به نفع شخصی استفاده نموده و یا آنرا در اختیار سایر اشخاص قرار دهند، مگر مطابق حکم قانون این اطلاعات می‌تواند به مامورین، کارکنان و نمایندگان به شمول مفتشان، بررسی‌ها، متولیان، متخصصین توظیف شده از طرف د افغانستان بانک و سایر مراجع دولتی و ادارت عدلی و قضائی که قانون یا محکمه ذیصلاح آن را مؤظف ساخته است، ارایه گردد.

قانون بانکداری ۱۵۳

سازمان دهی مجدد بانک

ماده سی ام:

سازمان دهی مجدد، ادغام یا تجزیه بانک، بشمول بانک های که جواز آن لغو شده است، صرف به اجازه کتبی دافغانستان بانک صورت گرفته می تواند. این اجازه در صورتی صادر می شود که بانک یا بانک های که به این شکل بوجود آمده، جواز بانکی داشته و یا آن را دریافت کرده بتوانند.

محدودیت ها در مورد سهام استحقاقی بانک

ماده سی و یکم:

(۱) بانک نمی تواند در صورت تحقق شرایط آتی بدون اجازه دافغانستان بانک در یک نهاد حکمی مشارکتی را که باعث ایجاد یا ازدیاد سهم استحقاقی ذیصلاحیت گردد، کسب نماید:

۱- نهاد حکمی، شرکت تابع بانک گردد.

۲- ارزش دفتری دارایی از (۱۰) فیصد سرمایه و ذخایر دست نخورده بانک بیشتر باشد.

۳- ارزش دفتری مجموعی دارایی های بانک از (۴۰) فیصد سرمایه و ذخایر دست نخورده بانک بیشتر باشد.

د افغانستان بانک می تواند این فیصدی را بالترتیب به (۱۵ و ۶۰) فیصد افزایش دهد.

(۲) سهامی که در جریان معاملات مالی یا عملیات نجات یا در جریان خریداری سهام مشتری جهت فروش مجدد آن و یا در نتیجه اخذ تضمینات داده شده حین عملیات که بصورت مؤقت نگهداری و یا به نام خود بانک به نفع دیگران در امانت نگهداری می شود، به عنوان سهم استحقاقی ذیصلاحیت به منظور محاسبه حدود مشخص شده مندرج فقره (۱) این ماده به حساب نمی آید.

سهامی که توسط بانک در مطابقت با احکام این فقره اکتساب می گردد بدون تعلل توسط بانک به فروش رسیده و یا به نحو دیگری از آن منصرف می گردد.

سهامی که در امانت بانک قرار دارد از این حکم مستثنی است.

۱۵۴ قانون بانکداری

(۳) اخذ اجازه مندرج فقره (۱) این ماده با ارایه درخواست که حاوی مدارک آتی باشد صورت، گرفته می‌تواند:

۱- نسخه تصدیق شده که نشان دهنده تصمیم بانک مبنی بر اکتساب مورد نظر باشد.

۲- اندازه سهم استحقاقی ذیصلاحیت بانک در سایر تشبثات به شمول سهم استحقاقی که از اکتساب مورد نظر بدست می‌آید.

۳- اندازه سهام استحقاقی سایر تشبثات در بانک.

۴- فعالیت های اصلی تجارتي نهاد حکمی و سایر تشبثات مندرج اجزای (۲ و ۳) این فقره که بانک پلان مشارکت در آن را دارد و تشخیص دفتر مرکزی آن.

۵- در صورتی که نهاد حکمی در نتیجه مشارکت مورد نظر به شرکت تابع بانک تبدیل گردد، فهرست مدیران آن ضم مدارک مربوط (مشابه مدارکی که در مورد مدیران بانک حین درخواست جواز بانکی مطابق ماده نهم این قانون صورت می‌گیرد) لازمی می‌باشد.

۶- در صورتی که نهاد حکمی که بانک اراده مشارکت در آن را دارد، بانک غیر مقیم باشد، وجود تصدیق نامه که جدیداً توسط تنظیم کننده بانک‌های کشوری که دفتر مرکزی بانک غیر مقیم در آن واقع است، تأیید کند که بانک غیر مقیم دارای جواز انجام فعالیت‌های داد و ستد، دریافت سپرده‌ها و سایر وجوه قابل باز پرداخت از عموم بوده و مخالفتی با اکتساب مورد نظر ندارد.

(۴) د افغانستان بانک در خلال سه ماه بعد از تاریخ دریافت درخواست، اجازه را مطابق حکم مندرج فقره (۳) این ماده صادر می‌نماید. موارد آتی از این امر مستثنی است:

۱- عدم رعایت حکم مندرج فقره (۳) این ماده.

۲- عدم شایستگی و مناسب بودن یک یا بیشتر از مدیران نهاد حکمی که در نتیجه مشارکت مورد نظر به شرکت تابع بانک تبدیل شده باشد.

قانون بانکداری ۱۵۵

۳- عدم موجودیت اطمینان از مدیریت سالم و محتاطانه مشارکت مورد نظر و یا تشبث نهاد حکمی به فعالیت‌های جنائی.

۴- عدم انجام وظایف نظارتی دافغانستان بانک، به علت این که تشبث غیر مقیم که در نتیجهٔ اکتساب جزء بانک گردیده و در کشوری که دفتر مرکزی آن واقع است، بطور مؤثر نظارت نمی‌شود یا این که مقامات نظارتی آن کشور با د افغانستان بانک همکاری نمی‌نمایند.

(۵) د افغانستان بانک می‌تواند در صورت صدور جواز، میعاد مهلت حد اکثر جهت اکتساب مشارکت را تعیین نماید. در صورت رد درخواست دافغانستان بانک مکلف است دلایل آن را ارایه نماید.

(۶) بانکی که بدون رعایت احکام مندرج این ماده و بدون اجازهٔ کتبی قبلی د افغانستان بانک، مشارکت را اکتساب نموده و یا از رعایت میعاد مهلتی که از طرف دافغانستان بانک تعیین شده است تمرد نموده باشد، د افغانستان بانک به وی دستور می‌دهد که قبل از انقضای تاریخی که در دستور تعیین گردیده است، تمام یا قسمتی از سهم استحقاقی ذیصلاحیت خود را بفروشد و یا به نحو دیگری از آن منصرف گردد.

(۷) د افغانستان بانک می‌تواند حین حصول اطمینان از تشبثی که بانک در آن سهم استحقاقی ذیصلاحیت دارد و مرتکب فعالیت‌های جنائی گردیده یا مدیریت سالم و محتاطانهٔ بانک به خطر مواجه گردیده یا جواز بانکداری خود را از دست داده یا بانک غیر مقیم در کشوری که دفتر مرکزی آن واقع است بطور مؤثر نظارت نمی‌شود و یا این که مقامات نظارتی آن با د افغانستان بانک همکاری نمی‌نمایند، به بانک دستور دهد که قبل از انقضای تاریخ تعیین شده در دستور، تمام یا قسمتی از سهم استحقاق خود را بفروشد و یا به نحو دیگری از آن منصرف گردد.

فصل چهارم

ایجابات وظیفوی (التزامات عملیاتی)

اصول عمومی بانکداری

مادهٔ سی و دوم:

(۱) بانک مکلف است امور اداری و فعالیت‌های خود را به‌صورت سالم و محتاطانه طبق احکام قانون، شرایط و محدودیت‌های منضمهٔ جواز بانکداری یا اجازه نامه و سایر احکام، رهنمودها و دستاویزی که توسط دافغانستان بانک صادر می‌شود، انجام دهد.

(۲) بانک مکلف به نگهداری منابع کافی سرمایوی وجهی قابل دسترس، تدارکات برای استهلاک دارایی‌ها، پرداخت دیون و جبران ضررهای احتمالی، حفظ و نگهداری اسناد و سوابق حسابداری داد و ستد، اتخاذ تدابیر مؤثر جهت جلوگیری از ضرر احتمالی ریسک و حصول اطمینان از سرمایه گذاری متنوع به منظور جلوگیری از ضرر دارایی‌های خود می‌باشد.

(۳) د افغانستان بانک می‌تواند معیارها و طرز العمل نظارت احتیاطی بانک‌ها را پیشبینی و توسط مقررات وضع نماید.

(۴) رئیس هیئت عامل یا مسئول اداری مکلف است، در صورتی که سرمایه الزامی بانک کمتر از مقدار معینه طبق قانون و مقررات نافذه باشد موضوع را فوراً به د افغانستان بانک اطلاع دهد.

(۵) د افغانستان بانک می‌تواند به منظور تطبیق بهتر احکام مندرج این فصل در مورد فروع بانک‌های غیر مقیم مقررات جداگانه وضع نماید.

فعالیت های بانکداری

مادهٔ سی و سوم:

(۱) بانک می‌تواند طبق احکام این قانون و شرایط وضع شده در جواز بانکداری آن، فعالیت‌های ذیل را انجام دهد:

قانون بانکداری ۱۵۷

- ۱- دریافت سپرده های پولی مانند سپرده های عندالمطالبه و سایر سپرده ها و یا سایر وجوه قابل باز پرداخت خواه تکتانه به آنها تعلق بگیرد یا نگیرد.
- ۲- اعطای اعتبار چه بوسیله رهن یا حق حبس مال، تضمین شده باشد و یا نه، بشمول اعطای اعتبارات مصرفی و رهنی بدون محدودیت، تمویل معاملات تجارتي به شمول خرید اسناد قابل معامله با تنزیل و بدون حق حصول از ظهر نویس، خرید حق حصول دین با تنزیل یا بدون حق حصول از فروشنده و اجاره وسایل و تجهیزات، به شرط این که قیمت آن الی اختتام مدت اجاره پرداخته شود و اجاره دهنده مسئول ترمیم و سایر مصارف مربوط به آن، نباشد.
- ۳- خرید و فروش موارد آتی به نفع خود یا مشتریان به شمول خریداری اسهام مشتری جهت فروش مجدد آن و تهیه خدمات دلالي:
 - اسناد بازار پول به شمول چک، برات، حجت و گواهنامه سپرده.
 - اسعار خارجی.
 - فلزات گرانبها و سنگ های قیمتی.
 - اسناد مربوط به اسعار خارجی و تکتانه.
 - سهام و سایر اسناد بهادار.
 - قرار دادهای پیش خرید، قرارداد مستقبلي، قرارداد اختیار و سایر مشتقات مربوط به اسعار.
 - موافقتنامه های معاوضه.
 - اوراق قرضه.
- ۴- امضای تعهدات مشروط، شامل ضمانت ها و ورقه های اعتبار L/C به نفع خود یا مشتریان.
- ۵- تأمین خدمات تصفیوی یا خدمات انتقال پول، اسناد بهادار و اسناد پرداخت شامل چک ها، کارت های اعتباری و دبتی و سایر کارتهای پرداخت، چک مسافرتی، برات بانکی، انتقالات تلگرافی الکترونیکی، دبت ها و کريدتهای از قبل مجاز شده.

۱۵۸ قانون بانکداری

- ۶- دلالی پول.
- ۷- حفاظت و نگهداری اشیای گرانبها، به شمول اسناد بهادار.
- ۸- فراهم آوری خدمات به‌حیث مدیر انتخاب‌کننده اسناد بهادار، مشاورت مالی یا نمایندگی مالی.
- ۹- فراهم آوری اطلاعات مالی و خدمات رایور دهی اعتبار، به شمول معلومات عمومی در مورد اقتصاد بازار.
- ۱۰- سایر فعالیت‌های فرعی ناشی از اجزای (۱ الی ۹) این ماده.

فعالیت های ممنوعه

ماده سی و چهارم:

(۱) بانک نمی‌تواند به‌عنوان عامل، نماینده و شریک در تجارت عمده یا پرچون فروشی، به فعالیت‌های صنعتی یا تولیدی، حمل و نقل، زراعت، ماهی‌گیری، معدن، ساختمان، بیمه یا سایر فعالیت‌های تجاری بپردازد. فعالیت‌های مندرج ماده سی و سوم این قانون از این حکم مستثنی است.

بانک می‌تواند به اجازه کتبی قبلی د افغانستان بانک به‌طور مؤقت در انجام یا مشارکت در انجام چنین فعالیت‌ها تا آنجایی که برای حصول مطالبات اش لازم باشد، ادامه بدهد.

د افغانستان بانک صلاحیت دارد آخرین میعاد دوام فعالیت را در انجام و مشارکت چنین فعالیت‌ها تعیین نماید.

ایجابات احتیاطی

ماده سی و پنجم:

(۱) بانک نسبت‌های حد اقل و حد اکثر آسیب‌پذیری‌ها و اشکال مدیریت ریسک و سایر ایجابات احتیاطی خود راجع به دارایی‌ها، اقلام خارج از بیلانس شیت و انواع مختلف سرمایه ذخیره خویش را در مطابقت با مقررات د افغانستان بانک تنظیم نموده و مقررات و طرز‌العمل‌هایی که در محاسبه این نسبت‌ها به‌کار می‌رود، تجویز می‌نماید. مقررات مذکور بعد از انقضای مدتی که برای بانک

قانون بانکداری ۱۵۹

فرصت بدهد تا نسبت دارایی‌ها و بدهی‌های خود را با احکام مقرر شده هماهنگ سازند، قابل انفاذ می‌باشد.

(۲) بانک مکلف است دساتیر دافغانستان بانک را در موارد ذیل رعایت نماید:

۱- اتخاذ تدابیر لازم در مورد میزان منابع وجوه قابل دسترس در رابطه با ارزش یا تغییر ارزش دارایی‌ها به شمول ضمانت‌ها و گروهی‌های دریافت شده یا به میزان یا تغییر در میزان دیون یا بدهی‌های بانک به بانک اجازه داده می‌شود که این ایجابات را توسط نگه داشتن سپرده‌های پولی نزد دافغانستان بانک که ارزش معادل دارند، تأمین نماید.

۲- اتخاذ تدابیر لازم در رابطه به تعیین حد اکثر کل مبلغ اعتبار و سرمایه‌گذاری بانک‌ها و یا انواع به خصوص این اعتبارات و سرمایه‌گذاری‌ها.

۳- اتخاذ تدابیر لازم در رابطه به تعیین نرخ تکتانه، سر رسید و سایر شروط که به انواع و اشکال مختلف تمویل، اجرا یا دریافت می‌گردد به شمول سپرده‌ها و دیون مشروط که در اوضاع و احوال استثنائی تجویز می‌شوند.

۴- اتخاذ تدابیر لازم در رابطه به طبقه بندی و ارزیابی دارایی‌ها و سایر تدارکات.

۵- رعایت شرایط ممنوعیت و محدودیت در موارد آتی:

- در مورد انواع یا اشکال اعتبار و سرمایه‌گذاری انجام شده و بدهی‌های قبول شده چه به شکل مشروط و یا غیر مشروط.

- در مورد هماهنگ ساختن سر رسید نرخ تکتانه دارایی‌ها یا سر رسید و نرخ تکتانه دیون.

- در مورد بیلبانس خالص تحفظ نشده، (تحفظ به این مفهوم عبارت است از اقدام مالی که خطرات ناشی از تغییرات در قیمت‌ها را جلوگیری نماید)، اسعار خارجی، فلزات گرانبها و سنگ‌های قیمتی، اسناد مبادله و نرخ تکتانه سهام و دیگر اسناد بهادار، قراردادهای پیش خرید، موافقتنامه‌های معاوضه، قرارداد مستقبلی، قرارداد اختیار و سایر مشتقات مربوط به اسعار، سهام، اوراق قرضه، فلزات گرانبها و نرخ‌های تکتانه که از یک نسبت خاص تجاوز کند.

۱۶۰ قانون بانکداری

(۳) بانک مکلف است ارزش سرمایه تنظیماتی را به شمول سرمایه و ذخایر دست نخورده آن معادل به حد اقل دوازده فیصد ارزش مجموعی دارایی‌های تعدیل شده نسبت به ریسک یا فیصدی بیشتر که عبارت از حد اقل نصف سرمایه تنظیماتی مرکب از سرمایه اصلی می‌باشد و توسط مقررات وضع شده د افغانستان بانک تعیین می‌گردد، تأمین نماید.

(۴) بانک در موارد آتی نمی‌تواند به شخص اعتبار اعطا نماید:

۱- در صورتی که مقدار مجموعی اصل قرضه های حصول ناشده که به شخص اعطاء گردیده معادل (۱۵) فیصد سرمایه دست نخورده و ذخایر بانک یا هر فیصدی بیشتر که توسط مقررات د افغانستان بانک تعیین گردیده باشد، تجاوز نماید.

۲- در صورتی که مقدار مجموعی اصل قرضه های حصول ناشده، خطرات بزرگ اعتبار بانک، طبق مندرجات مقررات د افغانستان بانک از دو صد فیصد سرمایه دست نخورده و ذخایر بانک یا هر فیصدی بیشتر که توسط مقررات صادر شده د افغانستان بانک تعیین گردیده است، تجاوز نماید.

(۵) محدودیت‌هایی که در جز (۲) فقرة (۴) این ماده تصریح شده، نمی‌تواند در مورد آن اصل قرضه ای تطبیق گردد که کلاً بوسیله رهن و فروش سریع در بازار، طبق مقررات د افغانستان بانک تضمین گردیده است. بانک نمی‌تواند اعتبار تضمین شده را اعطا نماید که به اساس آن مقادیر کلی دریافت ناشده تمام اعتبارات تضمین شده به آن اشخاص از (۱۵) فیصد سرمایه دست نخورده و ذخیره وی بانک یا فیصدی بلندی که طبق مقررات مربوط د افغانستان بانک تعیین می‌گردد، تجاوز نماید.

(۶) به منظور تطبیق احکام مندرج این ماده، شخص می‌تواند شامل سایر اشخاص گردد که با وی به شکل مستقیم و یا غیر مستقیم طوری رابطه داشته که سالمیت مالی یکی از آنها بر سالمیت مالی دیگر آن یا عین عامل یا عوامل بالای سالمیت مالی بعضی یا تمام آنها اثر بگذارد، یا در نتیجه ساختار این رابطه، شخص، مسئول پرداخت اعتبار واجب الادای آن گردد.

قانون بانکداری ۱۶۱

روابط بانک و مشتریان

مادهٔ سی و ششم:

(۱) روابط بانک و مشتریان تابع موافقتنامه های عقد شده بین آنها است و شرایط و ضوابط آنها یک جانبه قابل فسخ نمی باشد، مگر این که در موافقتنامه ها طور دیگری ذکر شده باشد.

(۲) بانک می تواند شرایط و ضوابطی را که بر اساس آن با مشتریانش معاملات را انجام می دهد، ذریعه موافقتنامه ترتیب نماید. این موافقتنامه ها شامل نرخ های تکتانه، فیس ها و مصارفی است که توسط بانک از بابت مبالغ موجود در حساب های بانکی یا توسط مشتریان از بابت اعتبارات یا خدمات دیگری که بانک تأمین می کند، قابل پرداخت می باشند. شرایط باز پرداخت اعتباراتی که بانک تأمین می کند، تکتانه و سایر مصارف از بابت مبلغ بدهی به بانک صرف برای روز های که چنین مبلغی حصول نشده است، قابل پرداخت می باشند.

(۳) بانک مکلف است در مورد شرایط و ضوابط مربوط به سپرده ها، پس اندازها و اعتبارات بانکی، مطابق مقررات وضع شده در افغانستان بانک به مشتریان اطلاعات کافی ارائه نماید.

(۴) منازعات بین بانک داخلی و مشتریان داخلی و کلیه دعاوی مشتریان داخلی علیه بانک غیر مقیم در رابطه به فعالیت های دفاتر نمایندگی داخلی، توسط محاکم مربوط افغانستان حل و فصل می گردد. حل و فصل منازعاتی که از صلاحیت کمیسیون باشد، ازین امر مستثنی است.

(۵) در صورتی که سپرده های موجود در حساب بانکی به شمول افغانستان بانک، تابع قواعد خاص باشد، حسابات فوق غیر فعال شمردن می شود. در صورتی که دارنده یک حساب در ظرف ده سال در مورد حساب خود ذریعه معامله ثبت شده یا مکاتبه رسمی با بانک رابطه نداشته باشد، در اولین روز رسمی سال جدید، بانک ذریعه پستنه راجستر شده، اطلاعیه را به آخرین آدرس دست داشته دارنده حساب فرستاده و در آن جزئیات حساب غیر فعال را و اقلاً در یک روز نامه محلی، اسم دارنده حساب و جزئیات حساب غیر فعال را

۱۶۲ قانون بانکداری

به نشر می‌رساند. بعد از سپری شدن (۳۰) روز از اطلاعیه و نشریه، در صورتی که دارنده حساب معلوم نگردد، بانک مکلف است راپور مفصلی را به د افغانستان بانک تقدیم و رقم موجود در حساب غیر فعال را به د افغانستان بانک تحویل دهد که در یک حساب خاص در د افغانستان بانک نگهداری شود. د افغانستان بانک می‌تواند وجوه این حساب خاص را در مواردی که لازم بداند، مورد استفاده قرار دهد، هرگاه طی مدت ده سال دارنده حساب یا ورثه وی، مدارک قناعت بخش در مورد مالکیت حساب غیر فعال خویش را به د افغانستان بانک ارائه نماید، د افغانستان بانک مکلف است مبلغ متذکره را مسترد نماید. بعد از انقضای مدت ده سال، تمام مبلغ موجود در حساب غیر فعال به وزارت مالیه انتقال و جزء عواید دولت محسوب می‌گردد.

پرداخت بدهی قبل از سر رسید

ماده سی و هفتم:

- (۱) بدهکار بانک می‌تواند کلیه یا قسمتی از قرضه های خود به بانک را در هر موقعی قبل از سر رسید تاریخ موافقت شده بپردازد.
- (۲) پرداخت های مندرج فقره (۱) این ماده در بدل فیس پیش پرداخت که به اساس موافقتنامه جداگانه تعیین گردیده باشد، صورت گرفته می‌تواند.
- (۳) بانک می‌تواند بدهی هایی را که طور اقساط قابل پرداخت باشد، به صورت جزء متناسب با اقساط یا تنها در قسط بعدی محاسبه نماید.
- (۴) سایر موافقتنامه هایی که حق پیش پرداخت های مندرج فقره های (۱، ۲ و ۳) این ماده را رد یا محدود نماید، فاقد اعتبار پنداشته می‌شود.
- (۵) بانک مکلف است در موافقتنامه‌ای که به اساس اعتبار تأمین می‌گردد، اندازه فیس پرداخت را (در صورتی که موجود باشد) قبل از موعد اصل پول اعتبار آن، معین نماید.

قانون بانکداری ۱۶۳

قروض تضمین شده

ماده سی و هشتم:

(۱) بانک می‌تواند از مشتریان خویش تقاضا نماید که بدهی‌های مربوط را توسط رهن، ضمانت یا تعهد دیگری تضمین نماید، بانک نمی‌تواند سهام سرمایه‌سهمی خود را بعنوان تضمین بدهی بدون اجازه کتبی قبلی دافغانستان بانک قبول نماید.

(۲) در صورتی که از پرداخت بدهی که توسط رهن یا حق حبس مال منقول و رهن غیر منقول و سایر کالاها ثابت شده، تضمین گردیده، تخطی صورت گیرد، دارایی منقول و غیر منقول تضمین شده به اساس مزایده یا از طریق دلا ل در بازار عمومی مطابق قانون به فروش می‌رسد، بانک می‌تواند جهت خریداری دارایی مذکور سهمیم گردد.

(۳) در صورتی که دارایی‌های مندرج فقره (۲) این ماده، به اساس مزایده یا در بازار عمومی معادل قیمت حد اقل مبلغ بدهی و مصارف فروش، به فروش نرسد، طرفین می‌توانند طبق موافقتنامه جداگانه، دارایی را طور دیگر بفروش برسانند، در صورت عدم موافقه بنابر درخواست یکی از طرفین، محکمه مربوط صلاحیت دارد در رابطه به فروش آنها تصمیم اتخاذ نماید.

(۴) درحالت مندرج فقره (۳) این ماده بانک می‌تواند دارایی‌ها را خریداری نماید. (۵) بانک مکلف است بعد از وضع مبلغ بدهی حصول نا شده و مصارف آن و پرداخت بدهی‌های سایر اشخاص که دارایی متذکره تحت رهن آنها قرار داده شده است، باقی مانده آنرا به مالک بپردازد.

(۶) در صورتی که ماحصل فروش دارایی مذکور بعد از وضع مصارف فروش، کمتر از مقدار مقروضیت حصول ناشده باشد، مبلغ باقی مانده چنین قرضه‌ها، بدهی شخص مدیون به بانک محسوب می‌گردد.

۱۶۴ قانون بانکداری

اسناد معاملات و تعهدات

مادهٔ سی و نهم:

(۱) بانک مکلف است مدارک و اسناد ذیل معاملات مربوط را برای مدت حد اقل ده سال در دوسیه‌ها نگهدارد:

۱- درخواست و کلیه مدارک قرارداد مربوط به معامله به شمول موافقتنامه‌های اعتبار، ضمانت و رهن.

۲- اسناد و سوابق مالی طرف‌های مقابل بانک به شمول قرض گیرنده‌ها و ضامن‌ها و مدارک مستند دیگر که بانک در تصویب معامله به آنها استناد نموده است.

۳- سند کتبی امضاء شده مبنی بر منظوری معامله توسط بانک.

۴- موافقتنامه‌های مربوط به حساب بانکی مشتریان.

۵- سایر مدارک که در مقررات دافغانستان بانک تجویز گردیده است.

(۲) اسناد مندرج فقرهٔ (۱) این ماده به شکل الکترونیکی نیز نگهداری می‌گردد.

اعتبار بانکی به اشخاص وابسته

مادهٔ چهلم:

(۱) بانک نمی‌تواند به شخص وابسته در موارد آتی اعتبار اعطاء کند:

۱- در صورتی که شرایط و ضوابط مالی اعتبار توسط هیئت عامل یا هیئت نظر بانک تصویب نگردیده باشد.

۲- در صورتی که اعتبار به یک مدیر یا کارمند بانک اعطا شده باشد و مبلغ مجموع اعتبار پرداخته شده حصول ناشده از معادل (۳۵) فیصد حقوق سالیانه وی تجاوز نماید یا مبلغ مجموع اعتباراتی که به سایر اشخاص وابسته پرداخته شده و حصول نشده از معادل (۱۰۰) فیصد سرمایه و ذخایر دست نخورده بانک تجاوز کند.

۳- شرایط مندرج فقرهٔ (۲) این ماده در مورد قرضه‌ها و اعتبارات تضمین شده مطابق به معیارهای تعیین شدهٔ مندرج مقررات دافغانستان بانک و یا اعتبارات

قانون بانکداری ۱۶۵

رهن شده در برابر املاک عقاری که ارزش برآورده شده آن از اصل مبلغ مجموع قرضه به اندازه یک سوم اضافه باشد، تطبیق نمی‌شود.

۴- در صورتی که اعتبارات به اشخاص وابسته با شرایط و ضوابطی اعطاء شود که مفیدیت آن به بانک از مفیدیت اعتباراتی که بشکل معمول به عامه مردم اعطاء می‌شود، کمتر باشد.

(۲) بانک مکلف است از اعطای اعتبار به اشخاص وابسته فوراً به هیئت بررسی اطلاع دهد، در صورتی که اعتبار به یک شخص وابسته بدون رعایت حکم مندرج فقره (۱) این ماده اعطاء شده باشد، چنین اعتبار فوراً باز پرداخت می‌شود. اعضای هیئت عامل و هیئت نظار به‌طور انفرادی و دسته جمعی بابت پرداخت اصل پول، بهره و سایر مصارف مربوط دیگر اعتباری که مغایر حکم فقره (۱) این ماده با آگاهی و بدون اعتراض به آنها اعطاء شده باشد، شخصاً مسئول می‌باشند.

(۳) شخص وابسته به منظور این ماده عبارت است از:

۱- مدیر بانک.

۲- شخصی که با یکی از مدیران بانک به سبب ازدواج، نسب، خون شریکی یا خویشاوندی حد اکثر تا درجه دوم، تبنی و رضاعی رابطه داشته باشد.

۳- شخصی که به تنهایی یا طور شراکت با یک یا چند شخص یا از طریق یک یا چند شخص دارای سهم استحقاقی ذیصلاحیت در بانک یا هر تشبث دیگر باشد. مدیر چنین بانک و تشبث نیز شامل این حکم است.

منع خدمات بانکی در رابطه ارتکاب جنایات

ماده چهل و یکم:

(۱) بانک نمی‌تواند برای اشخاص که هویت‌شان مجهول باشد، حساب و خدمات بانکی را فراهم نماید.

(۲) بانک مکلف است هویت مشتریان خود را که حساب بانکی را افتتاح می‌نمایند یا به نحوی از بانک جهت فعالیت‌های بانکی به شمول انتقال وجوه یا اسناد بهادار یا معاملات اسناد بهادار، پرداخت اسناد قابل معامله یا طبق مقررات از سایر فعالیت‌های د افغانستان بانک استفاده می‌کنند، ثبت نماید. بانک مکلف

۱۶۶ قانون بانکداری

است از مشتری تقاضا نماید تا اطلاعات کافی در مورد هویت هر شخص دیگر که در چنین حساب‌ها ذینفع می‌باشد، یا چنین فعالیت‌ها به نفع آن‌ها انجام می‌گیرد، به بانک ارایه نماید. بانک‌ها هویت هر یک از این اشخاص را ثبت و اسناد مدارک مربوط به هویت آن‌ها را حفظ می‌نمایند.

(۳) بانک نمی‌تواند حساب یا خدمات بانکی را برای یا به نفع یک شخص فراهم کند. بانک مکلف است تقاضا و یا درخواست مبنی بر نگهداشت حساب بانکی و انجام خدمات بانکی را برای یا به نفع چنین شخص به د افغانستان بانک اطلاع دهد.

فصل پنجم

حسابداری، راپور دهی و تفتیش

صورت حسابات مالی و راپور های احصائوی

مادهٔ چهل و دوم:

(۱) بانک مکلف است حسابات ثبت‌ها و اسناد را نگهداشته و صورت حسابات ربع وار و سالانه را مطابق مقررات د افغانستان بانک که در بر گیرنده معیارهای سالم و قبول شده حسابداری که منعکس کنندهٔ دقیق فعالیت‌ها و شرایط مالی بانک می‌باشد، تهیه نماید.

(۲) صورت حسابات مالی بانک منعکس کنندهٔ فعالیت‌ها و شرایط مالی شرکت های تابع انفرادی یا دسته جمعی می‌باشد.

(۳) بانک غیر مقیم دارای یک یا بیشتر از یک فرع یا دفتر نمایندگی، مکلف است احکام مندرج این ماده را غرض تهیه حسابات اسناد جداگانه و پروفورمه صورت حسابات مالی برای هر دفتر رعایت نماید.

(۴) بانک‌های مشغول فعالیت در کشور مکلف اند، راپورهای سالانه، ربعوار یا راپور های با فاصله زمانی کمتر خود را که در برگیرنده احصائیه های پولی، راپور عواید و مخارج، قرضه های صعب الحصول، خسارات ناشی از قرضه‌ها و تدارکات، وضعیت اسعار، نرخ تکتانه و امثال آن باشد، طبق مقررات د افغانستان بانک و در

قانون بانکداری ۱۶۷

مطابقت به معیارها و عمل کردهای قبول شده احصائیوی بین المللی تهیه و به دسترس د افغانستان بانک قرار دهند.

مؤسسات مالی غیر بانکی و نمایندگان آنها که در کشور مشغول فعالیت هستند، نیز تابع این حکم می‌باشند.

(۵) د افغانستان بانک مکلف است معلومات جمع آوری شده احصائیوی از بانکها و دیگر مؤسسات مالی را مطابق نیازهای سیاست گذاری مورد ضرورت عامه و ایفای مسئولیت هایش در قبال ادارات بین المللی را جمع آوری و تنظیم نماید. بانکها وسایر مؤسسات مالی و نمایندگان آنها مکلف اند معلومات در مورد معاملات افراد و یا شرکت های خاص مورد نیاز، جمع آوری احصائیه‌ها در امر سیاست گذاری، نظارت و مسئولیت‌های احصائیوی را تهیه و در اختیار د افغانستان بانک قرار دهد.

(۶) د افغانستان بانک نمی‌تواند معلومات احصائیوی را که در اثر آن شهرت و هویت اشخاص و شرکتها به عامه مردم افشاء شود، نشر نماید، در صورت انتشار، مرتکب طبق احکام قانون مجازات می‌گردد، مگر این که معلومات قبلاً در اختیار عموم مردم قرار گرفته باشد.

(۷) د افغانستان بانک می‌تواند جهت انجام وظایف خوبتر نظارتی، معلومات مندرج فقره (۶) این ماده را به ناظرین و مقامات ذیصلاح فراهم نماید، مشروط براین که چنین نظارت کنندگان و مقامات ذیصلاح طبق قانون و مقررات محرمیت ثبت های بانکی و پولی، مجاز به دریافت چنین معلومات باشند.

(۸) د افغانستان بانک می‌تواند علیه بانک، مؤسسه مالی و نماینده آنها در صورت رایه معلومات نامکمل، تأخیر در راپور دهی و عدم راپور دهی نادرست و رایه راپور غلط و گمراه کننده، تعزیرات مالی و اداری وضع کند.

بررس مستقل بیرونی

ماده چهل و سوم:

(۱) بانک های داخلی مکلف اند یک نفر بررس مستقل بیرونی با تجربه را که مورد تأیید د افغانستان بانک باشد انتصاب نماید.

۱۶۸ قانون بانکداری

بررس مکلف است طبق معیارهای وضع شده در مقررات د افغانستان بانک وظایف ذیل را انجام دهد:

- ۱- کمک در تحفظ سیستم‌ها و اصول مناسب حسابداری بانک.
- ۲- کمک در تحفظ کنترل های مناسب مالی و سیستم و طرز العمل اداره ریسک.
- ۳- تهیه و ارایه راپور سالانه برای هیئت نظر همراه با ارزیابی و بررسی گزارشات مالی جهت دریافت یک تصویر کامل و منصفانه از وضع مالی بانک در مطابقت به احکام این قانون.
- ۴- اطلاع هر گونه تخلف از احکام این قانون وسایر مقررات د افغانستان بانک که از طرف نماینده بانک، کارمند و یا مدیر ارتکاب گردیده، به دافغانستان بانک.
- ۵- اطلاع به د افغانستان بانک از هر گونه تخلفات و نواقص اداری ایکه موجب بروز ضرر قابل توجه به بانک می گردد.
- (۲) فرع یا نمایندگی داخلی بانک‌های غیر مقیم نیز مکلف به رعایت احکام مندرج فقره (۱) این ماده می باشند.

انتشار صورت حساب‌های مالی و راپور بررس‌ها

ماده چهل و چهارم:

(۱) بانک مکلف است در خلال مدت سه ماه بعد از پایان سال مالی صورت حسابات مالی بررسی شده مجموعی خویش را همراه با راپور بررس‌های بیرونی به د افغانستان بانک، سهامداران و در صورت ضرورت به دسترس عموم مردم قرار دهند.

(۲) بانک غیر مقیم دارای فرع یا دفتر نمایندگی داخلی مکلف است در خلال سه ماه بعد از پایان سال مالی، صورت حسابات مالی بررسی شده مجموعی، پروفورمه حسابات مالی بررسی شده و مجموع راپورهای بیرونی خود را به د افغانستان بانک تسلیم و در صورت ضرورت به دسترس عموم مردم قرار دهد.

گزارشات تفتیش

مادهٔ چهل و پنجم:

(۱) بانک مکلف است راپور اداره و فعالیت، موجودیت و جوه قابل دسترس و پرداخت دیون و منافع احتمالی خود و شرکت های تابع خود را به دافغانستان بانک گزارش دهد، این گزارش مطابق شکل و تفصیل و فواصل زمانی که د افغانستان بانک طبق مقررات مربوط تجویز می نماید، تهیه و ارایه می گردد.

(۲) بانک داخلی و شرکت تابع آن توسط مفتشان د افغانستان بانک یا بررسان که از طرف د افغانستان بانک انتصاب می شوند، تفتیش می گردد.

این بررسان می تواند شامل کارمندان کشور دیگر که وظیفه نظارت پولی یا احتیاطی فعالیت های بانکی در آن کشور را دارد، بوده و مسئولیت تفتیش شرکت تابع، فرع یا دفتر نمایندگی داخلی یک بانک غیر مقیم که دفتر مرکزی آن در آن کشور قرار دارد، یا تفتیش یک بانک داخلی که دارای سهم استحقاقی ذیصلاحیت در چنین بانک غیر مقیم است، یا تفتیش بانک داخلی که چنین بانک غیر مقیم در آن دارای سهم استحقاقی ذیصلاح است، را به عهده گیرد.

(۳) د افغانستان بانک و بررسان آن در جریان تفتیش مطابق فقره (۲) این ماده دارای صلاحیت های آتی می باشند:

۱- دخول به دفتر بانک یا شرکت تابع آن و بررسی حسابها، دفاتر، مدارک و سایر سوابق بانک یا شرکت تابع آن.

۲- کسب اطلاع از مدیران، کارمندان و نمایندگان بانک یا شرکت تابع آن در مورد موضوعات مربوط به اداره و فعالیت های بانک یا شرکت تابع.

۳- د افغانستان بانک می تواند غرض دسترسی به دفاتر، حسابها و ثبت های بانک یا شرکت های تابع آن به منظور ارزیابی در صورت لزوم از نیروهای امنیتی تقاضای استعمال زور و قوت را نماید.

۴- فروع و دفتر نمایندگی داخلی بانک غیر مقیم مکلف اند راپورهای در مورد اداره و فعالیت خود را تهیه و به دافغانستان بانک ارایه کنند، این راپورها مطابق به شکل و تفصیل و در فواصلی که توسط د افغانستان بانک طبق

۱۷۰ قانون بانکداری

مقررات مربوط تجویز، تهیه و ارائه می‌شود، طبق مفاد مندرج فقرات (۲ و ۳) این ماده فرع و دفتر نمایندگی از طرف مفتشان د افغانستان بانک یا بررسان که توسط د افغانستان بانک انتصاب گردیده در محل تحت تفتیش قرار می‌گیرند.

۵- بانک داخلی و هر یک از شرکت‌های تابع، شروع یا دفاتر نمایندگی آن مکلف اند، به مفتشان د افغانستان بانک و بررسان که توسط د افغانستان بانک انتصاب می‌گردند، اجازه ورود داده و به طور کامل در انجام وظایف شان همکاری نمایند.

۶- د افغانستان بانک نمی‌تواند به تفتیش، تهیه گزارش و ارائه اطلاعات براساس درخواست اشخاص یا سازمان‌ها اقدام نماید.

تنظیم کنندگان بانک خارجی، حکم مندرج این قانون یا حکم محکمه ذیصلاح ازین امر مستثنی است.

۷- د افغانستان بانک می‌تواند راپور تفتیش خود را تهیه و یک نسخه آن را در خلال یک ماه بعد از اتمام تفتیش بانک، شرکت تابع، فرع یا دفتر نمایندگی آن، به بانک یا دفتر مذکور بفرستند.

فصل ششم

تدابیر اجرایی

اقدام بازدارنده

مادهٔ چهل و ششم:

(۱) هرگاه د افغانستان بانک بنا بر دلایل مؤجه و مستند متیقن شود که موجودیت وجوه قابل دسترس و پرداخت دیون یک بانک به دلیل اینکه اداره و فعالیت‌های خود را به صورت نا سالم و یا غیر محتاطانه به پیش برده یا این-که به نحوی از احکام مندرج قوانین مربوطه، مقررات و دساتیر د افغانستان بانک، شرایط یا محدودیت‌های که به جواز، اجازه نامه یا اجازه که توسط د افغانستان بانک به بانک بشکل ضمیمه صادر شده است تخطی کرده یا به خطر مواجه

قانون بانکداری ۱۷۱

است، د افغانستان بانک می‌تواند کتباً به بانک اطلاع داده و اخطار کتبی عنوانی آن صادر نماید.

(۲) هر گاه د افغانستان بانک تشخیص نماید که بانک اخطار کتبی مندرج فقره (۱) این ماده را رعایت نمی‌کند، می‌تواند به‌طور کتبی از بانک مطالبه نماید که در خلال دو هفته از تاریخ صدور امریه، برنامه عمل جلوگیری از چنین تخلفات را به د افغانستان بانک ارایه نماید.

(۳) در صورتی که بانک در ارایه به موقع برنامه عمل مندرج فقره (۲) این ماده اهمال نماید یا د افغانستان بانک تشخیص نماید که برنامه ارایه شده کافی نمی‌باشد و یا بعداً بانک در اجرای برنامه مذکور سهل انگاری نماید، د افغانستان بانک می‌تواند بانک را مکلف به اجرای اقدامات باز دارنده فوری سازد.

پلان انجام اقدامات اصلاحی

مادهٔ چهل و هفتم:

(۱) هر گاه د افغانستان بانک تشخیص نماید که موجودیت وجوه قابل دسترس یا پرداخت دیون بانک بنابر اداره یا فعالیت‌های ناسالم و غیر محتاطانهٔ بانک یا نسبت عدم رعایت قانون، مقررات یا دساتیر د افغانستان بانک مبنی بر وضع شرط یا محدودیتی که به جواز، اجازه نامه یا اجازه ضمیمه شده است، به خطر مواجه باشد، در این صورت د افغانستان بانک مکلف است به‌طور کتبی در مورد کشف موضوع به بانک اطلاع داده و دستور بدهد که در خلال مدت معینه برنامه کتبی مبنی بر اقدامات اصلاحی را ترتیب و پیشنهادات مشرح جهت رفع نواقص و ضعف‌های اداری بانک را در خلال برنامه زمانی واقع بینانه و اثرات این اقدامات را در اداره، فعالیت‌ها و شرایط مالی بانک در جریان اجرای برنامه ارزیابی نموده، به د افغانستان بانک تقدیم نماید.

(۲) د افغانستان بانک حین دریافت برنامه مندرج فقره (۱) این ماده اعضای هیئت عامل و هیئت نظر بانک را در صورتی که قضیه مربوط به فرع داخلی بانک غیر مقیم باشد، مدیر آن فرع را به جلسه رسیدگی دعوت می‌نماید تا برنامه اقدامات اصلاحی و طرزالعمل اجرای آن مورد بحث قرار گیرد، د افغانستان

۱۷۲ قانون بانکداری

بانک می‌تواند برخی یا کلیه مالکین بانک را به شرکت در جلسه رسیدگی دعوت کند.

جلسه رسیدگی هنگامی به پایان می‌رسد که یک برنامه قابل قبول برای د افغانستان بانک در آن تصویب شود، بعداً بانک با همکاری نزدیک د افغانستان بانک برنامه را عملی می‌نماید، در صورت لزوم با اجازه کتبی قبلی د افغانستان بانک در آن تغییرات و تعدیلات وارد آمده می‌تواند.

طرز العمل اجرای اقدامات اصلاحی عاجل

ماده چهارم و هشتم:

(۱) د افغانستان بانک مکلف است در صورت کشف حالات آتی، بطور کتبی به بانک اطلاع داده و دستور اقدامات اصلاحی عاجل را جهت رعایت احکام این قانون، در مدت زمان معین که در دستور مشخص می‌شود صادر نماید:

۱- در صورتی که بانک از اجرای اقدامات اصلاحی مندرج ماده چهارم و هفتم این قانون تخلفی نموده باشد.

۲- در صورت موجودیت وجوه قابل دسترس و پرداخت دیون، بانک بنابر اداره یا فعالیت ناسالم و غیر محتاطانه به خطر مواجه شده باشد.

۳- قانون، مقررات و یا دساتیر د افغانستان بانک یا هر شرط و محدودیتی که به جواز، اجازه نامه یا اجازه د افغانستان بانک ضمیمه گردیده است، بانک آن را نقض نموده و برای جلوگیری آن اقدامات اصلاحی عاجل لازم باشد.

(۲) بر علاوه حکم مندرج فقره (۱) این ماده د افغانستان بانک دارای صلاحیت های ذیل می‌باشد:

۱- اعمال جریمه معادل حد اکثر یک فیصد مبلغ رسمی سرمایه پرداخت شده بانک.

۲- اصدار دستور به بانک غرض استخدام یک بررس بیرونی به مصرف خودش برای انجام بررسی امور بانک که به د افغانستان بانک قابل قبول باشد.

۳- اصدار دستور به بانک مبنی بر انجام کلیه یا برخی از امور آتی:

- سبکدوشی مدیر، مامور یا کارمند بانک از وظیفه.

قانون بانکداری ۱۷۳

- حصول اطمینان مبنی بر این که بدون اجازه د افغانستان بانک مدیر، مامور یا کارمند در مدیریت یا اجرای داد و ستد بانک شرکت نه نموده است.
- انتصاب شخص یا اشخاص مورد اعتماد د افغانستان بانک منحیث اداره کننده بانک برای مدت تعیین شده در دستور.
- ۴- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم اعطای امتیازات مالی به هیچ شخص.
- ۵- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم قبول سپرده هیچ مبلغ.
- ۶- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم اعطای قرضه.
- ۷- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم قبول هیچ پرداختی به حساب سرمایه و سهم.
- ۸- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم باز پرداخت هیچ مبلغ از بابت سهم.
- ۹- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم پرداخت هیچ مفاد سهم.
- ۱۰- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم اعطای اعتبار و باز پرداخت.
- ۱۱- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم پرداخت یا انتقال به هیچ شخص.
- ۱۲- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم پذیرش موافقتنامه مشروط و یا غیر مشروط به منظور پرداخت و انتقال مبالغ مندرج جزء (۱۱) فقره (۲) این ماده.
- ۱۳- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم پذیرش مسئولیت مالی مشروط و یا غیر مشروط از طرف هیچ شخص.
- ۱۴- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم افزایش سرمایه آزاد تحت تأمین سهامداران بانک.
- ۱۵- اصدار دستور به بانک مبنی بر عدم وارد آوردن تغییرات در طرز العمل اداره بانک.
- (۳) دساتیر مندرج فقره (۲) این ماده بدون محدودیت در موارد ذیل قابل تطبیق می باشد:
- ۱- در مورد برخی یا کلیه موضوعات مندرج اجزای فقره (۲) این ماده.
- ۲- در مورد طبقه یا طبقات به خصوص موارد مندرج اجزای فقره (۲) این ماده.

۱۷۴ قانون بانکداری

(۴) د افغانستان بانک مکلف است رهنمود های مشخص در رابطه به طرز العمل استفاده از دستاویز مندرج اجزای (۱۰ و ۱۱) فقره (۲) این ماده تنظیم نموده و نشر کند.

استماع رسیدگی

مادهٔ چهل و نهم:

(۱) حینی که د افغانستان بانک تصمیم بگیرد تا مطابق احکام مواد چهل و ششم، چهل و هفتم و چهل هشتم این قانون به یک بانک دستور صادر نماید، یادداشتی که حاوی اتهامات مبنی بر نقض یا احتمال نقض این قانون، مقررات و سایر دستاویز د افغانستان بانک بوده، ضم حکم یا دستور مورد نظر و برنامه زمانی اجرای دستورات جهت اتخاذ تصمیم در مورد ارسال یا عدم ارسال دستور پیشنهاد شده، به بانک ابلاغ می شود.

اولین جلسه رسیدگی که حد اقل دو هفته بعد از ابلاغ آگاهی، وقت تر، یا چهار هفته بعد از تاریخ ابلاغ آگاهی، ناوقت تر نباشد، تعیین می گردد.

د افغانستان بانک می تواند جلسات بعدی را توسط آگاهی، که حاوی تاریخ و محل اجلاس باشد، بطور کتبی، حد اقل دو هفته قبل از تاریخ انعقاد آن، به بانک اطلاع دهد، مگر این که بانک به ترتیبات دیگری موافقه کرده باشد.

رسیدگی هنگامی به پایان می رسد که د افغانستان بانک، بعد از یک جلسه به بانک اطلاع دهد که به جلسات بعدی نیاز نیست.

(۲) هر گاه نمایندهٔ با صلاحیت بانک در جلسهٔ رسیدگی حاضر نشود، چنین پنداشته می شود که به دستور پیشنهادی د افغانستان بانک رضایت دارد، درین صورت دستور پیشنهادی صادر و به بانک ابلاغ می گردد.

(۳) در خلال یک هفته بعد از پایان رسیدگی، د افغانستان بانک در مورد صدور یا عدم صدور دستور تصمیم اتخاذ نموده و به طور کتبی به بانک اطلاع می دهد. در صورتی که تصمیم به صدور دستور اتخاذ شود، دستور فوراً صادر شده و همراه با متن تصمیم به بانک ابلاغ می گردد.

قانون بانکداری ۱۷۵

دستور مؤقت

ماده پنجاهم:

(۱) د افغانستان بانک طبق احکام مندرج ماده چهل و نهم این قانون دستور مؤقت را قبل یا در جریان رسیدگی به اتکاء دلایل ذیل صادر می‌نماید:

۱- سرمایه مربوط بانک به کمتر از (۷۵) فیصد سرمایه‌ای که طبق قانون یا مقررات د افغانستان بانک الزامی اعلان شده است، کاهش یافته یا مواجه به خطر کاهش باشد.

۲- دفاتر یا اسناد بانک طوری نا تکمیل یا غیر دقیق باشد که د افغانستان بانک قادر نگردد، از طریق روش های نورمال نظارتی، شرایط مالی بانک یا جزئیات معاملاتی را که تأثیر قابل توجهی بالای شرایط مالی بانک داشته باشد، ارزیابی نماید.

(۲) دستور مؤقت با صدور آن نافذ و در جریان رسیدگی کلاً رعایت می‌گردد، دستور مؤقت وقتی خاتمه می‌یابد که د افغانستان بانک آن را رسماً بی اعتبار اعلان نموده یا طبق احکام مندرج مواد چهل و ششم، چهل و هفتم و چهل و هشتم این قانون، دستور دیگری صادر نماید.

(۳) دستور مؤقت ضم یادداشت که دربر گیرنده تمام اتهامات مبنی بر تخلفات یا خطر وقوع تخلفات از طرف بانک می‌باشد، صادر گردیده و مطابق حکم مندرج ماده چهل و نهم این قانون تاریخ رسیدگی تعیین و در مورد الغا یا تعویض دستور مؤقت تصمیم اتخاذ می‌شود.

صدور، انفاذ و اختتام دساتیر

ماده پنجاه و یکم:

(۱) دستور دایمی یا مؤقت که مطابق این قانون به بانک صادر می‌شود، کتبی بوده و در برگیرنده تمام اقداماتی می‌باشد که بانک مکلف به انجام آن است.

دستور دایمی یا مؤقت می‌تواند وقت و یا مدت زمانی را که در طول آن بانک مکلف به رعایت آن می‌باشد تعیین نماید.

۱۷۶ قانون بانکداری

(۲) دستور دایمی یا مؤقت به دفتر مرکزی بانک صادر می‌شود. هر گاه دستور دایمی یا مؤقت مربوط به یک فرع داخلی یا دفتر نمایندگی داخلی یک بانک غیر مقیم باشد، می‌تواند به آن دفتر ابلاغ گردد. دستور دایمی یا مؤقت ضم یک نقل از متن تصمیم افغانستان بانک در مورد صدور دستور دایمی یا مؤقت مدارک و دلایل صدور آن و مفاد قانونی که دافغانستان بانک را مجاز به صدور دستور دایمی یا مؤقت می‌نماید ارسال می‌گردد.

(۳) دستوری را که د افغانستان بانک به سایر بانکها صادر می‌نماید و مورد قبول آن بانک قرار نمی‌گیرد، در خلال سی روز از تاریخ ابلاغ، جهت تجدید نظر به کمیسیون محول شده می‌تواند.

(۴) دستور دایمی یا مؤقت از زمان ابلاغ آن به بانک نافذ می‌باشد، مگر این‌که تاریخ دیگری برای انفاذ آن تعیین گردیده باشد. دستور دایمی یا مؤقت تا زمانی که براساس شرایط مندرج خود خاتمه نیابد یا اینکه دستور دایمی یا مؤقت دیگر د افغانستان بانک جایگزین آن نشود، یا این‌که در خلال تجدید نظر بر اساس تصمیم کمیسیون فسخ نگردد، یا این‌که د افغانستان بانک لغو آن را کتباً به بانک ابلاغ ننماید، به قوت خود باقی بوده و کلاً قابل رعایت می‌باشد.

هر گاه نیازی به ادامه انفاذ دستور دایمی یا مؤقت نباشد، د افغانستان بانک آن را لغو می‌نماید.

(۵) دستور دایمی یا مؤقت دافغانستان بانک، احکام مندرج اساسنامه بانک، جواز بانکداری، اجازه نامه یا اجازه را که توسط دافغانستان بانک به بانک صادر شده است، قرارداد یا ترتیبات که بانک طرف آن است و موانعی در جهت اجرای دستور دایمی یا مؤقت ایجاد می‌کند را، ملغی می‌نماید، چه این قرارداد یا ترتیبات قبل و چه بعد از دستور دایمی یا مؤقت عقد شده باشد. حکم در مورد عدم پرداخت یا عدم انتقال مبلغ به اشخاص مندرج فقره (۲) مادهٔ چهل و هشتم این قانون، یا حکم محکمهٔ مربوط مبنی به پرداخت یا انتقال

قانون بانکداری ۱۷۷

پول یا حکمی که به مصادرهٔ املاک خارج از مجرای قضائی صورت گرفته باشد، ازین امر مستثنی است.

صلاحیت های د افغانستان بانک در رابطه به دساتیر دایمی یا مؤقت

مادهٔ پنجاه و دوم:

دساتیر دایمی یا مؤقت یا اقدامات باز دارنده یا اصلاحی قبلی دافغانستان بانک، صلاحیت های مندرج این قانون را اخلال نمی نماید. در صورت تناقض دستورات دایمی یا مؤقت یا اقدامات باز دارنده، صلاحیت های بعدی متذکره مرجع دانسته می شود.

فصل هفتم

متولیت

دلایل انتصاب متولی

مادهٔ پنجاه و سوم:

- (۱) در حالات آتی د افغانستان بانک برای بانک متولی انتصاب می نماید:
- ۱- در صورتی که بانک دیون خود را در هنگام سررسید، پرداخت نه نماید.
- ۲- در صورتی که سرمایه الزامی بانک کمتر از (۷۵) فیصد سرمایه ای گردد که طبق مقررات د افغانستان بانک پیشبینی شده است.
- ۳- در صورتی که ارزش دارایی های بانک کمتر از ارزش بدهی های بانک باشد.
- ۴- در صورتی که درخواست جهت آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک تسلیم شده باشد.
- ۵- در صورتی که انحلال داوطلبانهٔ بانک مطابق فقرهٔ (۳) مادهٔ شصت و دوم این قانون توسط یک متولی تکمیل گردیده باشد.
- ۶- در صورتی که مدارکی مبنی بر انجام فعالیت های جنائی بانک به دست آمده باشد، یا دلایل مبنی بر تثبیت فعالیت های جنائی وجود داشته باشد.
- ۷- در صورتی که احتمال لغو جواز بانکداری بانک موجود باشد.

۱۷۸ قانون بانکداری

۸- در صورتی که د افغانستان بانک تشخیص دهد که بانک از اجرای دستور صادره تخلف می ورزد.

(۲) سرمایه و ارزش دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مطابق معیارها و اصول مندرج مقررات د افغانستان بانک و یا به نحوی که برای دافغانستان بانک قابل قبول باشد، تعیین می‌گردد.

(۳) احکام مندرج این فصل بالای تمام فروع و دفاتر نمایندگی داخلی بانک‌های غیر مقیم قابل تطبیق می‌باشد. جهت تطبیق احکام این فصل تمامی دارایی‌ها، بدهی‌ها، اقدامات و عدم اقدامات بانک غیر مقیم که در نتیجه و یا در رابطه به معلومات هر یک از فروع یا دفاتر آن ناشی می‌شود، متعلق به همان بانک واحد داخلی است.

انتصاب متولی

ماده پنجاه و چهارم:

- (۱) متولیان بانکها از طرف دافغانستان بانک مقرر می‌شوند.
- (۲) شخص که طبق حکم مندرج ماده بیست و هفتم این قانون واجد شرایط و انجام وظیفه بحیث مدیر بانک نباشد، به‌حیث متولی بانک نیز واجد شرایط پنداشته نمی‌شود. در صورتی که متولی شرایط لازم برای انجام وظیفه را از دست بدهد، دافغانستان بانک می‌تواند وی را تعویض نماید.
- (۳) متولی برای مدتی که از (۱۸) ماه بیشتر نباشد از طرف د افغانستان بانک انتصاب می‌گردد. د افغانستان بانک می‌تواند مدت انتصاب را برای یک دوره دیگر تمدید نماید. متولی از طرف د افغانستان بانک انتصاب و حقوق خود را از د افغانستان بانک دریافت می‌نماید. مصارفی که دافغانستان بانک از ناحیه متولیت متحمل می‌شود به عهده بانکی است که برای آن متولی منصوب شده است.
- (۴) انتصاب متولی یا تمدید مدت خدمت آن کتبی بوده که دلایل انتصاب و وظایف اصلی در آن مشخص می‌گردد. این تصمیم به بانک مربوط ابلاغ و در دفتر ثبت آن درج می‌گردد.

قانون بانکداری ۱۷۹

اثرات انتصاب متولی

ماده پنجاه و پنجم:

- (۱) تصمیم د افغانستان بانک مبنی بر انتصاب متولی از تاریخ اتخاذ آن نافذ می-گردد، مگر این که در تصمیم طور دیگری پیش بینی گردیده باشد.
- (۲) به استثنای صلاحیت‌های مندرج اجزاء (۶ و ۱۴) فقره (۱) ماده بیست و سوم این قانون که در موقعیت‌ها و تحت شرایط و ضوابط خاص که توسط کمیسیون به اثر درخواست د افغانستان بانک به تصویب می رسد، د افغانستان بانک دارای کلیه صلاحیت‌های مجمع سهامداران می‌باشد.
- (۳) صلاحیت‌های مدیران بانک با انتصاب متولی، تعلیق می گردد. متولی می‌تواند قسمتی از صلاحیت‌های خود را به سایر اشخاص (بشمول مدیران و کارمندان بانک) محول کند، مگر این که د افغانستان بانک طور دیگری تصمیم اتخاذ نماید. د افغانستان بانک می‌تواند در غیاب یا در صورت ناتوانی متولی به انجام وظایف اش، صلاحیت‌های وی را اعمال کند.
- (۴) بعد از انتصاب رسمی متولی اجراءات بانک صیغه قانونی ندارد. اقداماتی که به اساس اجازه د افغانستان بانک یا متولی صورت گرفته و یا مطابق حکم ماده هفتاد و هفتم این قانون شامل دستورات انتقال پول یا اسناد بهادار باشند، ازین امر مستثنی است.
- (۵) متولی در اجرای وظایف و اعمال صلاحیت‌های مربوط صرف نزد د افغانستان بانک مسئول بوده و تابع وظایف، قواعد و دستورات د افغانستان بانک و کمیسیون می‌باشد.

زامداری امور بانک

ماده پنجاه و ششم:

- (۱) متولی مکلف است بعد از انتصاب، زمام امور بانک را در دست گرفته و از دارایی‌ها، دفاتر و اسناد بانک مواظبت نماید.
- (۲) متولی صلاحیت دارد، دارایی‌ها، دفاتر حساب اسناد بانکی و سایر دفاتر را کنترل نماید. مراجع امنیتی مکلف اند در صورت تقاضای متولی مبنی بر تحت

۱۸۰ قانون بانکداری

کنترول در آوردن عمارت بانک و در دست گرفتن دارایی‌ها، دفاتر و سایر اسناد بانک، در صورت لزوم از طریق توسل به زور با وی همکاری نمایند.

آگاهی تجدید نظر

ماده پنجاه و هفتم:

(۱) رئیس هیئت نظار بانک می‌تواند در خلال ده روز از تاریخ ابلاغ تصمیم در مورد انتصاب متولی نظریات کتبی خود را به دافغانستان بانک ارایه کند، در صورت عدم ارایه چنین پنداشته می‌شود که بانک به انتصاب متولی رضایت دارد. (۲) در صورتی که رئیس هیئت نظار اظهارات خویش را در مدت معینه ارایه کند، د افغانستان بانک با در نظر داشت مندرجات اظهار نامه کتبی در مورد تائید یا رد انتصاب متولی، تجدید نظر نموده و دلایل تصمیم خود را به رئیس هیئت نظار بانک ابلاغ می‌کند.

(۳) هر گاه انتصاب متولی فسخ شود متولی زمام امور بانک، دارایی‌ها، دفاتر و سوابق آنرا به هیئت عامل بانک می‌سپارد.

(۴) طرفین (د افغانستان بانک و هیئت عامل بانکها) می‌تواند در خلال مدت سی روز از تاریخ ابلاغ تصمیم اعتراض خویش را علیه تصمیم یکدیگر غرض تجدید نظر به کمیسیون ارایه نماید.

تصمیم د افغانستان بانک مبنی بر انتصاب متولی الی اتخاذ تصمیم کمیسیون نافذ می‌باشد.

گزارش متولی و برنامه عمل

ماده پنجاه و هشتم:

(۱) متولی مکلف است گزارش شرایط مالی موجود و آینده بانک مربوط را که حاوی ارزیابی از مبلغ دارایی‌های که در نتیجه انحلال احتمالی بانک به دست می‌آید، تهیه و به د افغانستان بانک تسلیم نماید. متولی می‌تواند گزارش را به همکاری بررس بیرونی تهیه نماید.

قانون بانکداری ۱۸۱

- (۲) راپور متولی با یک برنامه عمل پیشنهادی توأم می‌باشد که منافع و مصارف ناشی از اقدامات ذیل را مورد غور قرار می‌دهد:
- ۱- بازگرداندن بانک به تطبیق قانون از طریق اجرای برنامه عمل اصلاحی.
 - ۲- احیای مجدد بانک مطابق احکام مندرج ماده شصت و یکم این قانون.
 - ۳- اجرای انحلال داوطلبانه مطابق حکم ماده شصت و دوم این قانون یا لغو جواز بانکی و انحلال اجباری بانک مطابق حکم ماده شصت و سوم این قانون.
 - ۴- آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک.

استمهال

ماده پنجاه و نهم:

د افغانستان بانک می‌تواند، در صورت لزوم برای حفظ شرایط مالی بانک که برای آن متولی انتصاب شده، در هر موقع سپرده‌ها و سرمایه گذاری‌های عموم در بانک را به غیر از سپرده‌ها و سرمایه گذاری‌ها در حسابهای امانتی جدا شده، کلاً یا قسمی برای مدت حد اکثر سه ماه مسدود اعلام نماید. مشروط بر این‌که اقدامات اتخاذ شده طبق مطالبه د افغانستان بانک، ارزش تقریبی سپرده‌ها و سرمایه گذاری‌ها را همراه با تکتانه که قبل از مدت استمهال یا در خلال آن به آن تعلق می‌گیرد، حفظ کند.

انقضای متولیت

ماده شصتم:

- (۱) متولیت در حالات ذیل منقضی می‌گردد:
- ۱- در صورتی که دوره متولیت طبق تصمیم تقرر آن یا در آخرین دوره تمدید متولی به اتمام برسد.
 - ۲- در صورتی که د افغانستان بانک به انقضای دوره متولیت آن تصمیم اتخاذ نماید.
 - ۳- در صورتی که مدیر تصفیه از طرف کمیسیون، طبق حکم ماده هفتاد و دوم این قانون انتصاب گردد.

۱۸۲ قانون بانکداری

(۲) متولی مکلف است به محض انقضاء مدت تعیین شده متولیت طبق احکام مندرج اجزاء (۱ یا ۲) فقره (۱) این ماده زمام امور بانک و دارایی‌ها، دفاتر و اسناد آن را به هیئت عامل بانک بسپارد.

فصل هشتم احیای مجدد بانک

پروسهٔ احیای مجدد

مادهٔ شصت و یکم:

(۱) د افغانستان بانک می‌تواند جهت ثبات سیستم بانکداری، پیشنهاد احیای مجدد بانکی را که توسط متولی سرپرستی می‌گردد، به موافقه وزارت مالیه ترتیب و جهت تصویب به رئیس جمهور تقدیم نماید.

(۲) د افغانستان بانک پیشنهاد احیای مجدد بانک را ضم پلان اجباری مجدد در مشورت با متولی ترتیب نموده و نواقص موجود اداره و فعالیت‌های بانک را شناسائی و اقدامات واقع بینانه و برنامه مالی برای احیای مجدد بانک را مشخص می‌نماید. این پلان استراتژی انتقال معاملات اساسی بانک را به یک بانک دیگر که طبق احکام مندرج مادهٔ هفتاد و هشتم این قانون مجاز است مرور و ارزیابی نموده و امکانات سوء استفاده مالکین بانک را مسدود می‌سازد.

فصل نهم انحلال بانک

انحلال داوطلبانه (اختیاری)

مادهٔ شصت و دوم:

(۱) انحلال بانک به اساس تصمیم مالکین آن با ارایهٔ درخواست مطابق حکم مادهٔ پانزدهم این قانون صورت گرفته می‌تواند.

قانون بانکداری ۱۸۳

پروسة انحلال توسط خود بانک مطابق احکام فقره های (۳ و ۴) ماده شصت و چهارم این قانون تحت نظارت د افغانستان بانک صورت می‌گیرد.

(۲) بانک مکلف است مدارک و اطلاعات و زمینه دسترسی به عمارات، دفاتر و اسناد خود را حین ضرورت برای کارمندان د افغانستان بانک به منظور انجام مسئولیت‌های نظارتی آن‌ها فراهم نماید.

(۳) د افغانستان بانک در صورت عدم رعایت فقره‌های (۱ و ۲) این ماده از طرف بانک، به منظور اتمام انحلال آن تحت نظارت خود متولی تعیین می‌نماید.

انحلال اجباری

ماده شصت و سوم:

- (۱) د افغانستان بانک در مورد لغو جواز بانکداری طبق حکم ماده (۱۴) این قانون که اقدامات ورشکستگی علیه آن آغاز نشده باشد، بعد از انتصاب متولی به منظور انحلال بانک مطابق احکام این ماده تصمیم اتخاذ می‌نماید.
- د افغانستان بانک مکلف است این تصمیم را حد اقل در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار رسمی کشور به نشر بپردازد.
- (۲) بعد از تصمیم مندرج فقره (۱) این ماده، موارد آتی قابل تطبیق می‌باشد:
 - ۱- تمام اقدامات بانک به استثنای آن‌هایی که توسط یا به اجازه متولی صورت می‌گیرد، یا اقداماتی که متولی برای املاک بانک مفید دانسته و تصویب می‌نماید و سفارشات انتقال پول و اسناد بهادار که مطابق حکم ماده هفتاد و هفتم این قانون صورت گرفته است، باطل و غیر قابل اجراء پنداشته می‌شود.
 - ۲- توقیف های مالی متولی و توقیف های مربوط به مصادره املاک در مورد دارایی‌های بانک رفع می‌گردد.
 - ۳- دارایی‌های بانک از توقیف و مصادره املاک، مصئون می‌باشد. دارایی‌های تحت رهن یا حق حبس مال به اندازه بدهی که توسط آن‌ها تضمین شده است، ازین امر مستثنی می‌باشد.
 - ۴- اقدامات ورشکستگی علیه بانک آغاز نه گردیده باشد.

۱۸۴ قانون بانکداری

(۳) انحلال بانک توسط متولی، به عنوان مدیر تصفیه، تحت نظارت دافغانستان بانک و کمیسیون در مطابقت به احکام مندرج مواد هفتاد و نهم و نود و دوم این قانون صورت می‌گیرد.

(۴) تأدیه مطالبات مربوط به سپرده‌ها در نزد بانک، از دارایی‌های بانک تا حد اکثر مبلغ (۲۰۰۰۰) افغانی برای هر سپرده گذار قبل از سایر مطالبات صورت می‌گیرد.

(۵) کمیسیون می‌تواند به اثر درخواست دافغانستان بانک متولی بانک را که جواز بانکی آن لغو شده، اجازه اجرای یک یا بیشتر معاملات مجاز مندرج ماده هفتاد و هشتم این قانون را بدهد.

(۶) احکام مندرج این ماده به فروع داخلی و دفاتر نمایندگی بانک غیر مقیم مانند اینکه بانک واحد داخلی را تشکیل می‌دهند، قابل تطبیق می‌باشد.

(۷) بانک غیر مقیم به حیث هیئت عامل و مجمع عمومی سهامداران، بانک واحد پنداشته شده و در مورد دارایی‌ها، بدهی‌ها، تضامیم و اشتباهات آن که در نتیجه یا در رابطه به معاملات فروع و دفاتر آن ناشی می‌شود، احکام مندرج این ماده قابل تطبیق می‌باشد.

فصل دهم

تصفیه بانک

عدم تطبیق قانون عمومی افلاس در مورد بانک

ماده شصت و چهارم:

قانون ورشکستگی و سایر اسناد تقنینی مربوط بالای بانک‌ها قابل تطبیق نمی‌باشد.

آغاز اقدامات ورشکستگی

ماده شصت و پنجم:

(۱) اقدامات ورشکستگی علیه بانک می‌تواند به یکی یا بیشتر از دلایل آتی آغاز گردد:

قانون بانکداری ۱۸۵

۱- بانک مسئولیت‌های مالی (قروض) خود را در هنگام سر رسید آن پرداخت ننماید.

۲- سرمایه بانک کمتر از (۷۵) فیصد سرمایه ای باشد که مطابق حکم فقره (۳) ماده سی و پنجم این قانون الزامی پنداشته شده است.

۳- ارزش دارایی‌های بانک از ارزش دیون آن کمتر باشد.

درخواست آغاز اقدامات ورشکستگی

ماده شصت و ششم:

(۱) درخواست آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک طور کتبی به کمیسیون تقدیم می‌گردد.

(۲) کمیسیون می‌تواند تحت شرایط آتی درخواست مبنی بر آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک را بپذیرد:

۱- درخواست ارائه شده حاوی صورت حساب مالی بانک و تصدیق شده از طرف د افغانستان بانک، مبین یک یا بیشتر از دلایل مجوز آغاز اقدامات ورشکستگی از طرف د افغانستان بانک باشد.

۲- سه یا بیشتر از سه تن دائنین بانک عریضه ایرا به کمیسیون ارایه و ثبت نموده و کاپی آن‌را به د افغانستان بانک تقدیم نموده باشند و عریضه همراه با شواهد مستندی ارایه شده نشان بدهد که بانک دیون خود را در هنگام سر رسید آن‌ها نپرداخته است.

انتصاب متولی

ماده شصت و هفتم:

(۱) در صورت تحقق حالت مندرج فقره (۲) ماده شصت و ششم این قانون، د افغانستان بانک طبق حکم ماده پنجاه و ششم این قانون به دلیل عدم پرداخت به موقع دیون بانک، می‌تواند یک متولی برای بانک مذکور انتصاب نماید.

۱۸۶ قانون بانکداری

(۲) متولی مندرج فقره (۱) این ماده بعد از انتصاب، مطابق حکم ماده پنجاه و ششم این قانون اجراءات نموده، در مورد وی حکم مندرج ماده پنجاه و هفتم این قانون قابل تطبیق نمی‌باشد.

(۳) تصمیم د افغانستان بانک در رابطه به انتصاب متولی، از طرف کمیسیون تجدید نظر شده نمی‌تواند.

دلایل رد درخواست

ماده شصت و هشتم:

(۱) کمیسیون در صورت ثبت درخواست برای آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک به منظور رسیدگی علنی به درخواست، از دافغانستان بانک سایر درخواست کنندگان و متولی مربوط دعوت به عمل می‌آورد. درحالات استثنایی، رسیدگی به شکل سری صورت گرفته می‌تواند.

رسیدگی دو روز بعد از ثبت درخواست آغاز می‌گردد.

(۲) در صورت ثبت درخواست توسط د افغانستان بانک، رسیدگی در ظرف یک هفته و در صورتی که ثبت توسط دائنین و اعتبار دهندگان صورت گرفته باشد، رسیدگی در ظرف دو هفته خاتمه می‌یابد. در ختم رسیدگی، کمیسیون می‌تواند درخواست را رد یا قبول نماید.

دلایل رد درخواست

ماده شصت و نهم:

(۱) درخواست جهت آغاز اقدامات ورشکستگی علیه یک بانک تحت شرایط آتی توسط کمیسیون رد می‌گردد:

۱- عدم مطابقت درخواست با احکام قانون.

۲- عدم موافقت د افغانستان بانک با درخواست با در نظر داشت احکام مندرج فقره (۲) این ماده.

(۲) در صورتی که درخواست توسط دائنین بانک به ثبت رسیده باشد، د افغانستان بانک می‌تواند صرف در موارد آتی با درخواست مخالفت کند:

قانون بانکداری ۱۸۷

۱- در صورتی که د افغانستان بانک متیقن گردد که دلایل قانونی برای آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک وجود ندارد. کمیسیون می‌تواند در حمایت از تصمیم خود از د افغانستان بانک، مدارک را به شمول راپور های تصدیق کننده مالی بانک، مطالبه نماید.

۲- در صورتی که د افغانستان بانک به کمیسیون ثابت نماید که قل از ارایه درخواست جهت آغاز اقدامات ورشکستگی به دافغانستان بانک، جواز بانکی مورد نظر لغو شده و جهت انحلال آن متولی انتصاب گردیده است.

۳- در صورتی که د افغانستان بانک جهت ثبات و منافع سیستم بانکداری، منظوری احیای مجدد بانک را از رئیس جمهور اخذ و مطابق حکم ماده شصت و یکم این قانون به کمیسیون تقدیم کند.

(۳) کمیسیون قبل از اتخاذ تصمیم در مورد درخواست، برای د افغانستان بانک در صورت تقاضا، جهت ارایه مدارک و دلایل، مدت دو هفته فرصت می‌دهد. در صورت عدم ارایه مدارک و دلایل کمیسیون می‌تواند درخواست آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک را تحت شرایط آتی رد کند:

۱- درخواست فاقد شرایط مندرج فقره (۲) ماده شصت و ششم این قانون باشد.
۲- مدارک نادرست و غیر دقیق جهت تائید درخواست، به کمیسیون ارائه شده باشد.

۳- هرگاه بانک به کمیسیون و دافغانستان بانک ثابت کند که پرداخت های اشتراکات ضمیموی به سرمایه بانک به صورت وجوهی که فوراً در دسترس می‌باشد، توسط بانک حصول شده و برای از میان بردن دلایل آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک مطابق حکم ماده شصت و پنجم این قانون کافی می‌باشد.

عدم پذیرش درخواست های بیهوده

ماده هفتادم:

(۱) بعد از ثبت درخواست برای آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک توسط اعتبار دهنده بانک، کمیسیون می‌تواند درخواست را بدلیل بیهوده بودن قبل یا بعد از رسیدگی به طور کتبی رد کند، در این صورت می‌تواند به درخواست

۱۸۸ قانون بانکداری

دهنده دستور دهد تا مصارف ناشی از ثبت درخواست را به د افغانستان بانک بپردازد.

(۲) شخصی که محکوم به ثبت درخواست بهبوده جهت آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک گردد، حسب احوال به حبسی که از یک سال بیشتر یا جریمه نقدی ایکه از بیست و پنج هزار افغانی بیشتر نباشد و یا هر دو محکوم به جزا می گردد.

انحلال اجباری در صورت عدم پذیرش درخواست اقدامات ورشکستگی ماده هفتاد و یکم:

در صورتی که درخواست د افغانستان بانک جهت آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک به استثنای موارد مندرج ماده شصت و نهم این قانون رد شود د افغانستان بانک، جواز بانکی بانک را لغو و آنرا مطابق ماده شصت و سوم این قانون منحل می نماید.

فصله ورشکستگی

ماده هفتاد و دوم:

در صورتی که درخواست جهت آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک مورد قبول کمیسیون واقع گردد، بانک ورشکسته اعلان گردیده و با انتصاب مدیر تصفیه اقدامات ورشکستگی علیه بانک آغاز می گردد.

ابلاغ و انتشار فیصله ورشکستگی

ماده هفتاد و سوم:

کمیسیون مکلف است تصمیم خویش در مورد قبول یا رد درخواست جهت آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک را به د افغانستان بانک اطلاع داده و آنرا حد اقل در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار رسمی کشور به نشر بپردازد.

قانون بانکداری ۱۸۹

مدیر تصفیه

ماده هفتاد و چهارم:

(۱) مدیر تصفیه که به اساس تصمیم کمیسیون مبنی بر آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک انتصاب می‌شود، می‌تواند متولی مندرج ماده پنجاه و چهارم این قانون باشد. کمیسیون می‌تواند شخص دیگری را که واجد شرایط مندرج فقره (۲) ماده متذکره باشد، به‌حیث مدیر تصفیه تعیین نماید.

کمیسیون حین اتخاذ تصمیم در رابطه به ورشکستگی، حقوق و شرایط استخدام مدیر تصفیه را مشخص و معین می‌نماید. سایر مصارفی که به علت انتصاب مدیر تصفیه ایجاد می‌نماید، از دارایی‌های بانکی که مدیر تصفیه برای آن انتصاب شده است، قابل پرداخت می‌باشد.

(۲) در صورتی که مصارف مجاز تصفیه به مدیر تصفیه از دارایی‌های بانک که به این منظور در نظر گرفته شده تجاوز نماید، د افغانستان بانک مکلف به پرداخت مصارف اضافی می‌باشد.

(۳) مدیر تصفیه مکلف است فعالیت‌های خود را تحت رهنمایی و نظارت کمیسیون و مشوره د افغانستان بانک در مطابقت به حکم ماده نود و پنجم این قانون انجام دهد. کمیسیون بعد از انتصاب مدیر تصفیه دساتیر و فهرست فعالیت‌هایی را که وی مکلف به انجام آنها است، کتباً مشخص و فراهم می‌نماید. مدیر تصفیه می‌تواند مطابق احکام این قانون رهنمائی‌های لازم را از کمیسیون مطالبه نماید.

(۴) مدیر تصفیه می‌تواند مطابق شرایط و ضوابط تصویب شده کمیسیون به استخدام حقوقدانان، حسابدار و سایر متخصصین به مصرف بانکی که مدیر تصفیه برای آن انتصاب شده است، طور مستقل اقدام نماید.

(۵) د افغانستان بانک می‌تواند در صورت عجز از انجام وظیفه، استعفاء و فوت مدیر تصفیه، شخص دیگری را الی انتصاب مدیر جدید توسط کمیسیون به این سمت طور مؤقت توظیف نماید.

۱۹۰ قانون بانکداری

(۶) کمیسیون می‌تواند در صورتی که مدیر تصفیه فاقد شرایط مندرج فقره (۲) ماده پنجاه و چهارم این قانون جهت انجام وظیفه به حیث متولی باشد، شخص دیگری را به عوض وی انتصاب نماید.

(۷) انتصاب مدیر تصفیه جدید به اساس فهرست نامزادانی است که از طرف د افغانستان بانک به کمیسیون ارایه می‌گردد.

(۸) در صورت انتصاب مدیر تصفیه جدید، صلاحیت‌های مدیر تصفیه قبلی به وی تفویض و دفاتر، اسناد و دارایی‌های بانک که تحت حفاظت مدیر تصفیه قبلی قرار داشته به مدیر جدید انتقال و تحت حفاظت وی قرار می‌گیرد.

صلاحیت‌های مدیر تصفیه

ماده هفتاد و پنجم:

مدیر تصفیه، بعد از انتصاب، نماینده قانونی منحصر بفرد بانک بوده و کلیه حقوق و صلاحیت‌های سهامداران بانک را در رابطه به اسهام آنها در سرمایه سهامی بانک، هیئت نظار و هیئت عامل بشمول صلاحیت در مورد فعال نگهداشتن یا انحلال بانک، کسب می‌نماید. ادعا علیه بانک به مدیر تصفیه ابلاغ می‌گردد.

انفاذ فیصله ورشکستگی

ماده هفتاد و ششم:

(۱) تصمیم کمیسیون مبنی بر آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک، از همان لحظه اتخاذ، نافذ می‌باشد.

(۲) اجرائتی که توسط یا از طرف بانک بعد از انفاذ تصمیم ورشکستگی صورت می‌گیرد، باطل و غیر قابل تطبیق می‌باشد، مگر این که توسط یا با اجازه مدیر تصفیه بانک انجام گرفته و یا اجرائتی که برای املاک بانک به تشخیص مدیر تصفیه سودمند پنداشته شده و تصویب گردیده باشد.

(۳) در نتیجه فیصله ورشکستگی، کلیه اجرائات جاری قضائی علیه بانک متوقف گردیده، اجرائات قضائی جدید علیه بانک آغاز شده نمی‌تواند، مگر به اجازه و تحت شرایطی که کمیسیون تصویب می‌کند.

قانون بانکداری ۱۹۱

(۴) در نتیجه فیصله ورشکستگی کلیه توقیف‌های مالی متولی و توقیف مالی مربوط به مصادره املاک از دارایی‌های بانک رفع شده و توقیف‌های مالی و اقدامات مصادره املاک بعد از انفاذ قانونی فیصله ورشکستگی باطل پنداشته می‌شود. اقدام به مصادره املاک در مورد آن‌عده دارایی‌های که مطابق احکام ماده هشتاد و پنجم این قانون، به اندازه بدهی که توسط آن ضمانت شده است، تحت رهن یا حق حبس مال می‌باشند، از این امر مستثنی است.

(۵) بعد از این که تصمیم ورشکستگی نافذ می‌گردد، تکتانه و هیچگونه مصارف دیگری بر دیون یک بانک ورشکسته تعیین نمی‌گردد.

(۶) انتقالات سهام بانک ورشکسته که بعد از انفاذ فیصله ورشکستگی صورت می‌گیرد، باطل پنداشته می‌شود. انتقال‌های ایکه با رضایت قبلی کمیسیون انجام گردیده، از این حکم مستثنی است.

(۷) عمل بانک در رابطه به معاملات حقوقی که باعث ایجاد ضرر برای اعتبار دهندگان آن گردد، بانک و طرف معامله از موضوع آگاهی داشته و در خلال سه ماه قبل از تاریخ فیصله آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک صورت گرفته باشد، در صورت تحقق موارد آتی به اثر درخواست مدیر تصفیه توسط کمیسیون بی اثر و باطل پنداشته می‌شود:

۱- تحفه اخذ شده باشد.

۲- پرداخت یا انتقال مبلغ به مالک، مدیر یا کارمند بانک صورت گرفته باشد، مگر این که بانک، مدیر و یا کارمند، به کمیسیون ثابت نماید که چنین پرداخت و یا انتقال، حق الزحمه و حقوق مربوط به کارمندان وی در بانک بوده و یا از حساب وی که در بانک دارد، برداشت شده و اندازه آن غیر معمولی نمی‌باشد و یا ثابت کند که نمی‌دانست که این انتقال و پرداخت سبب ایجاد ضرر به منافع اعتبار دهندگان بانک می‌گردد.

۳- اجرای پرداخت یا انتقال قبل از تاریخ سررسید آن و یا انتقال مال تحت رهن در برابر قرضه، قبل از تاریخ سررسید آن.

۱۹۲ قانون بانکداری

۴- اجرای مسئولیت‌های بانک در اثر عقد قرارداد به طرف‌های قرارداد سنگین تر و پر مصرف تر باشد.

۵- انجام ترتیب میان بانک و یک یا چند شخص دیگر غیر از قرارداد مالی مندرج ماده هشتاد و دوم این قانون که اجازه متعادل کردن حقوق و مسئولیت‌های بین بانک و طرف‌های مقابل را در حالی‌که قبل از فیصله ورشکستگی مجاز پنداشته نشده، داده باشد.

قطعیت تسویه در سیستم تسویه پرداخت و اسناد بهادار

ماده هفتاد و هفتم:

(۱) علی‌الرغم احکام مندرج فقره (۴) ماده پنجاه و پنجم، جزء (۱) فقره (۲) ماده شصت و سوم و فقره (۲) و اجزاء (۲ و ۳) فقره (۷) ماده هفتاد و ششم این قانون، مراتب آتی نیز قابل تطبیق می‌باشد:

۱- فرمایشات غیر قابل فسخ و انتقال پول و اسناد بهادار که توسط بانک شامل سیستم تسویه پرداخت یا اسناد بهادار صادر شده از طرف دافغانستان بانک به رسمیت شناخته شده باشد، بالای طرف‌های ثالث گرچه کمیسیون فیصله آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک را صادر نموده باشد، قابل اجراء و تطبیق می‌باشد.

۲- در صورتی‌که بانک در همان روزی که فیصله آغاز اقدامات ورشکستگی علیه آن نافذ گردیده است، فرمایشات غیر قابل فسخ انتقال پول و اسناد بهادار را در سیستم تسویه پرداخت یا اسناد بهادار شامل سازد، فرمایشات انتقال نسبت به طرف‌های ثالث، قابل اجراء و تطبیق می‌باشد، مگر این‌که مدیر تصفیه ثابت نماید که مجری سیستم قبل از این‌که به فرمایشات انتقال غیر قابل فسخ توافق کند، از تصمیم ورشکستگی آگاه بوده است.

(۲) فرمایش انتقال که در سیستم تسویه پرداخت پول یا اسناد بهادار شامل می‌شود، در همان موقع مطابق لوائح آن سیستم، غیر قابل فسخ می‌باشد.

(۳) قراردادهای و معاملاتی که قبل از فیصله آغاز اقدامات ورشکستگی علیه یک بانک و انفاذ آن توسط کمیسیون منعقد شده است، قابل تطبیق و اجراء بوده و

قانون بانکداری ۱۹۳

هیچ موردی سبب فسخ قرارداد تخلیص توسط سیستم تصفیه پرداخت یا اسناد بهادار که د افغانستان بانک آن را به رسمیت شناخته است، شده نمی تواند. در این ماده تخلیص عبارت است از تبدیل مطالبات و مسئولیت های متعدد ناشی از فرمایشات انتقال که ذریعهٔ یک یا چند شرکت کننده در یک سیستم تسویه به یک یا بیشتر از یک شرکت کنندهٔ دیگر در چنین سیستم، پرداخت یا دریافت می شود.

انتقال سهام و بدهی های بانک

مادهٔ هفتاد و هشتم:

(۱) کمیسیون می تواند به اثر درخواست د افغانستان بانک، جهت حفظ منافع سیستم بانکداری و بلند بردن موقف بانک برای اعتبار دهندگان، به مدیر تصفیه بانک دستور دهد که مطابق شرایط و ضوابط پیشبینی شدهٔ بانک که توسط کمیسیون به تصویب رسیده است، معاملاتی را که منجر به امور آتی می گردد، انجام دهد:

۱- انتقال کلیه یا قسمتی از سهام سرمایه سهامی بانک.

۲- انتقال کلیه یا قسمتی از دیون و دارایی های بانک.

(۲) بانک می تواند هر زمانی بعد از تثبیت درخواست جهت آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک و انحلال آن، طبق حکم مندرج فقرهٔ (۱) این ماده درخواست انجام معامله را نموده و اجازهٔ آن را کسب نماید.

(۳) معاملهٔ مندرج فقره (۲) این ماده ایجاب موافقهٔ بانک یا اعضای هیئت رهبری آن را می نماید.

کمیسیون مکلف است در جریان تجدید نظر، تقاضای مدیر تصفیه را جهت اخذ هدایت راجع به انتقال قسمتی از دیون بانک که منافع عدهٔ از داینین و اعتبار دهندگان در آن شامل نباشد، در نظر بگیرد.

انتقال دیون برای کلیه طرف های ذینفع یک روز بعد از انتشار اطلاعیه انتقال، نافذ می گردد.

۱۹۴ قانون بانکداری

گزارش املاک و دارایی‌ها

ماده هفتاد و نهم:

(۱) در خلال دو هفته بعد از تاریخ صدور فیصله کمیسیون مبنی به آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک، مدیر تصفیه راپور اموال و املاک بانک را که حاوی مطالب آتی می‌باشد، فهرست و به کمیسیون تقدیم می‌نماید:

۱- تشخیص دارایی‌های بانک، شامل مطالبات بانک از بابت حساب اشتراکات پرداخت شده سرمایه سهامی بانک، موافقتنامه‌های قرضه و ضمانت، موافقتنامه‌های خرید یا فروش و هم چنان ارزش‌های دفتری و ارزش‌های تخمینی انحلال دارایی‌ها.

۲- تشخیص قراردادهای که از اثر آن‌ها املاک بانک، در اختیار طرف مقابل می‌باشد، به شمول موافقتنامه‌های کرایه، اجاره و رهن.

۳- قرارداد های که به اساس آن‌ها، بانک خدمات دریافت می‌دارد.

۴- معاملات قابل توجهی که بانک در طول سی روز از تاریخ فیصله ورشکستگی بدون وقفه به آن‌ها موافقت کرده است.

(۲) راپور مندرج فقره (۱) این ماده بعد از سه ماه قابل تجدید بوده و در اختیار اعتبار دهندگان بانک که مطالبات آن‌ها شامل فهرست مطالبات تصویب شده مطابق حکم ماده هشتاد و یکم این قانون گردیده است، قرار داده می‌شود.

ثبت مطالبات

ماده هشتادم:

(۱) به استثنای احکام مندرج فقره های (۱ و ۲) ماده هشتاد و یکم این قانون، تمام مطالبات ذمت بانک ورشکسته کتباً نزد مدیر تصفیه در خلال دو ماه از تاریخی که فیصله کمیسیون در مورد آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک منتشر می‌شود، به ثبت می‌رسند.

کمیسیون می‌تواند این مدت را صرف یک مرتبه به مدت یک ماه برای اعتبار دهندگان تمدید نماید. در صورت درخواست، برای آن‌ها رسید ثبت داده می‌شود.

قانون بانکداری ۱۹۵

(۲) مطالبات همراه با مدارک مستند و حاوی معلومات آتی درخواست و به ثبت می رسد:

۱- نام و آدرس اعتبار دهنده (دائین).

۲- مبلغ تکتانه وسایر مصارف جریمه‌ها و مالیات‌های که شامل مبلغ اصل پول مطالبه شده اند.

۳- جزئیات مربوط به رهن، حق حبس مال یا ضمانت که ادعا را تضمین می کند به شمول نام و آدرس ضامن.

(۳) فیصله کمیسیون مبنی بر آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک، هر گونه محدودیت زمانی موجود برای ثبت مطالبات در مورد سپرده های ثبت شده دفاتر یا اسناد بانک را ملتوی می سازد، ادعا به منظور کسب اعتبار نزد متولی ثبت می گردد.

محدودیت زمانی که طی آن سایر مطالبات معتبر پنداشته می شود، بعد از ثبت نزد مدیر تصفیه ملتوی می گردد.

قبول مطالبات

ماده هشتاد و یکم:

(۱) مطالبات به ثبت رسیده مطابق حکم مندرج ماده هشتادم این قانون قابل قبول می باشد.

به استثنای مطالبات در مورد سپرده های مندرج در دفاتر یا اسناد یا مطالبات مربوط به معاشات پرداخت ناشده کارمندان بانک (بدون امتیازات، مبالغ واجب الادا حین انفکاک وسایر پرداخت های لازمی اضافه از معاشات اصلی کارمندان) که به اندازه مبالغ درج شده، بدون ثبت قابل قبول می باشند.

(۲) مطالبات درج شده توسط مدیر تصفیه در دفاتر یا اسناد بانک بدون ارایه سایر مدارک قابل قبول می باشد، آن عده مطالبات که برای مبلغ کمتر درج شده در دفاتر بانک، به ثبت می رسند، صرف برای مبلغ کمتر قابل قبول می باشد.

۱۹۶ قانون بانکداری

(۳) اعتبار دهندگان بانک که مطالبات شان در برابر رهن یا حق حبس مسال از دارایی‌های بانک تضمین شده است، می‌توانند مطالبات خویش را برای مبلغی که از ارزش مورد توقع دارایی در یک مزایده همسانی بیشتر باشد، ثبت کنند.

این گونه مطالبات قابل قبول نمی‌باشد، مگر این که حق مالکیت دارایی به نحو دیگر، مطابق حکم ماده هشتاد و پنجم این قانون قابل انتقال باشد.

(۴) مطالبات دارای ارزش نامعلوم را در حدود ارزشی که مدیر تصفیه تخمین می‌نماید قابل قبول پنداشته می‌شود.

(۵) مدیر تصفیه مکلف است بعد از ارزیابی مطالبات ثبت شده که مورد قبول وی واقع گردیده است درج فهرست مطالبات قبول شده نموده، آن‌هایی را که مورد اعتراض وی قرار می‌گیرد با ذکر دلایل اعتراض درج فهرست جداگانه نماید. در فهرست‌های متذکره نام، آدرس، مبلغ مطالبات مدعیان و این‌که مطالبات توسط رهن تضمین شده اند یا نه، درج می‌گردد.

مطالباتی که جنبه مساوی دارند، در یک طبقه درج گردیده و به اساس حق تقدم فهرست می‌گردد.

(۶) فهرست‌های مندرج فقره (۵) این ماده در ظرف (۳۰) روز از آخرین تاریخ مطالبات تکمیل شده، جهت تصویب به کمیسیون ارسال می‌گردد. مدیر تصفیه مکلف است هر سه ماه فهرست‌های جدیدی برای تصویب به کمیسیون ارسال نماید.

قبل از تصویب فهرست‌ها، کمیسیون می‌تواند مطالبات را با مشاورت مدیر تصفیه از یک فهرست به فهرست دیگر انتقال دهد. کمیسیون می‌تواند مدارکی را که برای تصویب مطالبات مورد اعتراض لازم است، مشخص کند.

(۷) کمیسیون تاریخ رسیدگی به چگونگی مطالبات اعتبار دهندگان را که مورد اعتراض قرار گرفته است، تعیین می‌نماید که آن‌ها بتوانند در خلال آن برای اثبات مطالبات خویش، به مدیر تصفیه و کمیسیون مدارک ارایه کنند، مشروط براین‌که چنین رسیدگی‌ها در بیشتر از شصت روز بعد از تاریخ تسلیمی فهرست مطالبات مورد اعتراض به کمیسیون، انجام نگرفته باشد.

قانون بانکداری ۱۹۷

به اعتبار دهندگان در مورد تاریخ هر رسیدگی صرفاً یکبار توسط پست (که ممکن پست الکترونیکی را نیز در برداشته باشد) و آگاهی که توسط مدیر تصفیه نشر اطلاع داده می‌شود.

هرگاه اعتبار دهندگان به منظور رسیدگی مطالبات مربوط در کمیسیون که توسط پست به آنها خبر داده شده است، حضور نیابند، به عنوان مطالبات رد شده شناخته می‌شوند. مدیر تصفیه مکلف است در مورد مطالبات رد شده توسط کمیسیون کتباً به اعتبار دهندگان اطلاع دهد.

(۸) منظوری مطالبات توسط کمیسیون نهایی است. مطالباتی که توسط کمیسیون منظور می‌گردد، درج فهرست گردیده و توسط مدیر تصفیه نگهداری می‌شود.

مدیر تصفیه مکلف است در مورد مطالبات قبول شده توسط کمیسیون، کتباً به اعتبار دهندگان اطلاع دهد.

(۹) مدیر تصفیه نمی‌تواند هیچ پرداختی را به حساب مطالبات که توسط کمیسیون رد می‌شود اجراء نماید. اعتبار دهندگانی که مطالبات آن‌ها توسط کمیسیون رد می‌شود می‌تواند در ظرف دو هفته بعد از تاریخ دریافت آگاهی خواهان تجدید نظر بر فیصله کمیسیون گردند.

تعادل و تلخیص

ماده هشتماد و دوم:

(۱) تضامیمی که مطابق احکام این قانون اتخاذ می‌شود، نمی‌تواند از تعادل مسئولیت‌ها بین بانک ورشکسته و طرف های مقابل آن که با قانون مطابقت دارد، جلوگیری به عمل آورد.

(۲) در تعیین حقوق و مسئولیت های بانک ورشکسته و طرف های قرارداد آن به احکام قراردادهای مالی واجد شرایط مفاد تمام ترتیبات پایانی و تعادلی (تصفیه شده) قراردادهای مالی واجد شرایط بین آن‌ها ترتیب اثر داده می‌شود، ارزش نقضایی (پایانی) خالص که طبق قرارداد مالی واجد شرایط بین آن‌ها تعیین

۱۹۸ قانون بانکداری

می‌شود به شکل مطالبه بانک علیه طرف مقابل بوده یا بعد از ثبت، طلب طرف مقابل علیه بانک قبول می‌گردد.

ارزش انقضائی (پایانی) خالص، مبلغ خالص است که از متعادل کردن مسئولیت های (بدهی‌ها) متقابل بین طرفین یک قرارداد مالی واجد شرایط بدست می‌آید.

قرارداد مالی واجد شرایط عبارت از موافقتنامه‌های آتی می‌باشد:

- ۱- موافقتنامه معاوضه اسعار یا نرخ های تکتانه.
- ۲- موافقتنامه معاوضه نرخ های مآخذی تکتانه.
- ۳- موافقتنامه های معاوضه آماده، پیش خرید، مستقبلی و سایر موافقتنامه های اسعار.
- ۴- موافقتنامه تأمین معامله تعیین کننده حد اکثر یا حد اقل نرخ نوسانی تکتانه.
- ۵- موافقتنامه معاوضه قرارداد اجناس.
- ۶- موافقتنامه پیش خرید نرخ تکتانه.
- ۷- موافقتنامه باز خرید یا باز خرید معکوس.
- ۸- موافقتنامه‌های معاوضه آماده، پیش خرید، مستقبلی و سایر موافقتنامه های قرارداد اجناس.
- ۹- موافقتنامه‌های خرید، فروش، داد و ستد قرضه، اسناد بهادار، تسویه معاملات اسناد بهادار و موافقتنامه انجام خدمات به مثابه یک امین اسناد بهادار.
- ۱۰- هرگونه مشتق، ترکیب یا اختیار در رابطه با موافقتنامه مشابه با موافقتنامه های مندرج اجزاء (۱ الی ۹) این فقره.
- ۱۱- موافقتنامه‌های فراگیر در رابطه با موافقتنامه‌های مندرج اجزاء (۱ الی ۱۰) این فقره.
- ۱۲- ضمانت دیون تحت موافقتنامه های مندرج اجزای (۱ الی ۱۱) این فقره.
- ۱۳- سایر موافقتنامه‌های که توسط مقررۀ د افغانستان بانک تجویز می‌گردد.

(۳) ایجاد تعادل در مورد مطالبات کسب شده یا بدهی‌های قبول شده در رابطه به بانک بعد از انفاذ فیصله آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک یا مطالبات کسب

قانون بانکداری ۱۹۹

شده و بدهی‌های قبول شده یا مصئونیت قبل از انفاذ فیصله، صورت گرفته نمی‌تواند. موارد مندرج ماده هفتاد و هفتم این قانون ازین حکم مستثنی می‌باشد

فسخ قرارداد های جاری

ماده هشتاد و سوم:

تمام یا قسمت‌های از قراردادهای جاری بانک ورشکسته برای تحویل اجناس و خدمات (بشمول قراردادهای فروش، کرایه، اجاره، خرید اجاره‌یی و استخدام) می‌تواند به صورت یک جانبه توسط مدیر تصفیه در خلال مدت زمان مناسب بعد از این که درخواست غرض آغاز اقدامات ورشکستگی قبول گردد، فسخ می‌گردد مشروط براین که طرف های مقابل بانک مطالبات خود را جهت حصول جبران خسارات ناشی از تخطی از قرارداد، ثبت نموده باشند.

تفاهم در تصفیه مطالبات

ماده هشتاد و چهارم:

در صورت تصویب قبلی کمیسیون، مدیر تصفیه بانک می‌تواند در امر تصفیه مطالبات، با اعتبار دهندگان و مدیونین بانک وارد تفاهم گردد، هیچ تصفیه ای قابل اعتراض و تجدید نظر نمی‌باشد.

مطالبات تضمین شده

ماده هشتاد و پنجم:

(۱) دارایی های که مطالبات منظور شده اعتبار دهندگان علیه بانک یا مطالبات بانک علیه دیگران را تضمین کند، توسط مدیر تصفیه از طریق مزایده عمومی به فروش می‌رسد. موارد آتی از این حکم مستثنی است:

۱- اسناد بهادار، اسعار و سایر دارایی های را که به آسانی در بازار قابل فروش می‌باشند، می‌توان در بازارهای که در آن تجارت می‌شوند، بفروش رسانید.

۲- اسناد بهادار، اسعار و سایر دارایی های بانک که بدهی های بانک را تضمین می‌کند و به آسانی در بازار قابل فروش باشد، توسط اعتبار دهنده گان که این دارایی ها را در اختیار دارند می‌تواند بفروش برسد.

۲۰۰ قانون بانکداری

(۲) در صورتی که مدیر تصفیه تشخیص دهد که قیمت معقول برای دارایی‌های مندرج فقره (۱) این ماده در مزایده عمومی به دست آمده نمی‌تواند کمیسیون به مدیر تصفیه اجازه می‌دهد که دارایی‌ها را بطور خصوصی به قیمتی که کمیسیون منظور می‌نماید به فروش برساند.

(۳) کلیه دارایی‌های بانک ورشکسته به استثنای دارایی‌های مندرج جزء ۲ فقره (۱) این ماده در صورت تقاضای مدیر تصفیه در اختیار وی گذاشته می‌شود.

(۴) منازعه ایجاد شده بین مدیر تصفیه و اعتبار دهنده، در مورد ارزش دارایی که ذریعه آن یک طلب تضمین می‌گردد، توسط کمیسیون حل می‌گردد.

در صورتی که دارایی متذکره در بازار یا مزایده عمومی بفروش رسیده باشد، در آن حالت قیمت فروش که از بازار یا مزایده بدست می‌آید، در مورد ارزش دارایی قطعی شمرده می‌شود.

تقدم پرداخت‌ها

ماده هشتماد و ششم:

دارایی‌های بانک ورشکسته میان اعتبار دهندگان آن به ترتیب اولویتهای ذیل توزیع می‌گردد:

- ۱- مطالبات از بابت سپرده‌ها که به صورت اسناد بهادار قرضه نباشد تا حد اکثر مبلغ بیست هزار افغانی برای هر سپرده گذار.
- ۲- مخارج و مصارف ناشی از اداره ورشکستگی.
- ۳- دیون بانک از بابت متولیت و احیاء مجدد.
- ۴- مالیاتی که قدامت بیشتر از دو سال از تاریخ تصمیم ورشکستگی نداشته و به سر رسیده باشد.
- ۵- مطالبات تضمین نشده اعتبار دهندگان به شمول معاشات اصلی کارمندان بانک که طلب ذمت بانک است.
- ۶- بقیه دارایی‌ها به مالکین بانک، متناسب به سهام ملکیت آن‌ها، منتقل می‌گردد.

قانون بانکداری ۲۰۱

پلان انحلال

ماده هشتاد و هفتم:

(۱) در خلال سه ماه بعد از تاریخ فیصله کمیسیون مبنی بر آغاز اقدامات ورشکستگی علیه بانک، مدیر تصفیه، پلان انحلال مفصل را تهیه و به کمیسیون جهت تصویب تقدیم می‌نماید. این پلان شامل اقدامات آتی می‌باشد:

۱- پروفورمه بیلانس شیت جاری که دارایی‌ها و بدهی‌های بانک را طبق ارزش تخمینی انحلال آن‌ها نشان می‌دهد و پروفورمه بیلانس شیت که دارایی‌ها و بدهی‌های منتظره بانک را طی مدت سه ماه آینده نشان بدهد، این بیلانس شیت‌ها، دیون بانک از قبیل مطالبات قبول شده اعتبار دهندگان، مطالبات منظور شده و مطالبات مورد اعتراض را مشخص می‌سازد.

۲- راپورهای ربوعار عواید و مصارف گذشته و احتمالی آینده بانک.

۳- راپور پیشرفت امور فروش و پلان فروش دارایی‌های عمده یا قسمتی از دارایی‌های بانک.

۴- راپور در مورد تعقیب قضائی یا خارج از حوزه قضائی مطالبات بانک، شامل اقدامات عدلی جهت فسخ موافقتنامه‌های فریب کارانه، انتقالات انجام شده و حقوقی که توسط آن‌ها ایجاد شده است.

۵- راپور در مورد فعالیت‌ها و اقدامات غیر قانونی مدیران بانک جهت وارد آوردن خسارات به بانک.

۶- راپور در مورد ادامه یا فسخ قراردادهای جاری، مانند قراردادهای بیمه، استخدام و خدمات بانک شامل تحلیل و تجزیه مفصل راجع به تدارکات مالی برای کارکنان بانک.

۷- راپور در مورد دیون بانک و برنامه پرداخت‌های احتمالی به اعتبار دهندگان بانک در خلال سه ماه آینده.

۸- راپور در مورد مخارج و مصارف گذشته و آینده پروسه مدیریت تصفیه.

(۲) پلان انحلال، هر سه ماه یکبار تجدید می‌گردد و بعد از تصویب آن توسط کمیسیون جهت بررسی در دسترس اعتبار دهندگان بانک که مطالبات شان

۲۰۲ قانون بانکداری

در فهرست مطالب منظور شده، مطابق حکم ماده هشتاد و یکم این قانون درج شده است، قرار می‌گیرد.

احیای مجدد بانک ورشکسته

ماده هشتاد و هشتم:

بانک ورشکسته به صورت کلی یا جزئی، احیاء مجدد شده نمی‌تواند مگر طبق احکام مندرج ماده شصت و یکم این قانون.

عدم سازش با اعتبار دهندگان

ماده هشتاد و نهم:

هیچ نوع سازش یا سایر ترتیبات با اعتبار دهندگان صورت گرفته نمی‌تواند. موارد مندرج ماده هشتاد و چهارم این قانون ازین حکم مستثنی است.

جلسه عمومی و کمیته اعتبار دهندگان

ماده نودم:

(۱) اعتبار دهندگان نمی‌توانند در رابطه به انحلال بانک ورشکسته جلسه دایر نمایند، مگر به اثر درخواست مدیر تصفیه، تأیید د افغانستان بانک و فیصله کمیسیون مبنی بر ضرورت تدویر جلسه.

(۲) اعتبار دهندگان نمی‌توانند در رابطه به انحلال بانک ورشکسته کمیته ایرا تشکیل نمایند، مگر به اثر درخواست مدیر تصفیه، تأیید دافغانستان بانک و فیصله کمیسیون مبنی بر مطلوب بودن تشکیل کمیته به منظور نمایندگی حفظ منافع یک یا بیشتر از اعتبار دهندگان.

(۳) کمیسیون بعد از اخذ تصمیم مبنی بر مجاز دانستن تدویر جلسه یا تشکیل کمیته اعتبار دهندگان، وظایف و حدود صلاحیت‌های آنها را مشخص می‌نماید.

قانون بانکداری ۲۰۳

پیش پرداخت فوری به سپرده گذاران

ماده نود و یکم:

مطالبات از بابت حسابات سپرده‌های عندالمطالبه در بانک ورشکسته که به صورت اسناد بهادار قرضه نباشد، الی مبلغ حد اکثر بیست هزار افغانی برای هر سپرده گذار تا آنجائی که ممکن باشد بعد از تماس و شناسائی سپرده گذاران پرداخت می‌شود. این پیش پرداخت به وسیله حق تعادل کردن بانک متأثر نمی‌گردد.

توزیع

ماده نود و دوم:

(۱) مطالبات منظور شده که درجه مساوی دارند، در یک طبقه درج و به اساس حق تقدم آن فهرست گردیده و در یک برنامه توزیع، طبق حکم ماده هشتاد و ششم این قانون به ثبت می‌رسند، به استثنای احکام مندرج ماده نود و یکم این قانون مبالغ قابل پرداخت مطالباتی که در درجه مساوی قرار دارند به اساس مبلغ وجوه موجود، به عین فیصدی تعیین و پرداخت می‌گردند.

(۲) مدیر تصفیه می‌تواند مطابق حکم ماده هشتاد و ششم این قانون برنامه توزیع پرداخت را برای اعتبار دهندگان که مطالبات شان منظور شده است جهت تصویب به کمیسیون پیشنهاد نماید.

(۳) مدیر تصفیه مکلف است پرداخت‌های را که در برنامه توزیع فهرست شده و به تصویب کمیسیون رسیده باشد بدون معطلی انجام دهد.

مبالغ شامل برنامه توزیع که به علت عدم شناسائی و یا تماس با اعتبار دهندگان آن قابل پرداخت نمی‌باشد، تحت یک حساب به د افغانستان بانک سپرده می‌شوند.

مدیر تصفیه با انتشار آگاهی در یک روزنامه کثیرالا انتشار کشور از اعتبار دهندگان دعوت می‌نماید که به بانک مراجعه نمایند، مبالغ سپرده شده جهت پرداخت به اعتبار دهندگان یا ورثه آن‌ها، نزد دافغانستان بانک الی انقضای مدتی که توسط قانون معین گردیده است، باقی می‌ماند.

۲۰۴ قانون بانکداری

مبالغ پرداخت نشده به دولت انتقال می‌یابد.

اقدامات ورشکستگی علیه فرع یا دفتر نمایندگی داخلی

ماده نود و سوم:

(۱) اقدامات ورشکستگی علیه فرع یا دفتر نمایندگی داخلی یک بانک غیر مقیم

تحت شرایط ذیل آغاز شده می‌تواند:

۱- یک یا بیشتر از شرایط مندرج ماده شصت و پنجم این قانون بالای فرع یا دفتر نمایندگی بانک غیر مقیم مانند بانک قابل تطبیق می‌باشد.

۲- اقدامات ورشکستگی علیه بانک غیر مقیم در کشوری که دفتر مرکزی در آن واقع است یا معاملات خود را بیشتر در آنجا انجام می‌دهد، به درخواست د افغانستان بانک آغاز شده می‌تواند.

(۲) احکام مواد مندرج فصل دهم این قانون به فروع و دفاتر داخلی مانند این که آن‌ها به شکل مجموعی بانک داخلی را تشکیل می‌دهند، قابل تطبیق می‌باشد.

با بانک غیر مقیم مانند هیئت عامل و مجمع عمومی سهامداران یک بانک داخلی برخورد صورت می‌گیرد.

دارایی‌ها، بدهی‌ها، اقدامات و عدم اقدامات بانک غیر مقیم که در نتیجه یا در رابطه به معاملات و داد و ستد فروع و دفاتر داخلی بوجود می‌آید، مربوط به بانک واحد داخلی پنداشته می‌شود.

(۳) بعد از اطلاع فیصله کمیسیون راجع به آغاز اقدامات ورشکستگی علیه فرع یا دفتر نمایندگی داخلی بانک غیر مقیم، به دفتر آن، بانک غیر مقیم نمی‌تواند به انجام فعالیت‌های بانکداری در افغانستان بپردازد. فعالیت‌های بانکداری که توسط یا با اجازه کتبی قبلی مدیر تصفیه که به آن دفتر انتصاب گردیده است صورت می‌گیرد، از این حکم مستثنی است.

(۴) در مورد تعادل و تخلیص مسئولیت‌های که در نتیجه معاملات بانک غیر مقیم در افغانستان به وجود می‌آید یا به نحو دیگری به آن مربوط است، در رابطه به آغاز اقدامات ورشکستگی علیه فرع یا دفتر داخلی بانک غیر مقیم، احکام مندرج ماده هشتاد و دوم این قانون قابل تطبیق می‌باشد.

قانون بانکداری ۲۰۵

(۵) اقدامات ورشکستگی علیه فرع یا دفتر نمایندگی بانک غیر مقیم که در افغانستان آغاز می‌شود، حقوق اعتبار دهندگان بانک غیر مقیم را در رابطه به دارایی‌های خارجی آن بانک جهت حصول مطالبات شان محدود نمی‌سازد.

افلاس بانک خارج از مرز

مادهٔ نود و چهارم:

به منظور ایجاد زمینهٔ دسترسی مساوی اعتبار دهندگان داخلی و خارجی به مجموعهٔ جهانی دارایی‌های بانک ورشکسته که فعالیت‌های خارج مرز دارد، اقدامات آتی صورت می‌گیرد:

۱- در صورتی که بانک داخلی ورشکسته دارای فروع یا دفاتر نمایندگی در یک کشور خارجی باشد، د افغانستان بانک تا حد ممکن با مقامات آن کشور همکاری می‌نماید.

۲- در صورتی که اعتبار دهنده بانک داخلی ورشکسته قسمتی از پرداخت مربوط به مطالبات اش را در کشور خارجی دریافت کرده باشد، بقیه مطالبات اش همراه با مصارف وارد آمدهٔ آن جهت پرداخت در اجراءات ورشکستگی افغانی شامل شده می‌تواند.

۳- کمیسیون در مورد حدود به رسمیت شناختن تصامیم ورشکستگی خارجی، اقدامات متولیت و احیاء مجدد بانکهای غیر مقیم در رابطه به فروع و دفاتر نمایندگی داخلی شان تصمیم می‌گیرد.

۴- در صورتی که بانک غیر مقیم در کشوری که دفتر مرکزی اش در آن واقع است، یا داد و ستد خود را بیشتر در آن جا انجام می‌دهد، در حال انحلال باشد، کمیسیون می‌تواند به اثر درخواست د افغانستان بانک و این که آن را به صلاح و اعتبار دهندگان ان بانک بداند، اجازهٔ انتقال دارایی‌های بانک غیر مقیم را به مراجع منحل کننده آن کشور بدهد.

۲۰۶ قانون بانکداری

مشاورت بین کمیسیون و دافغانستان بانک

ماده نود و پنجم:

کمیسیون قبل از اتخاذ تصمیم در مورد بانکی که ورشکسته اعلام می‌شود، فیصله پیشنهادی خود را به دافغانستان بانک عرض ارایه مشوره اطلاع داده و حین فیصله مشوره‌های دافغانستان بانک را در نظر می‌گیرد. کمیسیون مکلف است در صورت عدم پذیرش تمامی یا قسمتی از مشوره‌های دافغانستان بانک، دلایل آن را در متن فیصله خود ذکر نماید.

پایان اقدامات ورشکستگی

ماده نود و ششم:

(۱) مدیر تصفیه بعد از ختم وظایف اش با ارایه راپور در مورد تصفیه، به اساس فیصله کمیسیون از وظیفه مدیریت منفصل می‌گردد.

در فیصله دستور حفظ و نگهداری دفاتر و اسناد بانک و مدیریت تصفیه نیز درج، می‌گردد.

(۲) اقدامات ورشکستگی علیه بانک توسط فیصله کمیسیون هنگامی پایان می‌یابد که کلیه دارایی‌های بانک منحل شده و عایدات آن به اعتبار دهندگان بانک پرداخته شده یا دافغانستان بانک مطابق حکم فقره (۳) ماده نودم این قانون جهت در دسترس بودن آن برای پرداخت به اعتبار دهندگان، سپرده شده باشد.

(۳) فیصله کمیسیون در مورد پایان دادن به اقدامات ورشکستگی علیه بانک توسط کمیسیون به نشر می‌رسد.

قانون بانکداری ۲۰۷

فصل یازدهم

احکام نهائی

استقلال صلاحیت‌های د افغانستان بانک

ماده نود و هفتم:

د افغانستان بانک در انجام وظایف‌اش دارای صلاحیت‌های مستقل می‌باشد. کلیه مقررات، دساتیر و رهنمودهای که توسط د افغانستان بانک وضع می‌شود و به پیش از یک مؤسسه رابطه دارد، منتشر شده و از تاریخ نشر و یا تاریخ دیگری که در مقرر، دستور و یا رهنمود معین می‌نماید، نافذ می‌گردد. د افغانستان بانک مکلف به ثبت و نگهداری چنین مقررات، دساتیر و رهنمودها می‌باشد.

معیارهای اداره شایسته

ماده نود و هشتم:

(۱) د افغانستان بانک مکلف است از صلاحیت‌های قانونی خویش طور عادلانه و یکسان مطابق به اصول سالم اداری و به منظور تحقق اهدافی که این صلاحیت‌ها برایش تفویض گردیده استفاده نماید.

(۲) تصامیم د افغانستان بانک که مطابق احکام این قانون اتخاذ می‌شود، بی-طرفانه و مبتنی بر ملاحظات عینی و منطقی بوده و احکام این قانون را منصفانه تطبیق می‌نماید.

(۳) د افغانستان بانک در انجام وظایف خویش مکلف به رعایت احکام این قانون می‌باشد.

فشار و محدودیتی که بر یک شخص و یا در انجام فعالیت و تهیه خدمت وضع می‌کند، متناسب با منافی باشد که از وضع این فشار و محدودیت انتظار برده می‌شود.

۲۰۸ قانون بانکداری

احکام انتقالی

ماده نود و نهم:

(۱) بانکی که قبلاً جواز بانکداری را از د افغانستان بانک اخذ نموده، مکلف است در خلال سه ماه بعد از تاریخ انقضاء این قانون جهت تجدید جواز بانکداری به د افغانستان بانک درخواست تقدیم نماید. جواز قبلی از تاریخ تجدید یا رد آن از جانب د افغانستان بانک فاقد اعتبار می-گردد.

(۲) بانکی که درخواست تجدید جواز بانکداری آن رد می‌شود، مطابق احکام مندرج ماده شصت و سوم این قانون توسط متولی که از طرف د افغانستان بانک تعیین می‌شود منحل می‌گردد، مگر این که د افغانستان بانک در تفاهم با وزارت مالیه تصمیم بگیرد، صرفاً به حیث یک مؤسسه مالی که در داد و ستد دریافت سپرده‌ها و سایر وجوه قابل باز پرداخت از عموم، به منظور اعتبار سرمایه گذاری برای حسابات خویش اشتغال نداشته باشد، به فعالیت‌های خود ادامه بدهد، درین حالت عنوان بانک از نام اداره حذف می‌گردد.

انفاذ:

ماده صدم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.

الغای قوانین

ماده یکصد و یکم:

با انفاذ این قانون، قانون بانکداری منتشره جریده رسمی شماره (۷۷۰) مؤرخ ۱۳۷۳/۸/۱۶ و سایر اسناد تقنینی مربوط و احکام مغایر آن ملغی پنداشته می-شود.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**